

Υ, υ, ὕψιλον, το, το εικοστό γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, **υ´** = 400, **υ** = 400.000 όπως καλείται ὕψιλον, διότι η αρχική του προφορά φαίνεται ότι ήταν το ου, και μεταγεν. έγινε ψιλότερη όπως το γαλλικό u· το ελλ. **υ**, όπως το Λατ. **V**, ήταν αρχικά και φωνήεν (**υ**) και ημίφωνο (**υ**), βλ. κατωτ. **Π. Ι**. Διαλεκτές μεταβολές: **1.** Αιολ. αντί **ο**, όπως ὄνυμα, στύμα, ὕρνις αντί ὄνομα, στόμα, ὄρνις· επίσης **πίσυρες** αντί **πέτορες** (τέσσαρες), πρβλ. **νύξ**, Λατ. nox· **2.** Αιολ., η δίφθογγος ου έγινε **οι** **Μοῖσα** αντί **Μοῦσα**, **λέγοισα** αντί **λέγουσα**· **3.** το **υ** υποκαθιστά μερικές φορές το **οι**, όπως **κοινός** αντί **ζυνός**, **κοίρανος** αντί **κύριος**· **4.** Βοιωτ. **υ** αντί **ω**, όπως **χελώνη** αντί **χελώνη**. **Π.** το **υ** ως ημίφωνο παρίστανε το αρχ. δίγαμμα ή βαυ (F), συνεπώς μερικές φορές σχημάτιζε τη δίφθογγο **αυ**, όπως **ἀέρυσαν** αντί **ἀνFέρυσαν** (βλ. **αὐερῶ**), **αὐίαχοι** αντί **ἀνFίαχοι**, **αὐάτα** αντί **ἀFάτα** (ἄτη), **καλαῦροψ** αντί **καλάFροψ**, **ταλαύρινος** αντί **ταλάFρινος**, **ταναῦποδες** αντί **ταναFόποδες**· άλλες φορές σχημάτιζε τη δίφθογγο **ευ**, όπως **εὔαδεν** αντί **ἔFαδεν**.

ῥυ, ἥχος που μιμείται άνθρωπο που εισπνέει, που μυρίζεται τσιμπούσι ή γλέντι, σε Αριστοφ.

Ύαδες, -ων, αἱ (ῥω), Ύαδες, επτά αστέρια στην κεφαλή του αστερισμού του Ταύρου· προμήνυαν βροχή όταν ανέτελλαν μαζί με τον ήλιο, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. (η συνήθης ετυμολογία είναι από το ῥω, πρβλ. Λατ. Pluviae· αλλά, το αυθεντικό Λατ. όνομα ήταν suctulae, γουρουνάκια, χοιρίδια, όπως αν προερχόταν από την √ΥΣ· αυτή η ετυμολογία συμφωνεί με την συλλαβική ποσότητα, επειδή το **υ** είναι βραχύ στο **ῥάδες**, αλλά μακρό στο ῥω· ο Ευρ. πάντως παραδίδει το **ῥάδες** με **υ**).

ῥαινᾶ[ῥ], , ἥ, ῥαῖνα, ζῶο που ανήκει στο είδος των κυνών, σκύλων, με αγκαθωτή, τραχειά χαιτή σαν του γουρουνιού, χοίρου (απ' όπου και το όνομα), σε Ηρόδ.

Ύακίνθια[ῥ], (ενν. **ἱερά**), **τά**, γιορτή των Λακεδαιμονίων προς τιμή του Ύακινθου, που διεξαγόταν τον μήνα Εκατομβαιώνα, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **ῥακινθίνο-βάφης, -ές (βάπτω)**, αυτός που είναι βαμμένος με το χρώμα του ῥακινθου, σε Ξεν.

ῥακινθίνος[ῥ], , **-η, -ον**, ρακινθίνος, όμοιος με ῥακινθο, βιολετής, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.

Ύακινθος[ῥᾶ], **ό**, Ύακινθος, νεαρός Λάκωνας, αγαπημένος του Απόλλωνα· σκοτώθηκε από άτυχη ρίψη δίσκου του τελευταίου, σε Ευρ.

ῥακινθος, ό και ἥ, το άνθος ῥακινθος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· άνθος που ξεφύτρωσε από το αίμα του Ύακινθου ή του Αίαντα (του Τελαμώνιου)· πιστευόνταν ότι τα πέταλα έφεραν τα πρώτα γράμματα του ονόματος Αίας, ΑΙ ή το επιώνημα ΑΙΑΙ-, σε Μόσχ.· απ' όπου το επίθετο **γραπτά**, σε Θεόκρ. Ο ῥακινθος φαίνεται να απαρτίζεται από πολλά άνθη χρώματος σκούρου μπλε· ο Όμηρ. μιλώντας για σκουρόχρωμες τρίχες κεφαλιού αναφέρει **ῥακινθίνω ἄνθει όμοῖαι**, και ο Θεόκρ. τις αναφέρει μαύρες. **Π.** πολύτιμος λίθος, κυανού χρώματος, (πιθ.) όχι ο γνωστός ῥακινθος, αλλά το ζαφείρι, σε Κ.Δ.

ῥάλεος[ᾶ], **-α, -ον (ῥαλος)**, = **ῥάλινος**, αυτός που είναι φτιαγμένος από γυαλί, σε Ανθ.· συνηρ. **ῥαλοῦς, -ᾶ, -οῦν**, γυάλινος, σε Στράβ., Λουκ.

ῥάλῑνος, -η, -ον (ῥᾶλος), κρυστάλλινος ή γυάλινος, σε Αριστοφ.· επίσης **ῥέλινος, -η, -ον**, σε Ανθ.

ῥᾶλος ή ῥελος, ό και ἥ. Ι. 1. καθαρός, διαυγής, διαφανής λίθος, που χρησιμοποιούνταν από τους Αιγυπτίους για τον εγκλεισμό ταριχευμένων νεκρών (μούμιες)· **αλάβαστρο** από την ανατολή, σε Ηρόδ. **2.** κυρτός κρυστάλλινος φακός, που χρησιμοποιείται για την συγκέντρωση των ηλιακών

ακτίνων με σκοπό την ανάφλεξη, σε Αριστοφ. **II.** γυαλί, Λατ. vitrum, σε Πλάτ. · γυαλί που υπήρχε ήδη στα χρόνια του Ηρόδ., αλλά ονομάστηκε *ὕαλος* στα χρόνια του Πλάτωνα (η λέξη λέγεται πως είναι Αιγυπτιακή. Άλλοι το αποδίδουν στο *ὕω*, όπως αν η αρχική σημασία ήταν σταγόνα βροχής).

ὕαλοϋς, -ᾱ, -οῦν, συνηρ. αντί του *ὕαλεος*.

ὕαλό-χρους, -ουν (χρόα), αυτός που έχει χρώμα γυαλιού, σε Ανθ.

ὕββάλλω, Επικ. συγκοπτ. αντί *ὕποβάλλω*.

ὕβός[υ], -ή, -όν, καμπούρης, σε Θεόκρ.

ὕβριζω[υ] (ὕβρις), Δωρ. **-ἰσδω**, Αττ. μέλ. *-ιῶ*, αόρ. *α' ὕβρισα*, παρακ. *ὕβρικα*, υπερσ. *ὕβρικειν* — Μέσ., μέλ. *ὕβριοῦμαι* — Παθ., μέλ. *ὕβρισθήσομαι*, αόρ. *α' ὕβρισθην*, παρακ. *ὕβρισμαι*. **I. 1.** φέρομαι με οργή, οργισμένα, κάνω φασαρία, χαλώ τον κόσμο, οργιάζω, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ. · αντίθ. προς το *σωφρονεῖν*, σε Ξεν. **2.** λέγεται για καλοθρεμμένα άλογα ή γαῖδάρους, χλιμιντριζώ ή γκαρίζω και σηκώνομαι στα πίσω πόδια, τρέχω κλωτσώντας, Λατ. lascivire, σε Ηρόδ., Ξεν. **3.** μεταφ., λέγεται για απότομο ορμητικό ποτάμι, σε Ηρόδ. **II. 1.** λέγεται για συμπεριφορά προς άλλους ανθρώπους, *ὕβριζω τινά*, φέρομαι σε κάποιον με περιφρόνηση, προσβλητικά, προσβάλλω, φέρομαι υβριστικά, θίγω, αντιμετωπίζω με αναίδεια, εξυβρίζω, κακομεταχειρίζομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. · συνηθέστερα, *ὕβριζω εἷς τινά*, διαπράττω προσβολή σε ή προς κάποιον, σε Ευρ., Πλάτ. · *ὕβριζω ἐπί τινά*, θριαμβολογώ έναντι νικημένου αντιπάλου, εχθρού, σε Ευρ. **2.** με σύστ. αιτ. *ὕβριζω ὕβριν*, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. · με ουδ. επίθ., *ὕβριζω τάδε*, διαπράττω τέτοιες, παρόμοιες προσβολές, σε Ηρόδ. · ομοίως, *τῶν ἀδικημάτων τῶν ἐς Ἀθηναίους ὕβρισαν*, στον ιδ. · και με διπλή αιτ., *ὕβριν ὕβριζειν τινά*, σε Ευρ. · απ' όπου και σε Παθ., *ὕβριν ὕβρισθῆναι*, στο ιδ., Δημ. **3.** στην Αθήνα ως δικαστικός όρος, βιαιοπραγώ, επιφέρω σε κάποιον προσωπική προσβολή, κακομεταχειρίζομαι, προσβάλλω, θίγω, κακοποιώ, ατιμάζω, σε Ρήτ. — Παθ., *γυναῖκες καὶ παῖδες ὕβριζονται*, σε Θουκ. · *ὕβριζόμενος ἀποθνήσκει*, πεθαίνει από κακοήθη συμπεριφορά, σε Ξεν. · λέγεται για πράξεις, *τὰ ὕβρισμα*, ὕβρεις, εγκλήματα, σε Λυσ. **4.** μτχ. Παθ. παρακ., λέγεται για πράγματα, επιδεικτικός, αλαζονικός, φιγουρατζής, *σημεῖ' ἔχων ὕβρισμα*, σε Ευρ. · *στολή ὕβρισμένη*, σε Ξεν.

ὕβρις[υ], γεν. *-εως* και *-εος*, Επικ. *-ιος*,

A. I. 1. κακοβουλία, αυθάδεια, αυθάδεια από αίσθηση δύναμης ή αναίδεια, προπέτεια, θρασύτητα, ιταμότητα, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. · λέγεται για ενέργειες, πράξεις, *ἄρ' οὐχ ὕβρις τάδ'*, σε Σοφ. · *ταῦτ' οὐχ ὕβρις ἐστί;*, σε Αριστοφ. · επιρρ., χλευαστικά, *ὕβρει*, με αυθάδεια ή αναίδεια, σε Σοφ. · *ἐφ' ὕβρει*, σε Ευρ. · *δι' ὕβριν*, σε Δημ. **2.** λέγεται για λαγνεία, ασέλγεια, αντίθ. προς το *σωφροσύνη*, σε Θεόγν., Ξεν. **3.** λέγεται για υπερβολικά θρεμμένο άλογο, ατίθασο, αχαλίνωτο, σε Ηρόδ., Πίνδ. **II. 1.** = *ὕβρισμα*, σε Όμηρ. · μερικές φορές όπως το *ὕβριζω*, ακολουθ. από πρόθ. *Ἦρας μητέρ' εἰς ἐμὴν ὕβρις*, η αυθάδειά της προς..., σε Ευρ. · *ἡ κατ' Ἀργείους ὕβρις*, σε Σοφ. · *ἡ πρὸς τοὺς δημότας ὕβρις*, σε Ηρόδ. · επίσης με γεν. αντικ., *ὕβρις τινός*, προς κάποιον, στον ιδ. κ.λπ. · σε πληθ., πράξεις ακόλαστες, αυθάδεις, προσβολές, σε Ησίοδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** προσβολή, προσβλητική ενέργεια, παραβίαση, βεβήλωση, καταπάτηση, σε Πίνδ., Αττ. **3.** στην Αττ. νομοθεσία, η *ὕβρις* περιελάμβανε τις πιο σοβαρές βλάβες που διαπράττονταν εναντίον κάποιου, υβριστική, ελεεινή επίθεση, προσβολή · η πιο ελαφριά μορφή της είναι η *αἰκία [ῖ]* · γι' αυτό η *ὕβρις*, επανορθωνόταν με δημόσια έγκληση, μήνυση (*γραφή*), ενώ η *αἰκία* με ιδιωτική επενέργεια (*δίκη*). **III.** απώλεια, ζημιά, βλάβη, φθορά, σε Κ.Δ. **B.** ως

αρσ., = *ύβριστης*, βίαιος, αυταρχικός, δεσποτικός, κακούργος άνθρωπος, *ύβριν άνέρα*, σε Ησίοδ.

ύβρίσδω, Δωρ. αντί *ύβρίζω*.

ύβρισμα, -ατος, τό (ύβρίζω), I. αυθάδης ή αναιδής πράξη, προσβολή, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. · *τόδ' ύβρισμα ές ήμᾶς ήζίσωσεν ύβρίσαι*, σε Ευρ., Ξεν. · *τά τούτων ύβρίσματα είς έμέ*, σε Δημ. **II.** αντικείμενο ύβρης, *ύβρισμα θέσθαι τινά* = *ύβρίζειν*, σε Ευρ. **III.** = *ύβριστής*, στον ίδ.

ύβριστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που μπορεί να προσβληθεί, σε Δημ.

ύβριστήρ, -ήρος, ό, ποιητ. αντί του επόμ., σε Ανθ.

ύβριστής, -οῦ, ό (ύβρίζω), 1. βίαιος, αυταρχικός, δεσποτικός, κακούργος άνθρωπος, αυθάδης, αναιδής, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ. **2.** αντίθ. προς το *σώφρων*, ακόλαστος, ασελγής, σε Αριστοφ., Ξεν. **3.** λέγεται για ζώα, ορμητικός, ατίθασος, αχαλίνωτος, ανυπότακτος, σε Ευρ., Ξεν. **4.** λέγεται για φυσικές δυνάμεις, *ύβριστής άνεμος*, σε Ησίοδ. · *ύβριστής ποταμός*, σε Αισχύλ. **ύβριστικός, -ή, -όν**, αυτός που έχει παραδοθεί, επιδοθεί στην ύβρη, αυθάδης, αναιδής, προσβλητικός, σε Πλάτ. κ.λπ. · *τό ύβριστικόν*, αναιδής, αυθάδης, ιταμή διάθεση, σε Ξεν. · *επίρρ. -κώς*, σε Πλάτ. · *συγκρ. -ώτερον*, σε Δημ.

ύβριστος, -η, -ον (ύβρίζω), αυθάδης, αναιδής, υβριστικός, προσβλητικός · *απ' όπου*, *συγκρ. ύβριστότερος*, σε Ηρόδ., Ξεν. · *υπερθ. ύβριστότατος*, σε Αριστοφ., Ξεν.

ύγειᾶ, ή, μεταγεν. τύπος αντί *ύγεια*, σε Πλούτ. · *Ιων. ύγείη*, σε Ανθ.

ύγιάζομαι, Παθ., γίνομαι υγιής, θεραπεύομαι, γίνομαι καλά, θεραπεύομαι, σε Αριστ.

ύγιαίνω[ῦ] (ύγιής), μέλ. -ᾶνῶ, αόρ. α' *ύγίᾶνα*, *Ιων. ύγίηνα* — Παθ., αόρ. α' *ύγιάνθην*, **1.** είμαι υγιής, γίνομαι καλά στην υγεία μου, *Λατ. bene valere*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** είμαι υγιής στα μυαλά, σε Θεόγν., Αριστοφ. κ.λπ. · *τάς φρένας ύγιαίνω*, σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για ορθή, υγιή πολιτική ή θρησκευτική κρίση, *τό ύγιαῖνον τῆς Έλλάδος*, στον ίδ.

ύγίειᾶ[ῦ], ή και ενίοτε **ύγίειᾶ, (ύγιής), 1.** υγεία, ευεξία σώματος, *Λατ. salus*, σε Ηρόδ., Αττ. · *στον πληθ. ύγίειαι*, υγιεινές συνθήκες, σε Πλάτ. **2.** λέγεται για το νου, *ύγεια φρενῶν*, νοητική υγεία, σε Αισχύλ.

ύγιεινός[ῦ], -ή, -όν (ύγιής), 1. καλός για την υγεία, ωφέλιμος, σωτήριος, θρεπτικός, επωφελής, χρήσιμος, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, υγιής, γερός, *Λατ. sanus*, σε Πλάτ. · *τό ύγιεινόν*, υγεία, σε Αριστ. **II.** *επίρρ., ύγιεινῶς ἔχειν* = *ύγιαίνειν*, σε Πλάτ. · *συγκρ. ύγιεινότερως* και *-ρον*, *υπερθ. -ότατα*, σε Ξεν.

ύγίεις[ῦ], -εσσα, -εν, Βοιωτ. αντί *ύγιής*, σε Πίνδ.

ύγιηρός[ῦ], -ά, -όν (ύγιής), I. καλός για την υγεία, ωφέλιμος στην υγεία, σε Πίνδ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, υγιής, σφριγηλός, ρωμαλέος, *Λατ. sanus*, σε Ηρόδ.

ύγιής[ῦ], -ές, γεν. -έος, δοτ. ύγιεῖ, αιτ. ύγιᾶ, Ιων. ύγιέα· δυϊκ. ύγιῆ, ουδ. πληθ. ύγιῆ, γεν. ύγιῶν· συγκρ. και υπερθ. ύγιέστερος, -ατος· I. 1. γερός, υγιής, ρωμαλέος, σφριγηλός, σωματικά υγιής, *Λατ. sanus, ύγιέα ἀποδέξει τινά ή ποιεῖν τινα*, τον επαναφέρω σε καλή κατάσταση, τον κάνω καλά, τον θεραπεύω, σε Ηρόδ. · *ύγιής τό δῆγμα*, αυτός που θεραπεύτηκε από δάγκωμα, σε Ξεν. **2.** λέγεται για την κατάσταση κάποιου, *σῶς καί ύγιής*, σώος, ασφαλής και υγιής, αυτός που βρίσκεται σε καλή κατάσταση, σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** ο νοητικά υγιής, ο ορθά σκεπτόμενος, σε Ευρ., Πλάτ. **2.** λέγεται για λόγια, γνώμες και παρόμοια, υγιής, φρόνιμος, συνετός, σοφός, σε Όμήρ. *Ιλ.*, Θουκ., Πλάτ. · *συχνά με άρνηση, λόγος ούχ ύγιής*, σε Ηρόδ. · *μηδέν ύγιές φρονῶν*, σε

Σοφ.· οὐδὲν ὑγιὲς λέγειν, σε Ευρ. κ.λπ. **III.** επίρρ. ὑγιῶς, υγιῶς, ορθῶς, κρίνειν, σε Πλάτ., Δημ.

ὕγρα, ἡ, βλ. ὑγρός I. 2.

ὕγραίνω (ὕγρός), μέλ. -ᾶνῶ, βρέχω, κάνω κάτι υγρό, σε Ευρ., Ξεν.· λέγεται για ποταμό, αρδεύω, ποτίζω τη χώρα, σε Ευρ.

ὕγρο-μελής, -ές (μέλος), αυτός που έχει μαλακά, ευλύγιστα, μαλθακά, πλαδαρά μέλη, σε Ξεν.

ὕγρο-πορέω, μέλ. -ήσω, προχωρώ μέσω των υδάτων, σε Ανθ.

ὕγρός, -ά, -όν, I. 1. υγρός, νοτερός, ρέων, τρεχούμενος, ρευστός, σε Όμηρ. κ.λπ.· ὑγρὸν ἔλαιον, δηλ. ελαιόλαδο, αντίθ. προς το ζωικό λίπος, στον ίδ.· ὑγρὸν ὕδωρ, τρεχούμενο νερό, σε Ομήρ. Οδ.· ἄνεμοι ὑγρὸν ἀέντες, άνεμοι που πνέουν, φυσούν με υγρασία ή φέρνοντας βροχή, αντίθ. προς τους ξηρούς, καυτούς ανέμους, στο ίδ. **2.** ἡ ὕγρά, Ιων. ὑγρή, υγρασία, δηλ. η θάλασσα, σε Όμηρ.· ομοίως και, ὕγρα κέλευθα, υδάτινοι δρόμοι, δηλ. η θάλασσα, στον ίδ.· και ὕγρά μόνο, αντίθ. προς το ἀπείρων γαῖα, στον ίδ. **3.** τὸ ὑγρον και τὰ ὕγρά, υγρότητα, υγρασία, νερό, ύδατα, σε Ηρόδ. **4.** μέτρα ὕγρα καὶ ξηρά, μέτρο για υγρά και ξηρά πράγματα, σε Πλάτ. **5.** θῆρες ὑγροί, ζῶα του νερού, του υγρού στοιχείου, αντίθ. προς το πεζοί, σε Ανθ. **II. 1.** μαλακός, ευλύγιστος, υποχωρητικός, εύκαμπτος, ευέλικτος, ευκίνητος, λυγρός, σβέλτος, Λατ. mollis, λέγεται για τα νύα του αετού, σε Πίνδ.· λέγεται για νεανικά μέλη σώματος, σε Πλάτ.· ὕγρα ἔχειν τὰ σκέλη, λέγεται για άλογο, σε Ξεν.· ομοίως, χρησιμ. και για τα πουλάρια, γόνατα ὕγρῳς κάμπτειν, ὕγρῳς τοῖς σκέλεσι χρῆσθαι (πρβλ. το mollia cura reponit του Βιργ.), στον ίδ.· ομοίως, ὕγρὸς ἄκανθος (mollis acanthus του Βιργ.), σε Θεόκρ. **2.** άτονος, αδύναμος, άψυχος, λέγεται για άποιον που πεθαίνει, σε Σοφ., Ευρ. **3.** λέγεται για μάτια, υγρά, δακρυσμένα, αυτός που λιώνει, τρυφερός, αυτός που μαραζώνει, ὄμμασιν ὕγρα δεδορκῶς, σε Ανθ. κ.λπ. **4.** μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, βολικός, κατάβολος, προσηνής, υποχωρητικός, μαλακός στην διάθεση, εύκολος, ήπιος, συγκαταβατικός, σε Πλούτ.· πολυτελής, ακριβός, πολυδάπανος, ὕγρὸς πρὸς τὴν δίαιταν, στον ίδ.

ὕγρότης, -ητος, Δωρ. -ότας, -ᾶτος, ἡ (ὕγρός), I. 1. υγρότητα, υγρασία, σε Πλάτ. **II. 1.** ευκαμψία, ελαστικότητα, λυγεράδα, σε Ξεν.· λέγεται για την κίνηση της φλόγας, τρεμόσβησμα, τρεμούλιασμα, σε Ευρ. **2.** ατονία, αποχύνωση, λίσωμα, σε Πλούτ.

ὕγρό-φθογγος, -ον, αυτός που κάνει έναν κελαρυστό, γουργουριστό ήχο, σε Ανθ.

ὕγρώσσω (ὕγρός), βρέχω, υγραίνω, σε Αισχύλ.

ὕδᾱρης, -ές (ὔδωρ), γεν. -έος, λέγεται για κρασί, ο αναμεμιγμένος με πάρα πολύ νερό, νερωμένος, νερούλος, σε Ξεν.· μεταφ., αδύνατος, αραιός, άτονος, αδύναμος, ασθενικός, νωθρός, αποχαυνωμένος, σε Αισχύλ., Αριστ.

ὕδᾱσι-στεγής, -ές, αυτός που εμποδίζει την είσοδο νερού, σε Ανθ.

ὕδάτινος, -η, -ον και -ος, -ον (ὔδωρ), I. αυτός που αποτελείται από νερό, υγρός, ὕδάτινος νάρκισσος, υδρόφιλος, σε Ανθ. **II.** όπως το ὕγρός II, ευλύγιστος, εύκαμπτος, στον ίδ.

ὕδάτιον, τό, υποκορ. του ὕδωρ, ρυάκι, ποταμάκι, σε Πλάτ.

ὕδᾱτόεις, -όεσσα, -όεν (ὔδωρ), I. υδάτινος, αυτός που μοιάζει με νερό, σε Ανθ. **II.** διάφανος σαν το νερό, λεπτός, φίνος, ραφινάτος, κομψός, στον ίδ.

ὕδᾱτοποσία, ἡ, πόση νερού, σε Λουκ.

ὕδᾱτοποτέω, πίνω νερό, σε Λουκ.

ὕδᾱτο-πότης, ὁ, αυτός που πίνει νερό, πότης νερού.

ὔδατος, γεν. του ὕδωρ.

ὔδατο-τρεφής, -ές (τρέφομαι), αυτός που μεγαλώνει μέσα ή κοντά σε νερό, υδρόβιος, σε Ομήρ. Οδ.

ὔδατόω (ὔδωρ), μέλ. -ώσω, κάνω κάτι υγρό, υγραίνω — Παθ., γίνομαι ρευστός, υγρός, σε Ανθ.

ὔδει, Επικ. αντί ὕδατι, δοτ. του ὕδωρ.

ὔδερος, ὅ (ὔδωρ), όπως το ὕδρωψ, υδρωπικία, οίδημα, κύστωμα, σε Αριστ.

ὔδνέω, τρέφω, θρέφω.

ὔδρα, Ιων. **ὔδρη, ἡ (ὔδωρ)**, ὕδρα (υδρόζωα), νερόφιδο, λέγεται για τη Λερναία Ὕδρα, σε Ησίοδ., Σοφ.· ὕδραν τέμνειν, παροιμ. χρησιμοποιείται για ματαιοπονία, επειδή δύο κεφάλια ξεπηδούσαν στη θέση του ενός που κοβόταν, σε Πλάτ.

ὔδραίνω (ὔδωρ), μέλ. -ἄνω, αόρ. α' ὕδρηνα· **I.** αρδεύω, ποτίζω το έδαφος, λέγεται για ποταμό, σε Ευρ.· ὕδραίνω τινά, πλένω, ραντίζω, ψεκάζω με νερό, καταβρέχω, στον ίδ. — Μέσ., πλένομαι, λουίζομαι, ὕδρηναμένη, σε Ομήρ. Οδ.· λουτρὰ ὕδράνασθαι χροῖ, χύνω νερό πάνω στο σώμα μου, πλένομαι, σε Ευρ.

II. ὕδραίνειν χοάς τινι, χύνω σπονδές προς τιμή κάποιου, στον ίδ.

ὔδρεία, ἡ (ὔδρεύω), I. άντληση νερού, έλκυση νερού, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** πηγή, κρήνη, βρύση, σε Πλούτ.

ὔδρεϊον, Ιων. **ὔδρηϊον, τό (ὔδρεύω), I.** κάδος για άντληση νερού, κουβάς πηγαδιού, σε Ηρόδ. **II.** δεξαμενή νερού, σε Στράβ.

ὔδρεύω (ὔδωρ), μέλ. -σω, αντλώ, έλκω, τραβώ ή φέρνω νερό, σε Ομήρ. Οδ., Θέογν. — Μέσ., αντλώ νερό για τον εαυτό μου, τραβώ νερό, πολῖται, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.

ὔδρηϊον, Ιων. αντί του ὕδρεϊον.

ὔδρηλός, -ή, -όν (ὔδωρ), υγρός, βρεγμένος, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ.· κρωσσοὶ ὕδρηλοί, δοχεία, στάμνες νερού, σε Ευρ.

ὔδρηνάμην, αόρ. α' Μέσ. του ὕδραίνω.

ὔδρία, ἡ (ὔδωρ), I. αγγείο νερού, στάμνα, ασκί, λαγήνι, σε Αριστοφ.· παροιμ., ἐπὶ θύραις τὴν ὕδρίαν, σπάω τη στάμνα στην πόρτα δηλ. την τελευταία στιγμή ματαιώθηκε ένα σχέδιο, γιατί κάτι πήγε στραβά, σε Αριστ.

II. 1. αγγείο διαφόρων ειδών, αγγείο χρημάτων, πιθάρι, σε Αριστοφ. **2.** ψηφοδόχος κάλπη δικαστηρίου, σε Ισοκρ., Δημ. **3.** τεφροδόχος, σε Αριστοφ., Λουκ.

ὔδριάς, ἡ (ὔδωρ), υδάτινη, σε Ανθ.

ὔδρο-ειδής, -ές (εἶδος), όμοιος με νερό, υδάτινος, σε Ευρ.

ὔδρoίς, -εσσα, -εν (ὔδωρ), υδρόφιλος, σε Ευρ.

Ὑδρο-μέδουσα, ἡ, η Βασίλισσα των Ὑδάτων, κύριο όνομα ενός βατράχου στην Βατραχομ.

ὔδροποσία, Ιων. **-ίη, ἡ**, πόση νερού, σε Ξεν. κ.λπ.

ὔδροποτέω, μέλ. -ήσω, πίνω νερό, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.

ὔδρο-πότης, -ου, ὅ, αυτός που πίνει νερό, σε Ξεν.· σε κωμ. φράση, αναιμικός, δειλός, άψυχος, άτολμος, λιπόψυχος, σε Ανθ.

ὔδρορ-ρόα, ἡ, αλλά σε Αττ. επίσης **-ρόη**, αγωγός υδάτων επάνω από το έδαφος, αυλάκι, κανάλι, διώρυγα, σε Αριστοφ.· λέγεται για επάνω στη στέγη, υδρορροή, λούκι, κρουνός νερού, στον ίδ.

ὔδρος, ὅ (ὔδωρ) όπως το ὕδρα, νερόφιδο, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

ὔδροφορέω, μέλ. -ήσω, φέρνω, μεταφέρω νερό, σε Ξεν.

ὔδροφορία, ἡ, μεταφορά νερού, αγώνας προς τιμή του Απόλλωνα, σε Λουκ.

ὑδρο-φόρος, -ον (φέρω), I. αυτός που μεταφέρει, φέρει νερό, σε Πλούτ. **II.** ως ουσ., *ὑδροφόρος*, ὁ και ἡ, νεροκουβαλητής, σε Ηρόδ., Ξεν.

ὑδρο-χόος, ὁ (χέω), αυτός που χύνει νερό, όνομα του αστερισμού Aquarius, σε Ανθ.

ὑδρό-χῦτος, -ον (χέω), αυτός που αναβλύζει νερό, σε Ευρ.

ὑδρωπικός, -ή, -όν, υδρωπικός, οιδηματώδης· μεταφ., *ναῦς ὑδρωπική*, σε Ανθ.

ὔδρωψ, -ωπος, ὁ (ὔδωρ), I. υδρωπικία, οίδημα, κύστωμα· **II.** υδρωπικός, οιδηματώδης, αυτός που πάσχει από υδρωπικία.

ὔδωρ[ῦ], τό, γεν. ὕδατος (ῦ Επικ.), δοτ. ὕδατι, Επικ. επίσης ὕδει (όπως αν προερχόταν από το ὕδος), **1.** νερό, κάθε είδους, αλλά σε Όμηρ. σπανίως λέγεται για το θαλασσίνο (το οποίο αποκαλείται *άλμυρόν ὕδωρ*)· επίσης σε πληθ., ὕδατ' *ἀενάοντα*, σε Ομήρ. Οδ.· ὕδατα *Καφίσια*, τα νερά του Κηφισού, σε Πίνδ.· ὕδωρ *κατὰ χειρός*, λέγεται για πλύσιμο χειρών, σε Αριστοφ.· ὕδωρ *ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν*, σε Όμηρ.· παροιμ., *γράφειν τι εἰς ὕδωρ*, λέγεται για ο,τιδήποτε αναξιόπιστο, σε Σοφ.· *ἐν ὕδατι γράφειν*, σε Πλάτ.· *ὅταν τὸ ὕδωρ πνίγη, τί δεῖ ἐπιπίνειν*; εάν το νερό σε πνίγει, τι περισσότερο μπορεί να γίνει; λέγεται για κατάσταση που δεν επιδέχεται βελτίωσης, σε Αριστ. **2.** βρόχινο νερό, βροχή, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· πιο συγκεκριμένα, ὕδωρ *ἐξ οὐρανοῦ*, σε Θουκ. κ.λπ.· Ζεὺς ὕδωρ ὕει, ὁ θεὸς ὕδωρ ποιεῖ, σε Αριστοφ. **3.** λέγεται στην φράση *ἐν ὕδατι θρέχεσθαι*, σε Ηρόδ., βλ. [Βρέχω](#). **4.** σε Αττ. δικανική φράση, τὸ ὕδωρ ήταν το νερό της κλειψύδρας (*κλειψύδρα*), σε Δημ.· *ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος*, στο χρονικό διάστημα που μου επιτρέπεται, στον ιδ.· *οὐκ ἐνδέχεται πρὸς τὸ αὐτὸ ὕδωρ εἰπεῖν*, δεν μπορεί κάποιος να τα πει (όλα) με μία λέξη, μ' έναν λόγο, στον ιδ.· *ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ*, σταμάτα την ροή του νερού στην κλειψύδρα (κάτι που συνέβαινε όταν ο λόγος διακόπτονταν από την κλήση μαρτύρων ή από την ανάγνωση νόμων ή ψηφισμάτων), στον ιδ.· *ἀποδιδόναι τινὶ τὸ ὕδωρ*, του δίνεται η σειρά να μιλήσει, σε Αισχίν.

ῥειος, -α, -ον (ῥς), χοιρινός ή γουρουνίσιος, *ῥεία κοιλία*, χοιρινός πατσάς, κοιλιά, σε Αριστοφ.· *θηρίον ῥειον*, λέγεται για χαρακτήρα κτηνώδους, βάρβαρης αμάθειας, σε Πλάτ.

ῤέλῃ, ἡ, η πόλη Velia στην Κάτω Ιταλία, σε Ηρόδ.

ῥέλινος, ῥελίτης, ῥελος, Ιων. και μεταγεν. τύπος του ῥαλ-.

ῥεσσι, Επικ. αντί του ῥσι, δοτ. πληθ. του ῥς.

ῥετόεις[ῦ], -εσσα, -εν, βροχερός, σε Ανθ.

ῥετός[ῦ], ὁ (ῥω), I. βροχή, Λατ. pluvius, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ., Αριστοφ.· ιδίως, καταρρακτώδης, διαρκής, συνεχόμενη βροχή, Λατ. nimbus, σε αντίθ. προς το ὄμβρος, Λατ. imber, και *ψεκάς* ή *ψακάς*, ψιλόβροχο, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** ως επίθ. σε υπερθ. *ἄνεμοι ῥετώτατοι*, οι πιο βροχεροί άνεμοι, σε Ηρόδ.

ῥηνία, ἡ, χοιρωδία, ανοησία, μωρία, σε Αριστοφ.

ῥηνός, -ή, -όν (ῥς), χοιρινός, γουρουνίσιος, σε Πλάτ.

ῤης[ῦ], -ου, ὁ (ῥω), επίθ. για τον Δία, Ζεὺς ὄμβριος, και τον Βάκχο, Διόνυσο· σε ποιον απ' αυτούς αναφέρεται η ιαχή, ῤης ἄττης, στον Δημ., είναι αμφίβολο.

ῥθλέω, μέλ. -ήσω, λέω ανοησίες, σπαταλώ, χάνω άσκοπα την ώρα μου, φλυαρώ, Λατ. nugari, σε Αριστοφ.

ῥθλος, ὁ, ανόητος λόγος, μωρολογία, ανοησία, κουταμάρα, σε Πλάτ., Δημ.· σε πληθ., ῥθλους λέγειν, όπως το Λατ. nugae, σε Πλάτ.

υῖα, υῖας, Επικ. αιτ. ενικ. και πληθ. του υῖός.

υῖάσι, ποιητ. δοτ. πληθ. του υῖός.

υῖδιον, τό, Ι. υποκορ. του ὕς, σε Ξεν. **II. υῖδιον, τό**, υποκορ. του υῖός, σε Αριστοφ.

υῖδοϋς, -οϋ, ὁ (υῖός), ὅπως το ὕϊδεύς, εγγονός, σε Ξεν., Δημ.

υῖδεύς, -έως, ὁ, = ὕϊδοϋς, σε Ισοκρ.

υῖκός, -ή, -όν (ὕς), αὐτός που ανήκει ἢ ταυριάζει σε χοῖρο, χοιρινός, *υῖκόν τι πάσχειν*, πάσχω ἀπό κάτι που ανήκει στην φύση του χοίρου, σε Ξεν.

υιο-θεσία, ἡ (τίθημι

Β. Ι.), υιοθεσία τέκνου, σε Κ.Δ.

υῖός, ὁ, κλίνεται ομαλὰ *υῖοϋ, υῖῶ, υῖόν*· ἐπίσης κατὰ τὴν γ' κλίση ὅπως ἀν υπήρχε ὀνομ. ***υῖεύς**, γεν. *υῖέος*, δοτ. *υῖεῖ*, Επικ. *υῖέϊ*, αιτ. *υῖέα*· δυϊκ. *υῖέε, υῖέοιν*· πληθ.

υῖεῖς, Επικ. *υῖέες, υῖέσι, υῖεῖς*, Επικ. *υῖέας*· στὸν Ὅμηρ. ἐπίσης (ὅπως ἀν προερχόταν ἀπό ὀνομ. ***υῖς**), γεν. *υῖος*, δοτ. *υῖι*, αιτ. *υῖα*, δυϊκ. *υῖε* (που διακρίνεται ἀπό τὴν κλητ.

ενικ. *υῖέ* ἀπό τὸν τόνο), πληθ. *υῖες, υῖάσι, υῖας*· σε μεταγεν. Επικ. ἔχουμε γεν. *υῖῆος, υῖῆι* κ.λπ.· **1.** γιος, Λατ. *filius*, σε Ὅμηρ. κ.λπ.· *υῖόν ποιεῖσθαι* τινα, υιοθεσία γιου (τέκνου), σε Αισχίν.· *υῖεῖς ἄνδρες*, ἐνήλικοι, ὠριμοί, μεγάλοι γιοί, σε Δημ.·

σπανιότερα λέγεται γιὰ ζῶα, σε Κ.Δ. **2.** σε περιφράσεις, *υῖες Ἀχαιῶν*, ἀντί *Ἀχαιοί*, σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. **παῖς**. (Ὁ Ὅμηρ. μερικές φορές παραδίδει τὴν πρώτη συλλαβὴ βραχεῖα, ὅπως ἀν υπήρχε ὕος).

υῖωνός, -οϋ, ὁ (υῖός), εγγονός, σε Ὅμηρ., Πλούτ.

ὑλαγμα[ϋ], -ατος, τό (ὑλάω), γαύγισμα σκύλου, σε Ευρ.· μεταφ., *νηπίοις ὑλάγμασιν*, με τσιρίγματα, κραυγές, σε Αισχύλ.

ὑλαγμός[ϋ], ὁ (ὑλάω), γαύγισμα, υλακή, ουρλιαχτό, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν.

ὑλ-ἄγωγέω[ϋ] (ἄγωγός), μέλ. -ήσω, μεταφέρω ξύλα, σε Δημ.

ὑλαῖος, -α, -ον (ὑλη), δασικός, ἄγριος, σε Θεόκρ.

ὑλακή, ἡ (ὑλάω), γαύγισμα, κραυγὴ, ουρλιαχτό, σε Ἀνθ., Πλούτ.

ὑλακό-μωρος, -ον, αὐτός που συνεχῶς γαυγίζει, αὐτός που ουρλιάζει ἢ κραυγάζει, σκούζει, σε Ομήρ. Οδ.

ὑλακτέω[ϋ] (ὑλάω), ἀόρ. α' *ὑλάκτησα*· **Ι. 1.** γαυγίζω, ουρλιάζω, λέγεται γιὰ σκυλιά, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.· λέγεται γιὰ κυνηγόσκυλα, λαγωνικά, γαβγίζω, υλακτῶ, σε Ξεν. **2.** μεταφ., *κραδίῃ ὑλάκτει*, γουργουρίζει, διαμαρτύρεται ἐντόνα, σε Ομήρ. Οδ.·

με σύστ. αιτ., ξεστομίζω ξεδιάντροπα καὶ ἀναίσχυντα λόγια, σε Σοφ.· *ἄμουσ' ὑλακτῶν*, κραυγάζοντας τὰ ἄξεστά του τραγούδια, ἄσματα, σε Ευρ. **II.** μτβ., γαυγίζω ἐναντίον κάποιου, *τινά*, σε Αριστοφ., Ισοκρ.

ὑλακτητής, -οϋ, ὁ, αὐτός που γαυγίζει, κράχτης, διαλαλητής, σε Ἀνθ.

ὑλᾶ-τόμος, Δωρ. ἀντί του ὑλη-τόμος.

ὑλάω[ϋ], μόνο σε ἐνεστ. καὶ παρατ., **Ι.** υλακτῶ, γαυγίζω, ουρλιάζω, κραυγάζω, λέγεται γιὰ σκύλους, σε Ομήρ. Οδ.· ὁμοίως σε Μέσ., *κύνες οὐχ ὑλάοντο*, στὸ *ιδ.* **II.** μτβ., γαυγίζω ἢ ουρλιάζω ἐναντίον κάποιου, *τινά*, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ. (ἡχομμ.).

ὑλειώτης, -ου, ὁ (ὑλή), αὐτός που ζεῖ στὰ δάση, σε Ἀνθ.

ὕλη[ϋ], ἡ, Λατ. *sylva*, **Ι.** δρυμός, λόγγος, δάσος, ἄλσος, σε Ὅμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.· *τὰ δένδρα καὶ ὕλη*, καρποφόρα δένδρα καὶ ἄγρια δέντρα του δάσους, σε Θουκ.·

θάμνοι, χαμόκλαδα, ἀντίθ. πρὸς τὰ δέντρα τὰ κατάλληλα γιὰ υλοτόμηση, σε Ξεν. **II.** κομμένα, υλοτομημένα ξύλα, καυσόξυλα, καύσιμη ὕλη, σε Ὅμηρ. κ.λπ. **III. 1.** ὅπως τὸ Λατ. *materia*, ὕλη ἀπό τὴν ὁποία κατασκευάζεται, φτιάχνεται κάτι, ἀκατέργαστη,

πρώτη ύλη, ξύλο, ξυλεία, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **2.** στην Φιλοσοφία, ύλη, υλικό στοιχείο, ουσία, σε Αριστ. **3.** υποκείμενο, υπόθεση, στον ίδ.

ύληεις, -εσσα, -εν (ὕλη), επίσης *ύληεις* ως θηλ.· Δωρ. **ύλάεις**, συνηρ. ουδ. πληθ. *ύλάεντα*. **1.** δασώδης, δρυμώδης, σε Όμηρ., Σοφ., Ευρ.· *ἄταρπος ύλήεσσα*, μέσω του δάσους, σε Ανθ. **2.** αυτός που κατοικεί, διαμένει, ζει στα δάση, στον ίδ.

ύλη-κοίτης, -ου, ό, αυτός που στεγάζεται στα δάση, στις λόχμες, σε Ησίοδ.

ύλη-τόμος, -ον, Δωρ. ύλᾱτόμος, = *ύλοτόμος*, σε Θεόκρ.

ύλη-φόρος, -ον, = *ύλο-φόρος*, σε Αριστοφ.

ύλη-ωρός, -όν (οὔρος), δασοφύλακας, σε Ανθ.

υλίζω, μέλ. *-ίσω*, διυλίζω, στραγγίζω· βλ. **δι-υλίζω** (αμφίβ. προέλ.).

ύλο-βάτης, -ου, ό, αυτός που συχνάζει, περιφέρεται στα δάση, σε Ανθ.

ύλό-κομος, -ον (κόμη), δασώδης, καλυμμένος από πυκνό δάσος, σε Ευρ.

ύλο-σκόπος, -ον, φύλακας, προστάτης των δασών, σε Ανθ.

ύλοτομέω, κόβω ή υλοτομώ, ρίχνω κάτω δέντρα, σε Ησίοδ.

ύλοτομία, ή, υλοτομία ή κόψιμο ξύλων, σε Αριστ.

ύλο-τόμος, -ον (τέμνω), I. υλοτόμος ή ξυλοκόπος, σε Ομήρ. Ιλ.· ως ουσ.

ύλοτόμος, ό, ξυλοκόπος, δασοφύλακας, στο ίδ., Σοφ. **II.** προπαροξ.

ύλότομος, -ον, Παθ., αυτός που κόπηκε στο δάσος· *τὸ ύλότομον*, φυτό που χρησιμοποιούνταν ως θέλγητρο, φυλαχτό, γούρι, σε Ομηρ. Ύμν.

ύλ-ουργός, -όν (*ἔργω), ξυλουργικός· ως ουσ. **ύλουργός, ό**, μαραγκός ή ξυλουργός, σε Ευρ.

ύλο-φάγος[ᾱ], -ον (φαγεῖν), αυτός που τρέφεται, σιτίζεται στο δάσος, σε Ησίοδ.

ύλο-φορβός, -όν (φέρβομαι), αυτός που τρέφεται, σιτίζεται στα δάση, σε Ευρ.

ύλο-φόρος, ό (φέρω), αυτός που μεταφέρει ξύλα, σε Ανθ.

ύλ-ώδης[ῡ], -ες (εἶδος), I. δασωμένος, ξυλώδης, δασώδης, σε Θουκ.· *τὰ ύλώδη*, δασώδεις περιοχές, σε Ξεν. **II.** θολός, λασπώδης, λασπωμένος, σε Πλούτ.

ύλωρός, ό (οὔρος), = *άγρονόμος*, δασοφύλακας, σε Αριστ.

Ύμάν, Δωρ. αντί *Ύμήν*.

ύμέες, ύμεις, ονομ. πληθ. του *σύ*.

ύμέναιος[ῡ], ό (Ύμήν), I. **1.** υμέναιος, γαμήλιο ή νυφικό τραγούδι, που τραγουδιόταν από τους συνοδούς της νύφης καθώς την οδηγούσαν στο σπίτι του γαμπρού, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **2.** γάμος, σε Σοφ., Ευρ.· και σε πληθ., σε Σοφ., Ευρ. **II.** = *Ύμήν*, ο Ύμήν, ο θεός του γάμου, στον οποίο αναφέρονταν τα γαμήλια τραγούδια, *Ύμην ὃ Ύμέναι' ἄναξ*, σε Ευρ.· Δωρ., *Ύμᾱν ὃ Ύμέναιε*, σε Θεόκρ.

ύμεναιόω[ῡ], μέλ. *-ώσω*, **1.** τραγουδώ το γαμήλιο τραγούδι, σε Αισχύλ. **2.** νυμφεύομαι, παίρνω μια γυναίκα ως σύζυγο, σε Θεόκρ.· παροιμ., *πρίν κεν λύκος οἶν ύμεναιοῖ*, σε Αριστοφ.

ύμενήϊος, ό (Ύμήν), επίθ. του Βάκχου, Διονύσου, σε Ανθ.

ύμενό-πετρος[ῡ], -ον (πετρόν), αυτός που έχει φτερά μεμβρανώδη, σε Λουκ.

ύμές[ῡ], Δωρ. αντί *ύμεις*.

ύμέτερος[ῡ], -α, -ον (ύμεις), δικός σας, δικοί σας, Λατ. *vester*, σε Ομηρ. κ.λπ.· με άλλη αντων. σε γεν., *ύμέτερος ἐκάστου θυμός*, η ανδρεία του καθενός από εσάς, σε Ομήρ. Ιλ.· *ύμέτερος αὐτῶν θυμός*, το δικό σας λογικό, σε Ομήρ. Οδ.· *ύμέτερόνδε*, στο δικό σας σπίτι, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὸ ύμέτερον*, το δικό σας κομμάτι, μέρος, δική σας υπόθεση, σε Ηρόδ.· *τὸ δ' ύμέτερον πρᾶξαι*, δικός σας

χαρακτήρας, συνήθειά σας είναι να ενεργείτε έτσι ή αλλιώς, σε Θουκ.· με άρθρο, *αἱ ὑμέτεραι ἐλπίδες*, ἐλπίδες που καλλιεργήθηκαν από εσάς, στον ίδ.· *τῇ ὑμετέρᾳ παρακελεύσει*, για τον σκοπό που συστήσατε, σε Πλάτ.

ὑμήν, -ένος, ὁ, λεπτό δέρμα, μεμβράνη, σε Αριστ.

Ὑμήν, -ένος, ὁ, Ὑμήν, ο θεός του γάμου, βλ. **Ὑμέναιος** (ὑ, σε αντίθ. προς το Ὑμέναιος, όπου το υ είναι βραχύ).

ὕμμες, ὕμμι και **-ῖν, ὕμμε**, Αιολ. αντί *ὑμεῖς, ὕμιν, ὕμας*.

ὑμν-ᾄγόρης, -εω, ὁ (ἄγορεύω), τραγουδιστής ὕμνων, υμνωδός, σε Ανθ.

ὑμνέω (ὕμνος), Επικ. *-εῖω*, Δωρ. γ' πληθ. *ὑμνεῦσι*, θηλ. μτχ. *ὑμνεῦσα*, μέλ. *-ήσω*. **I.**

1. με αιτ., υμνώ, εγκωμιάζω, εξυμνώ, Λατ. *canere*, με αιτ., σε Ησίοδ., Τραγ.· επίσης σε πεζό λόγο, εξυμνώ, δοξολογώ, τιμώ τη μνήμη, εορτάζω, σε Ηρόδ., Ξεν.· με διπλή αιτ., *ἃ τὴν πόλιν ὕμνησα*, τα πράγματα για τα οποία εγκωμίασα την πόλη μας, σε Θουκ. — Παθ., εξυμνούμαι, *Ἀργεῖοι ὑμνέονται* (Ιων. αντί *-γνται*), έχουν επαινεθεί, σε Ηρόδ.· *ὑμνηθήσεται πόλις*, σε Ευρ.· *αἱ ὑμνούμεναι φιλῖαι*, οι διαβόητες, οι ξακουστές φιλίες, σε Αριστ. **2.** με σύστ. αιτ., υμνώ, επαινώ, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** λέω κάτι ξανά και ξανά, επαναλαμβάνω, εξιστορώ, απαγγέλλω, εκθέτω, ξαναδιαβάζω, αφηγούμαι, Λατ. *decantare*, σε Πλάτ.· *ὑμνήσεις κακά*, εσύ θα ψάλλεις, τραγουδήσεις επανειλημμένως τις δικές σου δυστυχίες, συμφορές, σε Σοφ.· *τὰν ἐμὰν ὑμνεῦσαι* (Ιων. αντί *-οῦσαι*) *ἀπιστοσύναν*, διαρκής έκθεση της δικής μου ἔλλειψης πίστης, σε Ευρ. — Παθ., *θαί', αἰεί δ' ὑμνούμενα*, λίγες λέξεις, αλλά συχνά επαναλαμβανόμενες, σε Σοφ. **III. 1.** αμτβ., εξυμνώ, ψάλλω, σε Θουκ., Ξεν. **2.** με Παθ. σημασία, *φῆμαι ὑμνήσουσι περὶ τὰ ὥτα*, θα ηχήσουν στα αυτιά τους, σε Πλάτ. (Στον Ευρ. μερικές φορές παραδίδεται ὕ).

ὑμνητέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να εξυμνηθεί, σε Πλάτ., Λουκ.

ὑμνητήρ, -ῆρος, ὁ, = *ὑμνητής*, σε Ανθ.· θηλ. *ὑμνήτειρα*, στον ίδ.

ὑμνητής, -οῦ, ὁ (ὑμνέω), εξυμνητής, αυτός που επαινεί, σε Πλάτ.

ὑμνητός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *ὑμνέω*, εξυμνούμενος, εγκωμιαζόμενος, δοξολογούμενος, σε Πίνδ.

ὑμνο-θέτης, -ου, ὁ, συνθέτης ὕμνων, λυρικός ποιητής, σε Θεόκρ., Ανθ.

ὑμνο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που συνθέτει ὕμνους· ως ουσ. **ὑμνοποιός, ὁ**, ποιητής, σε Ευρ.

ὑμνο-πόλος, -ον (πολέω), αυτός που ασχολείται με ὕμνους· ως ουσ. **ὑμνοπόλος, ὁ**, ποιητής, υμνητής, σε Ανθ.

ὕμνος, ὁ, ὕμνος, πανηγυρικό, εορταστικό τραγούδι, ἄσμα ή ωδή, προς τιμή θεών ή ηρώων, σε Ομήρ. Οδ.· *ὕμνος θεῶν*, προς τιμή των θεών, σε Αισχύλ.· *τιμῶν θεὸν ὕμνοισιν*, σε Ευρ.· σε Τραγ. επίσης λέγεται για θρηνητικά ἄσματα, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ὑμνωδέω, μέλ. *-ήσω*, **I.** ψάλλω ὕμνο ή ωδή επαινετική· γενικά, θρηνολογώ, θρηνωδώ, *ὑμνωδέω θρῆνον*, σε Αισχύλ. **II.** = *χρησμφδέω*, σε Ευρ. (ὕ σε Αισχύλ.).

ὑμνωδία, ή, I. ψαλμός ὕμνου, εξύμνιση, ψαλμωδία, σε Ευρ. **II.** = *χρησμφωδία*, προφητική ωδή, στον ίδ.

ὑμν-ωδός, -όν (ὠδή), υμνητής, *ὑμνωδοὶ κόραι*, κόρες, παρθένες που ψάλλουν ὕμνους, σε Ευρ.

ὕμοιος, -α, -ον, Αιολ. αντί του *ὅμοιος*.

ὑμός[υ], -ά και -ή, -όν, Δωρ. και Επικ. αντί *ὑμέτερος*, **I.** δικός σας, σε Όμηρ., Ησίοδ. **II.** σε Πίνδ. επίσης αντί του *σός*.

ὕν, αιτ. του ὕς.

ὕνις[ῦ], -εως ή —ιος, ή, υνί, αλέτρι, άροτρο, σε Βάβρ., Πλούτ.

ὕο-μουσία[ῦ], ή, χοιρομουσική, πρόστυχο γούστο στη μουσική, σε Αριστοφ.

ὕό-πρωρος[ῦ], -ον, λέγεται για πλοίο που έχει την πλώρα του ανασηκωμένη σαν μουσούδα χοίρου, σε Πλούτ.

ὕός, γεν. του ὕς.

ὕοσ-κύᾱμος, ό (ῥς), δαιμοναριά (δηλητηριώδες φυτό), Υοσκύαμος ο Μέλας, σε Ξεν.

ὕο-φόρβιον, τό, = *συο-φόρβιον*, κοπάδι χοίρων, σε Στράβ.

ὕπ-άγγελος, -ον, αυτός που καλείται από αγγελιαφόρο, σε Αισχύλ.

ὕπ-αγκᾱλίζω, μέλ. -ίσω και -ιῶ, σφιχταγκαλιάζω στα μπράτσα μου, αγκαλιάζω, σφίγγω στην αγκαλιά μου, εναγκαλίζομαι, σε Ευρ. — Παθ., γένος *ὕπηγκαλισμένη*, σφίγγοντάς τους στην αγκαλιά της, στον ίδ.

ὕπαγκᾱλισμα[ᾱ], -ατος, τό, αυτό που σφίγγεται στην αγκαλιά, σφιχταγκαλιάζεται, αγαπητό, αγαπημένο πρόσωπο, σε Σοφ., Ευρ.

ὕπᾱγορεύω, ο αόρ. σε Αττ. είναι *ὕπειπον*, ο παρακ. *ὕπειρηκα*. **I.** υπαγορεύω κείμενο, Λατ. *praeire verbis*, σε Ξεν., Δημ. **II.** προτείνω, υποδεικνύω, σε Πλούτ.

ὕπ-άγω, μέλ. *ὕπάζω*, αόρ. β' *ὕπήγαγον*.

A. I. 1. μτβ., οδηγώ ή καθοδηγώ, υποτάσσω, *ὔπαγε ζυγὸν ἵππους*, φέρε τους υποταγμένους σε ζυγό, σε Ομήρ. Ιλ.· απλώς, *ὕπάγειν ἡμιόνους*, σε Ομήρ. Οδ.

2. μεταφ., φέρνω υπό την εξουσία μου, υποτάσσω, καθυποτάσσω, σε Ηρόδ., Λουκ. — Μέσ., φέρνω κάποιον κάτω από τη δική μου εξουσία, εξαναγκάζω κάποιον σε υποταγή, σε Θουκ. **II.** φέρνω, οδηγώ κάποιον ενώπιον της δικαστικής έδρας, του δικαστηρίου (το *ὕπό* αναφέρεται στο ότι ο δικαζόμενος στέκεται κάτω από την έδρα του δικαστή), σε Ηρόδ.· *ὕπάγω τινὰ εἰς δίκην*, σε Θουκ.· *ὕπάγω τινὰ θανάτου*, σε θανατική ποινή, σε Ξεν. **III.** οδηγώ αργά προς τα εμπρός, οδηγώ βαθμιαίως προς τα εμπρός, *τὰς κύνας*, στον ίδ.· οδηγώ κάποιον κρυφά ή με τέχνασμα, σε Ηρόδ., Ξεν.· *ὕπάγω τινὰ εἰς ἐλπίδα*, σε Ευρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ξεν.· *ὕπάγω τοὺς Θηβαίους*, τους παίρνω με το μέρος μου, σε Δημ.· στη Μέσ. επίσης, προτείνω, υποβάλλω κάτι ως δέλεαρ για να ωθήσω, να οδηγήσω κάποιον σε συγκεκριμένο δρόμο, σε Ευρ., Ξεν.

IV. 1. παίρνω, αφαιρώ, αποσύρω, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *ὕπαγομένου τοῦ χώματος*, σε Θουκ. **2.** αποσύρω, διατάσσω υποχώρηση, *τὸ στράτευμα*, στον ίδ.

B. I. αμτβ., λέγεται για στρατιά, στράτευμα, υποχωρώ, αποσύρομαι ή αποχωρώ, απέρχομαι αργά, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** πηγαίνω αργά προς τα εμπρός, προχωρώ, *ὔπαγ' ὦ, ὔπαγ' ὦ*, πήγαινε λοιπόν, εμπρός! σε Ευρ.· *ὔπαγε, τί μέλλεις;* σε Αριστοφ.· λέγεται για στρατιά, στράτευμα, επέρχομαι, προχωρώ, βαδίζω προς τα εμπρός σταδιακά, προοδευτικά, σε Ξεν.

ὕπᾱγωγή, ή, **I.** προοδευτική, σταδιακή προέλαση, σε Ξεν. **II.** (από το αμτβ. *ὕπάγω*), αποχώρηση, υποχώρηση, σε Θουκ.

ὕπ-αιίδω, συνηρ. -ᾱδω· αόρ. α' *ὔπ-ασα*· τραγουδώ συνοδευτικά, σε τμήση, *Λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ᾄειδε*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὕπαείδω μέλος*, σε Αριστοφ.· *ὕπαείδω τινί*, συνοδεύω με την φωνή, στον ίδ.

ὕπαί, Επικ. αντί *ὕπό*.

ὕπαι-δείδοικα, Επικ. αντί *ὕποδέδοικα*, παρακ. του *ὕποδείδω*.

ὕπ-αιδέομαι, δείχνω σεβασμό προς κάποιον, *τινα*, σε Ξεν.

ὔπαιθᾱ (**ὕπαί**), επίρρ., **I.** έξω και κάτω από, πλαγίως, προς τα κάτω, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** πρόθ. με γεν., κάτω από, στην άκρη, στο ίδ.

ὑπ-αἰθριος, -ον και **-α, -ον** (αἰθήρ), αυτός που βρίσκεται κάτω από τον ουρανό, αυτός που βρίσκεται στο υπαίθρο, υπαίθριος, αυτός που βρίσκεται στα χωράφια, *ὑπαίθριος κατακοιμηθῆναι*, λέγεται για στρατιά, στράτευμα, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ὑπαίθριοι δρόσοι*, σε Αισχύλ.

ὑπ-αιθρος, -ον, 1. = το προηγ.· *ὑπαιθρον, τό*, ως ουσ., *ἐν ὑπαίθρῳ*, sub Dio, στο υπαίθρο, σε Ξεν. **2.** *τὰ ὑπαιθρα*, πεδίο μάχης, περιοχή εκτός των τειχών, μη οχυρωμένη, σε Πολύβ.

ὑπ-αἰθω, πυρπολώ, βάζω φωτιά κάτω από ή κρυφά, σε Σοφ.

ὑπ-αινίσσομαι, Αττ. **-ττομαι**, αποθ., υπονοώ εμμέσως, μιλώ συγκαλυμμένα, σε Δημ., Πλούτ.

ὑπ-αιρέω, Ιων. αντί του *ὑφ-αιρέω*.

ὑπ-αἶσσω, Αττ. **-άσσω**, μέλ. *-ζω*, **I.** ορμώ κάτω από, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ. **II.** ορμώ από κάτω, με γεν., στο ιδ.· επίσης, *ὑπάξας διὰ θυρῶν*, σε Σοφ.

ὑπ-αισχύνομαι[ῶ], Παθ., αισχύνομαι, ντρέπομαι κάπως, λίγο, *τινάτι*, λέγεται για κάτι ενώπιον, μπροστά σε κάποιον, σε Πλάτ.

ὑπ-αἰτιος, -ον, κατηγορούμενος, υπόλογος, υπεύθυνος, *τινος* ή *ὑπέρ τινος*, για κάτι, σε Αντιφ.· *τινι*, σε κάποιον, σε Ξεν.· *ὑπαίτιόν ἐστί τί τινι*, διατυπώνεται κατηγορία εναντίον κάποιου (από κάποιον άλλο), στον ιδ.

ὑπ-ᾱκοή, ή (ὑπακούω), υπακοή, πειθαρχία σε κάτι, σε Κ.Δ.

ὑπ-ᾱκούω, μέλ. *-ακούσομαι*· **I. 1.** απόλ., προσέχω, ακούω με προσοχή, δίνω προσοχή σε, σε Όμηρ., Ευρ. **2.** απαντώ, αποκρίνομαι όταν καλούμαι, σε Όμηρ. Οδ., Θεόκρ. **3.** ακολουθ. από μία πτώση, προσέχω ή ακούω με προσοχή, δίνω προσοχή σε, παρακολουθώ, *τινός*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· επίσης, *ὑπακούω τινί*, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** Ειδικότερες χρήσεις: **1.** λέγεται για θυρωρούς, απαντώ στο χτύπημα της πόρτας (δηλ. την ανοίγω), *ὑπάγω τινί*, σε Πλάτ., Θεόφρ.· *ὁ ὑπακούσας*, ο θυρωρός, σε Ξεν. **2.** λέγεται για δικαστή, παρέχω ακρόαση σε μηνυτή, *τινί*, στον ιδ.· λέγεται για κατηγορουμένους, υπακούω σε δικαστική κλήση, εμφανίζομαι στο δικαστήριο, σε Δημ. **3.** χρησιμ. για υπηκόους και υποτελείς, υποτάσσομαι, υπακούω σε, *τινός*, σε Ηρόδ., Ξεν.· *τινί*, σε Αριστοφ., Θουκ.· επίσης, υποχωρώ, υποκύπτω σε, συμμορφώνομαι προς, *τινί*, σε Πλάτ.· με γεν. πράγμ., δίνω προσοχή σε, σε Ξεν.· *ὑπακούω τῷ ξυμφόρῳ τινός*, συντάσσομαι με το συμφέρον του, σε Θουκ.· απόλ., υποχωρώ, υποτάσσομαι, συμμορφώνομαι, συντάσσομαι, σε Ηρόδ. **4.** ανταποκρίνομαι στις προσδοκίες κάποιου, πετυχαίνω, σε Λουκ. **5.** μεταφ., *αὐγαῖς ἡλίου ὑπακούω*, εκτεθειμένος στις ηλιακές ακτίνες, σε Πίνδ. **ὑπ-ᾱλείφω**, μέλ. *-ψω*, **I.** αλείφω ελαφρά, απλώνω σαν αλοιφή· στη Μέσ., *ὑπαλείφεσθαι φάρμακον*, σε Πλάτ. **II.** επαλείφω, επιχρίω, *τῷ φθαλμῷ*, σε Αριστοφ.· στη Μέσ., επαλείφομαι, επιχρίομαι, στον ιδ.· *ὑπαλείφω τοὺς ὀφθαλμούς*, επιχρίω, επαλείφω τα μάτια κάποιου, σε Ξεν. — Παθ., λέγεται για τα μάτια, *ὑπαληλιμμένοι*, στον ιδ.

ὑπ-ᾱλεύομαι (ᾱλεύω), Επικ. αποθ., = *ὑπαλύσκω*, *ὑπαλευόμενος θάνατον* (μτχ. αόρ. α'), σε Όμηρ. Οδ.· *ὑπαλεύεο φήμην* (απρόσ.), σε Ησίοδ.

ὑπ-αλλᾱγή, ή, εναλλαγή, ανταλλαγή, αλλαγή, μεταβολή, σε Ευρ.

ὑπάλλαγμα, -ατος, τό, αντικείμενο ανταλλαγής, αυτό που μπορεί να γίνει αντικείμενο ανταλλαγής, *νόμισμα ὑπάλλαγμα τῆς χρείας*, τα χρήματα είναι το ανταλλάξιμο παραστατικό της ζήτησης, σε Αριστ.

ὑπ-αλλάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ζω*, ανταλλάσσω, σε Λουκ.

ὑπ-ᾱλπειος, -α, -ον (Ἄλπεις), αυτός που βρίσκεται κάτω από τις Ἀλπεις· ή *ὑπαλπεία* (ενν. χώρα), η κάτωθεν των Ἀλπεων Ιταλία, σε Πλούτ.

ὑπάλυξις[ᾱ], **-εως, ή**, έκκληση, φυγή, διαφυγή, σε Όμηρ.

ὑπ-ἄλυσκω, Επικ. αόρ. α' *ὑπ-άλυζα* = *ὑπαλεύομαι*, αποφεύγω, εκφεύγω, εγκαταλείπω, διαφεύγω, σε Όμηρ.

ὑπ-αναγιγνώσκω, μέλ. -γνώσομαι, διαβάζω προλογικά, εισάγω, προλογίζω διαβάζοντας, σε Αισχίν.

ὑπ-ανᾱλίσκω, αόρ. α' *ὑπ-ανάλωσα*, σπαταλώ, εξαντλώ, ξοδεύω ή καταναλώνω προοδευτικά, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

ὑπανάστᾱσις, ή, το να σηκώνεται κάποιος από τη θέση του, σε Πλάτ.

ὑπαναστᾱτέον, ρημ. Επith. του *ὑπανίσταμαι*, αυτό που πρέπει, οφείλει να σηκωθεί από την θέση του, σε Ξεν.

ὑπαναχωρέω, μέλ. -ήσομαι, υποχωρώ, αποσύρομαι αργά, σταδιακά, σε Θουκ.

ὑπ-ανδρος, -ον (ἀνήρ), αυτός που είναι υπό τον άνδρα, αυτός που υπόκειται σε αυτόν, έγγαμος, παντρεμένος, σε Κ.Δ., Πλούτ.

ὑπ-άνειμι (εἶμι, ἴβο), επέρχομαι, διεισδύω, σε Λουκ.

ὑπ-ᾱνέμιος, Δωρ. αντί του *ὑπ-ηνέμιος*.

ὑπ-ανιᾱομαι, Παθ., κάπως ενοχλούμαι, στενοχωριέμαι, ευκτ. -*ἰῶντο*, σε Αριστοφ.

ὑπανήμι, μειώνομαι ή χαλαρώνω για λίγο, σε Πλούτ.· αμτβ., *τουφόβου ὑπανέντος* (μτχ. αόρ. β'), στον ίδ.

ὑπ-ανίσταμαι, Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., **1.** σηκώνομαι, σηκώνομαι όρθιος, σε Θέογν.· λέγεται για θήραμα, εμφανίζομαι απροσδόκητα, ξεπροβάλλω, σε Ξεν. **2.** *ὑπανίσταμαι τῆς ἔδρης*, σηκώνομαι από τη θέση μου για να την παραχωρήσω ή ως ένδειξη σεβασμού σε κάποιον, Λατ. *assurgere alicui*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

ὑπ-ανοίγω ή -γνυμι, μέλ. -ζω, παρακ. *ὑπανέωγα*, ανοίγω από κάτω, ανοίγω λαθραία ή κρυφά, σε Δημ.

ὑπ-αντάω, Ιων. -έω· μέλ. -ήσομαι, αόρ. α' -*ήνητσα*· **I.** έρχομαι ή πηγαίνω να συναντήσω κάποιον είτε σαν φίλος είτε σαν εχθρός, *τινί*, σε Ξεν. κ.λπ.· επίσης με γεν., σε Σοφ. **II.** μεταφ., συναντώ, απαντώ, αποκρίνομαι σε ή αντιλέγω, αντιτίθεμαι σε, *τινί*, σε Ευρ.

ὑ-παντιᾱζω, μέλ. -άσω [ᾱ], έρχομαι ή πηγαίνω να συναντήσω κάποιον, προχωρώ, βαδίζω για να προὔπαντήσω, συναντώ, ανταμώνω, απόλ., σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. κ.λπ.· με δοτ., σε Αισχύλ., Ξεν., κλπ.· επίσης με αιτ., σε Ηρόδ., Πλούτ.

ὑπ-αντρος, -ον, σπηλαιώδης, σε Στράβ.

ὑπ-ᾱπειλέω, μέλ. -ήσω, απειλώ ὑπουλα, δόλια, κρυφά, *τινί*, σε Ξεν.

ὑπ-ᾱπειμι (εἶμι ἴβο), αναχωρώ κρυφά ή αργά, υποχωρώ, αποσύρομαι, σε Θουκ.

ὑπ-αποκινέω, μέλ. -ήσω, αμτβ., απομακρύνομαι κρυφά, κινούμαι κρυφά ή ὑποπτα, με γεν., σε Αριστοφ.

ὑπ-ᾱπτω, Ιων. αντί του *ὑφ-ᾱπτω*.

ὑπᾱρ, τό, άκλ., **I.** οπτασία, όραμα που βλέπει κάποιος ενώ είναι ξύπνιος, αντίθ. προς το *ὄναρ* (όνειρο, φαντασίωση), *οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ*, όχι ψεύτικο, απατηλό όνειρο, αλλά πραγματικό γεγονός, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως σε Πίνδ., Αισχύλ. **II. 1.** η αιτ. χρησιμ. ως επίρρ., σε εγρήγορση, στο ξύπνιο, σε Πλάτ.· *ὄναρ ἢ ὕπαρ ζῆν*, διέρχομαι, περνώ την ζωή (απο)κοιμισμένος ή ξύπνιος, σε εγρήγορση, στον ίδ. **2.** *ὕπαρ*, πράγματι, όντως, στον ίδ.

ὑπ-ᾱργῦρος, -ον, I. αυτός που από μέσα ή κάτω του έχει ασήμι· **1.** αυτός που περιέχει ασήμι, αυτός που έχει φλέβα ασημιού, *πέτρα, χθών*, σε Ευρ.· αυτός που περιέχει μια ποσότητα, αναλογία αργύρου, μεταφ. λέγεται για ανθρώπους,

σε Πλάτ. **II.** πουλημένος ή μισθωμένος με ασημί, μισθωτός, μισθοφόρος, αργυρώνητος, εξαγοραζόμενος, παραδόπιστος, ιδιοτελής, σε Πίνδ.

ὑπαρκτέον, ρημ. επίθ. του *ὑπάρχω*, αυτό που πρέπει να αρχίσει, σε Πλάτ.

ὑπ-άρκτιος, -ον (ἄρκτος), ο προς τον βορρά, σε Πλούτ.

ὑπ-αρνος, -ον, αυτός που έχει ένα αρνάκι από κάτω του, δηλ. αυτός που θηλάζει αρνάκι ή (μεταφ.) μωρό, βρέφος, σε Ευρ.

ὑπ-αρπάζω, Ιων. αντί του *ὑφ-αρπάζω*.

ὑπαρχή, αρχή· *ἐξ ὑπαρχῆς*, εξ αρχής, από την αρχή, εκ νέου, ξανά, και πάλι, Λατ. *denovo*, σε Σοφ., Δημ.

ὑπ-αρχος, ὁ, υποδιοικητής, υποστράτηγος, υπολοχαγός, αντιπλοίαρχος, υποκυβερνήτης, αντιβασιλέας, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ὑπ-άρχω, μέλ. -ζω, αόρ. α' *ὑπῆρξα* — Παθ., παρακ. *ὑπηργμαι*, Ιων. -αργμαι·

A. 1. αρχίζω, κάνω την αρχή, ξεκινώ, απόλ., σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** με γεν., ξεκινώ, κάνω την αρχή, την έναρξη, *ἀδικίης*, σε Ηρόδ.· *πολλῶν κακῶν*, σε Ευρ. κ.λπ.

3. με μτχ., ξεκινώ να κάνω κάτι, *ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦντες*, σε Ηρόδ.· *ὑπάρχει εὖ ποιῶν τινα*, σε Ξεν. **4.** με αιτ., *ὑπάρχω εὐεργεσίας εἷς τινα ή τινι*, αρχίζω να ευεργετώ κάποιον, σε Δημ., Αισχίν. — Παθ., έχω αρχίσει, *τὰ ἔκ τινος ὑπαργμένα*

(Ιων. αντί *ὑπηργ-*), σε Ηρόδ.· απρόσ., *ὑπῆρκτο αὐτοῦ*, είχε γίνει η αρχή του, σε Θουκ. **B. 1.** αρχίζω να υπάρχω, έρχομαι στη ζωή, εμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** υπάρχω, βρίσκομαι, είμαι έτοιμος, σε Ηρόδ., Αττ.· με γεν., *ὑπάρχει τῶνδε*, υπάρχει απόθεμα, αφθονία αυτών των πραγμάτων, σε Αισχύλ.· συχνά σε μτχ., *ή ὑπάρχουσα οὐσία*, η υπαρκτή περιουσία, η υφιστάμενη, σε Ισοκρ.·

τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα, σε Θουκ.· *τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς*, λέγεται για την τρέχουσα τιμή, σε Δημ. **3.** απλώς, είμαι, σε Τραγ., Θουκ. κ.λπ. **4.** ενίστε με μτχ., ομοίως προς το *τυγχάνω*, *τοιαῦτα (αὐτῶ) ὑπῆρχε έόντα*, σε Ηρόδ.· *ὑπάρχει έχθρός ὢν*, σε Δημ. **II.** όπως το **ὑπόκειμαι II. 2**, τίθεμαι ως βάση, θεωρούμαι, εκλαμβάνομαι

ως δεδομένος, σε Πλάτ.· *τούτων ὑπαρχόντων*, = *quae cum ita sint*, στον ίδ. **III. 1.** ανήκω σε, περιέρχομαι σε κάποιον, συσσωρεύομαι, προκύπτω, *ὑπάρχει τινί τι*, κάποιος έχει κάτι, αυτό που υπάρχει σε κάποιον, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ή ὑπάρχουσα φύσις*, φυσικά χαρακτηριστικά, οι φυσικές ιδιότητες που σε χαρακτηρίζουν, φυσική κατάσταση, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, *ὑπάρχω τινί*, είμαι αφοσιωμένος σε κάποιον, σε Ξεν., Δημ.· *καθ' ὑμῶν ὑπάρξει εκείνω*, θα είναι, θα βρεθεί στο πλευρό του εναντίον σας, σε Δημ. **IV.** συχνά σε πληθ. ουδ. μτχ. *τὰ ὑπάρχοντα*, **1.** οι υπάρχουσες συνθήκες, οι παρούσες ευκολίες, τα πλεονεκτήματα των συγκυριών, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ. **2.** αυτό που ανήκει σε κάποιον, υπάρχοντα, κτήσεις, τα κτήματα κάποιου, χρήματα, πόροι, εισοδήματα, περιουσία, σε Θουκ. κ.λπ. **V.** απρόσ., *ὑπάρχει*, γεγονός, το βέβαιο είναι ότι..., με αιτ. και απαρ., σε Σοφ. **2.** επιτρέπεται, είναι δυνατό, με δοτ. και απαρ., *ὑπάρχει μοι εἶναι ή ποιεῖν τι*, σε Θουκ., Πλάτ.·

απόλ., *ὥσπερ ὑπῆρχε*, όσο ήταν δυνατόν, σε Θουκ. **3.** σε μτχ. ουδ., όπως το *έξόν*, *παρόν* κ.λπ.· *ὑπάρχον ὑμῖν πολεμεῖν*, εφόσον σου επιτρέπεται να κάνεις πόλεμο, στον ίδ.

ὑπ-ασπίδιος[πί], -ον (ἀσπίς), αυτός που προστατεύεται από ασπίδα, καλυμμένος, τόνῦπασπίδιον κόσμον, ο οπλισμός του Αίαντα, σε Σοφ.· *ὑπασπίδιον κοῖτον* *ιαύειν*, κοιμάμαι με τα όπλα, κοιμάμαι οπλισμένος, ένοπλος, σε Ευρ.· ουδ. πληθ.

ὑπασπίδια, ως επίρρ., σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπ-ασπίζω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπίδω, είμαι υπασπιστής κάποιου, *τινί*, σε Πίνδ., Ευρ.

ὑπ-ασπιστής, -οῦ, ὁ, ασπιδοφόρος, οπλοφόρος, υπηρέτης, ακόλουθος, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

ὑπ-άσσω, Αττ. αντί ὑπ-αῖσσω.

ὑπάτεύω, μέλ. -σω (ὑπατος), είμαι ὑπατος, πρόξενος, σε Πλούτ.

ὑπάτη (ενν. χορδή), **ή,** η χαμηλότερη νότα των τριών που αποτελούσαν την ελληνική μουσική κλίμακα (βλ. **μέση, νεάτη**), σε Πλάτ.

ὑπάτικός, -ή, -όν, αυτός που έχει υπατικό αξίωμα, βαθμό, Λατ. consularis, σε Πλούτ.

ὑπατος, -η, -ον αντί *ὑπέρτατος*, όπως το Λατ. summus αντί supremus, **I. 1.** ὑψιστος, δεσπόζων, υπέρτατος, λέγεται για τον Δία, *ὑπατος κρειόντων, θεῶν ὑπατος*, σε Όμηρ.: *οἱ ὑπατοι*, οι άνω θεοί, Λατ. superi, αντίθ. προς το *οἱ χθόνιοι*, Λατ. inferi, σε Αισχύλ.: *ὑπατός τις*, κάποιος θεός από τους άνω, στον ίδ. **2.** λέγεται για τόπο, *έν πυρῇ ὑπάτη*, στο υψηλότερο σημείο, στην κορυφή του νεκρικού σωρού, της νεκρικής πυράς, σε Ομήρ. **Ιλ. 3.** λέγεται για χρόνο, τελευταίος, Λατ. supremus, σε Σοφ., Ανθ. **4.** χρησιμ. για ποιότητα, ὑψιστος, άριστος, κάλλιστος, σε Πίνδ. **II.** με γεν. όπως η πρόθ. *ὑπό, ὑπατος χώρας*, ανώτατος άρχοντας, ὑπατος της χώρας, σε Αισχύλ.: *ὑπατοι λεχέων*, ψηλά πάνω από την φωλιά, στον ίδ. **III.** ως ουσ. *ὑπατος*, ὁ, ο consul των Ρωμαίων, σε Πολύβ. κ.λπ.

ὑπ-αυλέω, μέλ. -ήσω, παίζω αυλό, φλάουτο σε μουσική συμφωνία, σε Λουκ.

ὑπ-αυλος, -ον (αύλη), αυτός που βρίσκεται κάτω από την αυλή, αύλειος, με γεν., *σκηνηῆς ὑπαυλος*, υπό τη σκέπη της σκηνής, σε Σοφ.

ὑπαυχένιος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από τον αυχένα, λαιμό, σε Ανθ.: ως ουσ., *ὑπαυχένιον*, τό, μαξιλάρι, προσκέφαλο για τον αυχένα, σε Λουκ.

ὑπ-αφίσταμαι, Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., οπισθοχωρώ αργά, αποσύρομαι, σε Αντιφ.

ὑπ-αφρος, -ον, κάπως αφρώδης, *ῥμμα ὑπαφρον*, μάτι θολό από δάκρυα, σε Ευρ.

ὑπ-άφρων, -ονος, ὁ, ή, κάπως, λίγο ανόητος, σε Ηρόδ.

ὑπ-εᾶσι, Ιων. αντί του ὑπ-εισι, γ' πληθ. του ὑπειμι (είμί sum).

ὑπ-έγγυος, -ον, αυτός που έχει δώσει εγγύηση, υπόλογος ή υποκείμενος σε ποινή, τιμωρία, υπεύθυνος, σε Αισχύλ.: *ὑπέγγυος πλὴν θανάτου*, αυτός που υπόκειται σε κάθε είδους ποινή εκτός εκείνης του θανάτου, σε Ηρόδ.: με δοτ., *τὸ γὰρ ὑπέγγυον δίκᾱ καὶ θεοῖσιν*, αξιοπιστία στην ανθρώπινη και θεία δικαιοσύνη, σε Ευρ.

ὑπ-εγγέω, μέλ. -χεῶ, χύνω, ρίχνω ακόμη περισσότερο, σε Πλούτ.

ὑπ-έδδειςαν, Επικ. αντί του -έδειςαν, γ' πληθ. αόρ. α' του ὑποδείδω.

ὑπ-εδείδισαν, γ' πληθ. υπερσ. του ὑποδείδω.

ὑπ-έδεκτο, Επικ. γ' ενικ. αόρ. β' του ὑποδέχομαι.

ὑπ-έδρᾶμον, αόρ. β' του ὑποτρέχω.

ὑπ-έδυν, αόρ. β' του ὑποδύομαι.

ὑπ-εθερμάνθην, Παθ. αόρ. α' του ὑποθερμαίνω.

ὑπ-ειδόμην, Μέσ. αόρ. β', απαρ. -ιδέσθαι, **I.** βλέπω, παρατηρώ από κάτω, κοιτάζω, ατενίζω, σε Ευρ. **II.** μεταφ., δυσπιστώ, υποπτεύομαι, στον ίδ.: *το ὑφοράω* χρησιμ. ως ΕΝΕΣΤ.

ὑπ-εικάθεῖν, αόρ. β' του ὑπείκω, ευκτ. ὑπείκάθοιμι, σε Σοφ., Πλάτ.

ὑπεικτέον, ρημ. επίθ., αυτο στο οποίο κάποιος πρέπει να ενδώσει, υποταχθεί, σε Σοφ., Πλάτ.

ὕπ-εἰκω, Επικ. *ὕπο-εἰκω*, με παρατ. *ὕπόεικον*· μέλ. *ὕπείξω*, Επικ. *ὕπείξομαι*, *ὕποείξομαι*· αόρ. α' *ὕπεῖξα*, Επικ. *ὕπόειξα*· πρβλ. [ὕπειαθεῖν](#)· υποχωρώ, αποσύρομαι, αναχωρώ, *νεῶν*, από τα πλοία, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὕπείκω τινὶ ἔδρης*, αποχωρώ από την θέση μου για να την παραχωρήσω σε κάποιον άλλο (πρβλ. [ὕπανίσταμαι](#)), σε Ομήρ. Οδ.· *ὕπείκω τινὶ λόγων*, δηλ. του επιτρέπω να μιλήσει πρώτος, σε Ξεν. **2.** ενδίδω, υποτάσσομαι, υποχωρώ, *τιμαῖς ὕπείκω*, υποχωρώ στις αρχές, τους άρχοντες, σε Σοφ.· *ὕπείκω τινί*, σε Ξεν.· *απόλ.*, υποχωρώ, συμμορφώνομαι προς, σε Όμηρ. κ.λπ.· *τὸ ὕπεῖκον* = *οἱ ὕπείκοντες*, σε Ευρ.· με *απαρ.*, *νῶν ὕπεικε τὸν κασίγνητον μολεῖν*, μας επέτρεψε, μας εκχώρησε την άδεια ὅτι μπορεί να έρθει, σε Σοφ. **3.** με αιτ., *χεῖρας ἐμὰς ὕπόειξε*, ξέφυγε από τα χέρια μου, σε Ομήρ. Ιλ.

ὕπ-εἰμι (εἰμί sum), **I.** εἶμαι από κάτω, Λατ. *subesse*, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· *πολλῆσι (ἵπποις) πῶλοι ὕπῃσαν*, κάτω από πολλές φοράδες υπήρχαν πουλάρια που θήλαζαν, στο ίδ.· λέγεται για άλογα, εἶμαι κάτω από ζυγὸ, ζευγμένος, εἶμαι ζευγμένος στο άρμα, σε Ηρόδ. **II. 1.** εἶμαι ή κείμαι, βρίσκομαι, κείτομαι, εἶμαι ξαπλωμένος από κάτω, στον ίδ., Αισχύλ. **2.** τοποθετούμαι, τίθεμαι, *ὕπόντος τοῦδε*, τούτου δοθέντος, σε Ευρ. **3.** παραμένω κρυμμένος, ενεδρεύω, κρύβομαι, *καρδοκῶ, παραμονεύω, παραφυλάω*, σε Ξεν. **4.** λέγεται για πράγματα, υπολείπομαι, απομένω, μένω, εἶμαι υπό τις διαταγές κάποιου άλλου, σε Ηρόδ., Αττ. **III.** υποδουλώνομαι ή υποτάσσω, υποδουλώνω, σε Ευρ.

ὕπ-εἰμι (εἶμι ibo), χρησιμ. ως μέλ. του *ὕπερχομαι*, **I.** πλησιάζω κρυφά επάνω από κάποιον, Λατ. *subire*, με αιτ., σε Αριστοφ. **II.** αναχωρώ σταδιακά ή κρυφά, μυστικά, σε Ηρόδ.

ὕπείξω, μέλ. του *ὕπείκω*.

ὕπ-εῖπον, αόρ. β', χωρίς ενεστ. σε χρήση (σε θέση ενεστ. χρησιμ. το *ὕπαγορεύω*)· μέλ. -*ὕπ-ερῶ*, παρακ. *ὕπ-εἰρηκα*· **1.** λέω σαν αρχή ή σαν πρόλογο, προτάσσω, αναφέρω εισαγωγικά, προτείνω, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ. **2.** παραθέτω, προσθέτω, σε Αριστοφ., Δημ. **3.** προτείνω, δίνω μια εξήγηση, εξηγώ, ερμηνεύω, σε Σοφ., Πλάτ.

ὕπειρ, Επικ. αντί του *ὕπερ*, χρησιμ. όπου υπάρχει ανάγκη μιας μακράς συλλαβής πριν από φωνήεν, π.χ. *ὕπειρ ὄλα*, σε Όμηρ.

ὕπειρ-έβᾰλλον, Επικ. αόρ. β' του *ὕπερβάλλω*.

ὕπειρ-έχω, Επικ. αντί *ὕπερ-έχω*.

ὕπειρ-οχος, -ον, Επικ. και Ιων. αντί του *ὕπερ-οχος*.

ὕπ-εἰσας, Ιων. μτχ. αορ. α' του *ὕφ-εῖσα*.

ὕπ-εισδύομαι, Μέσ. με Ενεργ. αόρ. β' -*εισέδυν*, εισέρχομαι, μπαίνω κρυφά, γλιστρώ ή πλησιάζω κρυφά μέσα, σε Ηρόδ.

ὕπ-εισέρχομαι, αόρ. β' -*εισῆλθον*, αποθ. μπαίνω κρυφά, έρχομαι, μπαίνω στο μυαλό κάποιου, σε Λουκ.

ὕπ-έκ, πριν από φωνήεν **ὕπ-έξ (ὕπό, έκ)**, ποιητ. πρόθ. με γεν., έξω κι από κάτω, από κάτω, μακριά από, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπ-εκδέχομαι, αποθ., δέχομαι από κάτω μου, λέγεται για αγελάδα, πόρτιν μαστῶ ὑπεκδέχεται, δέχεται, έχει ένα μοσχαρακι κάτω από τον μαστό της, σε Ανθ.

ὑπ-εκδρᾶμεῖν, απαρ. αορ. β' του ὑπεκτρέχω.

ὑπ-εκδύομαι, Μέσ., με Ενεργ. αόρ. β', ξεφεύγω, ξεγλιστρώ, υπεκφεύγω, δραπετεύω, το σκάω, με αιτ., σε Ευρ.· με γεν., σε Πλούτ.· απόλ., ὑπεκδύς, αὐτός που έχει ξεφύγει, υπεκφύγει, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκέχυτο, γ' ενικ. υπερσ. του ὑπεκχέω.

ὑπεκθέω, δραπετεύω κρυφά ή σταδιακά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκκαλύπτω, μέλ. -ψω, ξεσκεπάζω από κάτω ή λίγο, σε Ανθ.

ὑπέκκαυμα, -ατος, τό (ἐκκαίω), καύσιμη, εύφλεκτη ύλη, καύσιμο, σε Ξεν.· μεταφ., έναυσμα, ερέθισμα, ελατήριο, κίνητρο, Λατ. fomes, ἔρωτος, στον ίδ.

ὑπ-έκκειμαι, μέλ. -εκκείσομαι — Παθ., μεταφέρομαι σε μέρος ασφαλές, τοποθετούμαι σε μέρος ασφαλές, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὑπ-εκκλίνω[ι], -εκκλινῶ, κλίνω, γέρνω στο πλάι, δραπετεύω, διαφεύγω, σε Αριστοφ.· με αιτ., εκτρέπομαι, αποφεύγω, σε Πλούτ.

ὑπ-εκκομίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, μεταφέρω, οδηγώ έξω ή μακριά κρυφά, σε Θουκ. κ.λπ. — Μέσ., ὑπεκκομίσασθαι πάντα, μεταφέρω όλα τα υπάρχοντά μου έξω μυστικά, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκλαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, κερδίζω λαθραία, σε Ευρ.

ὑπ-εκκλίνθη, Παθ. αορ. α' του ὑποκλίνω.

ὑπ-εκλύω, μέλ. -λύσω, χαλαρώνω ή εξασθενώ, αδυνατίζω σταδιακά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω μακριά μυστικά, σε Θουκ., Ευρ. — Παθ., με αιτ. τόπου, τὸ Φωκέων πέδον ὑπεξεπέμφθη, στάλθηκα κρυφά, μυστικά στην Φωκίδα, σε Σοφ.

ὑπ-εκπλέω, μέλ. -πλεύσομαι, αποπλέω κρυφά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκπροθέω, μέλ. -θεύσομαι, τρέχω από κάτω προς τα εμπρός, ξεπερνά κάποιον, αφήνω πίσω μου κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., προπορεύομαι, σε Όμηρ.

ὑπ-εκπρολύω, μέλ. -λύσω, λύνω από κάτω, ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης, έλυσαν τα μουλάρια κάτω από τον ζυγό της άμαξας, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπ-εκπρορέω, μέλ. -ρεύσομαι, ρέω, ξεχύνομαι κάτω από, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπ-εκπροφεύγω, μέλ. -φεύζομαι, αόρ. β' ἐφϋγον· διαφεύγω κρυφά, δραπετεύω και τρέπομαι σε φυγή, σε Όμηρ.

ὑπ-εκρέω, μέλ. -ρῡήσομαι, αόρ. β' ὑπεξερρῡην· ξεχύνομαι κάτω από· μεταφ., σβήνω, πεθαίνω σιγά-σιγά, ψυχορραγώ, αργοσβήνω, αργοπεθαίνω, σε Πλάτ.· ξεγλιστρώ, σε Πλούτ.

ὑπ-εκρήγνυμαι, Παθ., αποχωρώ, ξεκόβω, δραπετεύω σταδιακά, σε Πλούτ.

ὑπ-εκρίπτω, μέλ. -ψω, αποβάλλω, ρίχνω, πετάω κάτω από, σε Πλούτ.

ὑπ-εκρύβθη, Παθ. αορ. α' του ὑπο-κρύπτω.

ὑπ-εκσώζω, μέλ. -σω, λυτρώνω, σώζω τραβώντας μακριά από, σε Αισχύλ.· απόλ., αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν (Επικ. αντί του -έσωσεν), σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπεκτίθεμαι, αόρ. β' -εκθέμην, Μέσ. φέρνω, οδηγώ τα υπάρχοντά μου σε μέρος ασφαλές, τα απομακρύνω από τον κίνδυνο, ἔστ' ἂν τέκνα ὑπεκθέωνται (γ' πληθ. υποτ. αόρ. β'), σε Ηρόδ.· ομοίως και σε Αττ. — Παθ., μεταφέρομαι, οδηγούμαι σε μέρος ασφαλές, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκτρέπω, μέλ. -ψω, γυρίζω, μεταστρέφω σταδιακά ή μυστικά από κάτι, τί τινος, σε Σοφ. — Μέσ., απομακρύνομαι, αποσύρομαι, τραβιέμαι στο πλάι

από, με αιτ., σε Πλάτ.· με απαρ., *ὑπεκτραποίμην μὴ οὐ συνεκσῶζέιν*, ἄρνηση, αρνούμαι να προσφέρω βοήθεια προς σωτηρία, σε Σοφ.

ὑπ-εκτρέχω, μέλ. -*δραμοῦμαι*, αόρ. β' *ὑπεξέδραμον*· **I.** εξέρχομαι, ξεχνύομαι από κάτω, ξεφεύγω από, με αιτ., σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· με απαρ., *ἢ ἐγὼ μὴ θανεῖν ὑπεκδράμω*, σε Ευρ. **II.** τρέχω πέρα από κάποιο ὄριο, σε Σοφ. 150

ὑπ-εκφέρω, μέλ. -*εξοίσω*, **I.** μεταφέρω λίγο προς τα ἔξω, *ὑπεξέφερεν σάκος*, τον μετακίνησε λίγο προς τα ἔξω, ἔτσι ὥστε να μπορέσει ο Τεύκρος να βρει καταφύγιο κάτω του, σε Ομήρ. **II.** απομακρύνω με μυστικότητα, *υἷον ὑπεξέφερε πολέμοιο*, στο ἰδ.· αποσύρω, απομακρύνω, μεταφέρω προς τα εμπρός, σε Ομήρ. **III.** αμτβ., *ὑπεκφέρω ἡμέρης ὁδῶ*, προηγούμαι, ἔχω προβάδισμα μιας ημέρας ταξίδι, σε Ηρόδ.

ὑπ-εκφεύγω, μέλ. -*φεύξομαι*, αόρ. β' -*εξέφυγον*· **I.** διαφεύγω ή αποδρώ, δραπετεύω κρυφά, σε Όμηρ., Σοφ. **II.** κυρίως με αιτ., ξεφεύγω από, γλιτώνω από, σε Ομήρ. **III.** Θουκ.

ὑπ-εκχᾶλάω, μέλ. -*άσω*, υποχωρώ, εξασθενώ σταδιακά, σε Ανθ.

ὑπ-εκχωρέω, μέλ. -*ήσω*, αποσύρομαι ή απομακρύνομαι αργά ή απαρατήρητος, σε Ηρόδ.· με δοτ. προσ., αποσύρομαι, αποχωρώ και παραδίδω, εκχωρώ τη θέση μου σε κάποιον ἄλλο, σε Πλάτ.· *ὑπεκχωρέω τῷ θανάτῳ*, δίνω τόπο στον θάνατο, δηλ. ξεφεύγω απ' αυτόν, στον ἰδ.

ὑπ-ἐλάβον, αόρ. β' του *ὑπο-λαμβάνω*.

ὑπ-ελαύνω, μέλ. -*εξελῶ* (ενν. *τὸν ἵππον*), ανεβαίνω στη σέλα ὥστε να συναντήσω, σε Ξεν.

ὑπ-ελθεῖν, απαρ. αορ. β' του *ὑπέρχομαι*.

ὑπ-έλοντο, Επικ. αντί του *ὑφ-είλοντο*, γ' πληθ. Μέσ. αορ. β' του *ὑφ-αιρέω*.

ὑπ-έλυντο, γ' πληθ. Επικ. Παθ. αορ. β' του *ὑπολύω*.

ὑπ-ελύσαιο, Επικ. β' ενικ. Μέσ. αορ. α' του *ὑπολύω*.

ὑπ-έμεινα, αόρ. α' του *ὑπομένω*.

ὑπ-εμνάσθε, Επικ. β' πληθ. του *ὑπομνάομαι*.

ὑπ-εμνήμυκε, Επικ. παρακ. του *ὑπ-ημύω*, χαμηλώνει το κεφάλι του, στέκεται με το κεφάλι του χαμηλωμένο, σε Ομήρ. **III.**

ὑπ-εναντιόομαι, αποθ., αντιτίθεμαι κρυφά, σε Πλούτ.

ὑπ-εναντίος, -α, -ον, I. 1. αυτός που βρίσκεται απέναντι, αυτός που συναντά, απαντά, *ἀλλήλοισιν*, σε Ησίοδ. **2.** αυτός που βρίσκεται εναντίον, αντίθετος, λέγεται για αντιπάλους, εχθρούς στην μάχη, σε Θουκ.· *οἱ ὑπεναντίοι*, οι εχθροί, σε Ξεν. **3.** ενάντιος, αντίθετος· με δοτ., αντίθετος ή ενάντιος σε, σε Ηρόδ., Ξεν.· ως ουσ., *τὸ ὑπεναντίον τούτου πέφυκε*, συνήθως συμβαίνει το αντίθετο, σε Ηρόδ.· *τὰ ὑπενάντια τούτων*, αντιθέτως, απεναντίας, τουναντίον, στον ἰδ. **II.** επίρρ. -*ίως*, με τρόπο ενάντιο προς, *τῷ νόμῳ*, σε Αισχίν.

ὑπ-ενδίδωμι, μέλ. -*ενδώσω*, υποχωρώ λίγο, σε Θουκ.

ὑπ-ένδυμα, -ατος, τό, εσωτερικό ρούχο, ένδυμα, εσώρουχο, σε Ανθ.

ὑπενδύομαι, Παθ., *ὑπενδεδυμένοι χιτῶνας*, ντυμένοι με χιτῶνες κάτω από τον οπλισμό τους, σε Πλούτ.

ὑπ-ένερθε και πριν από φωνήεν -**θεν**, επίρρ., **I. 1.** κάτω από, από κάτω, σε Όμηρ., Αριστοφ. **2.** υπογείως, στον Κάτω Κόσμο, **Λατ.** *apud inferos*, σε Ομήρ. **III.** ως πρόθ., με γεν., κάτω, από κάτω, σε Όμηρ., Πίνδ.

ὑπ-εξάγω[ᾱ], μέλ. -*ζω*, αόρ. β' *ὑπεξήγαγον*· **I.** μεταφέρω κρυφά, ιδίως, ξεφεύγω από κίνδυνο, σε Όμηρ., Ηρόδ. **II.** *ὑπεξάγω πόδα*, αποσύρομαι σταδιακά, αποχωρώ, υποχωρώ αργά, σε Ευρ.· και ομοίως, χωρίς το *πόδα*, σε Ηρόδ., Ξεν.

ὕπ-ἐξαιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' -εξεῖλον, **I. 1.** παίρνω, αφαιρώ, μειώνω από κάτω, *αἷμα ὑπεξαιρέω*, αποστραγγίζω, απομυζώ το αίμα, σε Σοφ. **2.**

εξαφανίζω, σκοτώνω, βγάζω από τη μέση, καταστρέφω σταδιακά, σε Ευρ.· *τοὺπίκλημ' ὑπεξελεῖν*, αφού εξαλείψει, ξεφορτωθεί, απαλλαχτεί της κατηγορίας, σε Σοφ. — Παθ., σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** Μέσ., βγάζω κρυφά, παίρνω κρυφά για τον εαυτό μου, σφετερίζομαι, κλέβω, σε Ομήρ. **Ιλ. 2.** βάζω κατά μέρος, εξαιρώ, αποκλείω, σε Πλάτ., Δημ.

ὕπ-ἐξακρίζω, μέλ. -σω, ανεβαίνω στην κορυφή, σε Ευρ.

ὕπ-ἐξᾄλεσθαι, απαρ. αόρ. α' του *ὕπεξᾄλλομαι*, αποθ., ξεφεύγω κάτω από, από κάτω, αποφεύγω, με αιτ., σε Ομήρ. **Ιλ.**

ὕπ-ἐξᾄλυσκω, μέλ. -ύζω, = το προηγ., με αιτ., σε Ησίοδ.

ὕπ-ἐξαναβαίνω, οπισθοχωρώ, υποχωρώ ξαφνικά, σε Θεόκρ.

ὕπ-ἐξανάγομαι, Παθ., εξέρχομαι, βγαίνω κρυφά στο πέλαγος, σε Θουκ.

ὕπ-ἐξαναδύομαι, Μέσ., με Ενεργ. αόρ. β' -έδυν, βγαίνω στην επιφάνεια, αναδύομαι, ξεπροβάλλω, εμφανίζομαι ξαφνικά, *ὕπεξαναδὺς ἄλός*, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *ὕπεξαναδύομαι κεφαλῇ*, σκύβω ή γέρνω έτσι ώστε να αποφύγω ένα κτύπημα, σε Θεόκρ.

ὕπ-ἐξανίσταμαι = *ὕπανίσταμαι*, σε Πλούτ., Λουκ.· *ὕπεξανίσταμαί τινι*, σηκώνομαι και κάνω χώρο για κάποιον, σε Πλούτ., Λουκ.

ὕπ-ἐξαντλέω, αποστραγγίζω, εξαντλώ από κάτω, χρησιμοποιώ μέχρι τέλους, αδειάζω, σε Ευρ.

ὕπέξειμι (εἶμι ibo), απομακρύνομαι κρυφά, αποσύρομαι σταδιακά, σε Ηρόδ.· *ὕπέξειμί τινι*, κάνω χώρο για κάποιον, υποχωρώ σε κάποιον, σε Δημ.· λέγεται για φωτιά ή χιόνι, χάνομαι, σβήνω, φθίνω σιγά-σιγά, σε Πλάτ.

ὕπεξειρῶ, **Ιων.** αντί *ὕπεξερῶ*.

ὕπ-ἐξελαύνω, μέλ. -ελῶ, απομακρύνομαι σταδιακά, σε Ηρόδ.

ὕπ-ἐξελὼν, **μτχ. αορ. β'** του *ὕπεξαιρέω*.

ὕπ-ἐξερῶ, **Ιων.** -ειρῶ, μέλ. -σω, τραβώ, σύρω από κάτω, απομακρύνω κρυφά, σε Ηρόδ.

ὕπ-ἐξέρχομαι, αποθ. με Ενεργ. αόρ. β' -εξηλθον, παρακ. -εξελήλυθα, **I. 1.** βγαίνω, εξέρχομαι κάτω από, βγαίνω, εξέρχομαι κρυφά, αποσύρομαι, αποχωρώ, υποχωρώ, σε Θουκ., Δημ.· *σπανίως με αιτ. προσ.*, αποσύρομαι από, δραπετεύω, ξεφεύγω από, σε Θουκ. **2.** σηκώνομαι και εγκαταλείπω την κατοικία μου, αποσύρομαι, αποδημώ, ξενιτεύομαι, μετοικώ, σε Ηρόδ. **II.** βγαίνω, εξέρχομαι προς συνάντηση, στον ιδ.

ὕπ-ἐξεσάωσα, **Επικ.** αντί του -έσωσα, αόρ. α' του *ὕπεκσώζω*.

ὕπ-ἐξεφῦγον, αόρ. β' του *ὕπεκφεύγω*.

ὕπ-ἐξέχω, **αμτβ.**, αποσύρομαι ή αποχωρώ κρυφά, σε Ηρόδ.

ὕπ-ἐξίσταμαι, **Παθ.**, με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., αναχωρώ κρυφά, *ὕπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς*, παραιτούμαι από κάθε αξίωση, όπως το **Λατ.** *abdicare se magistratu*, σε Ηρόδ.· ομοίως με απαρ., *ὕπεξίσταμαι ἄρχειν*, σε **Λουκ. 2.** με αιτ., αποσύρομαι από τον δρόμο ενώπιον του ανωτέρου μου, υποχωρώ ενώπιόν του, του κάνω χώρο, σε **Ξεν.**· με **δοτ.**, ενδίδω, υποκύπτω σε, υποχωρώ σε, σε Πλούτ.

ὕπ-ἐπλευσα, αόρ. α' του *ὕποπλέω*.

ὕπ-ἐπτατο, γ' ενικ. αόρ. β' του *ὕπο-πέταμαι*.

ὕπέρ[υ], **Επικ.** επίσης **ὕπεῖρ**, **Λατ.** *super*· απ' όπου σχηματίστηκαν **συγκρ.** και **υπερθ.** *ὕπερτερος*, -**τατος**.

A. ME GEN., I. λέγεται για τόπο, επάνω, πάνω από· **1.** λέγεται για στάση, *στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο*, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *ὕπὲρ κεφαλῆς στήναί τινι*, στέκεται πάνω

από το κεφάλι του, σε Όμηρ.· λέγεται για χώρες, υπεράνω, μεσογειότερα, πιο μέσα στο εσωτερικό ή στην ενδοχώρα, *οϊκέοντες ὑπὲρ Ἀλικαρνησσοῦ μεσόγαιαν*, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για κίνηση, επάνω, κατά πλάτος, από πάνω από, *ὑπὲρ θαλάσσης καὶ χθονὸς ποτωμένοις*, σε Αισχύλ. **3.** πέρα, πλέον, πιο πέρα, *ὑπὲρ πόντου*, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** μεταφ., από την έννοια του κάθομαι από πάνω για προστασία, για χάρη κάποιου, προς υπεράσπισή του, για την ασφάλειά του, *ἐκατόμβην ῥέξει ὑπὲρ Δαναῶν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *θύνει ὑπὲρ τῆς πόλεως*, σε Ξεν.· *ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀμύνειν*, αγώνας για την υπεράσπιση της πατρίδας κ.λπ. **2.** χάριν ενός προσώπου ή πράγματος, *λίσσεσθαι ὑπὲρ τοκέων*, *ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρός*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** με απαρ., με σκοπό να, *ὑπὲρ τοῦ μηδένα ἀποθνήσκειν*, εμποδίζω, προστατεύω κάποιον από θάνατο, σε Ξεν. **4.** για χάρη, προς χάριν, έναντι, στη θέση, αντί κάποιου άλλου, στο όνομα κάποιου άλλου, *ὑπὲρ ἑαυτοῦ*, σε Θουκ.· *στρατηγῶν ὑπὲρ ὕμῶν*, ενεργώντας ως στρατηγός κατ' εντολήν σας, σε Δημ. **III.** όπως το *περί*, επί, ως προς, σχετικά με, όσον αφορά, Λατ. *de*, *ὑπὲρ σέθεν αἵσχεα ἀκούω*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὰ λεγόμενα ὑπὲρ τινος*, σε Ηρόδ. **B. ME AIT.**, όταν δηλώνεται το υπεράνω, ανώτερο και πέρα από το οποίο πηγαίνει κάτι, **I.** λέγεται για τόπο, υπεράνω, πέραν, σε Όμηρ., Πλάτ. **II. 1.** λέγεται για μέτρο, περισσότερο, παραπάνω, υπερβολικά, επιπλέον, *ὑπὲρ τὸ βέλτιστον*, σε Αισχύλ.· *ὑπὲρ ἐλπίδα*, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για παράβαση, πέρα από, καθ' υπερβολή, εναντίον, παρά, εν αντιθέσει προς, *ὑπὲρ αἶσαν*, *ὑπὲρ μοῖραν*, *ὑπὲρ ὄρκια*, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** λέγεται για αριθμό, περισσότερο από, επιπλέον του, *ὑπὲρ τεσσεράκοντα*, σε Ηρόδ., Ξεν.· *ὑπὲρ τὸ ἥμισυ*, περισσότερο από το μισό, σε Ξεν. **IV.** χρησιμ. για χρόνο, πέρα, δηλ. πριν, προγενέστερα, προ, προτού, πρωτύτερα, νωρίτερα από, *ὁ ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμος*, σε Θουκ. **Γ. ΘΕΣΗ**· η *ὑπὲρ* μπορεί να έπεται του ουσ., αλλά τότε με αναστροφή γίνεται *ὑπερ*, σε Όμηρ., Τραγ. **Δ. ΩΣ ΕΠΙΡΡ.**, πάρα πολύ, υπέρμετρα, υπερβολικά, *ὑπὲρ μὲν ἄγαν*, σε Ευρ.· γράφεται *υπεράγαν*, σε Στράβ. κ.λπ. **Ε. ΣΤΑ ΣΥΝΘ.**, **1.** λέγεται για τόπο, υπεράνω, πέρα από, πιο πέρα, όπως στα *υπερ-βαίνω*, *υπερ-πόντιος*, **2.** λέγεται για χάρη, προς υπεράσπιση κάποιου, όπως στα *υπερ-ασπίζω*, *υπερ-αλγέω*, **3.** πάνω από το μέτρο, υπερβολικά, υπέρμετρα, όπως στα *υπερ-ήφανος*, *υπερ-φίαλος*. **υπέρα[ῦ], ή (υπέρ)**, το ανώτερο σχοινί, το αποπάνω, πληθ. *υπέραι*, σχοινιά που ήταν προσδεδεμένα στα άκρα των επικρίων (*ἐπικρία*), μέσω των οποίων τα ιστία μετακινούνταν κατά τη φορά του ανέμου, σε Ομήρ. Οδ. **υπερ-ἄβέλτερος, -ον**, υπερβολικά απλοϊκός ή ανόητος, σε Δημ. **υπερ-ἀγάμαι**, αποθ., **I.** ικανοποιούμαι υπερβολικά, σε Πλάτ. **II.** θαυμάζω καθ' υπερβολήν, *τινος*, για κάτι, σε Λουκ. **υπερ-ἄγανακτέω**, μέλ. -ήσω, οργίζομαι υπερβολικά ή θυμώνω, αγανακτώ με κάτι, με γεν., σε Πλάτ.· με δοτ., σε Αισχίν. **υπερ-ἄγάπάω**, αγαπάω υπερβολικά, εκτιμώ σε μεγάλο βαθμό, σε Δημ. **υπερ-ἄγωνιάω**, αγωνιῶ υπερβολικά, σε Πλάτ., Δημ. **υπερ-ἄῆς, -ές (ἄημι)**, γεν. -έος, αυτός που φυσά δυνατά, με σφοδρότητα, σε Ομήρ. Ιλ. **υπερ-αιμόω (αἷμα)**, μέλ. -ώσω, έχω πάρα πολύ αίμα, σε Ξεν. **υπερ-αίρω**, μέλ. -ἄρῶ, **I.** υψώνω ή σηκώνω επάνω, σε Πλάτ. — Μέσ. ή Παθ., υψώνομαι, ανυψώνομαι, υπερηφανεύομαι, επαίρομαι, σε Κ.Δ. **II.** αμτβ., **1.** με αιτ., σκαρφαλώνω, αναρριχῶμαι, ανεβαίνω, ανέρχομαι, ανηφορίζω ή υπερπηδῶ, περνῶ πάνω από, Λατ. *transcendere*, σε Ξεν.· *υπεραίρω τὴν ἄκραν*, παρακάμπτω το ακρωτήρι, στον ίδ.· ως στρατιωτικός όρος, υπερφαλλαγίζω, στον ίδ. **2.** υπερβαίνω, ξεπερνῶ, εξέχω, ξεχωρίζω, υπερτερῶ, *τινά τινι*, από

κάποιον σε κάτι, σε Δημ. **3.** υπερακοντίζω, ξεπερνώ, υπερβαίνω, προχωρώ πιο πέρα, *καιρόν*, σε Αισχύλ. **III.** πλημμυρίζω, σε Δημ.

υπέρ-αισχρος, -ον, υπερβολικά αισχρός ή άσχημος, σε Ξεν.

υπέρ-αισχύνομαι, Παθ., ντρέπομαι πάρα πολύ, σε Αισχίν.

υπέρ-αιωρόεμαι, Παθ., **1.** κρεμιέμαι ή αιωρούμαι επάνω από, προβάλλω, εκτείνομαι επάνω από, *τινος*, σε Ηρόδ. **2.** στην ναυτική ορολογία, με γεν. τόπου, παραμένω, μένω στα ανοιχτά, *τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαληροῦ*, σε Ηρόδ.

υπέρ-ακμος, -ον (ἀκμή), αυτός που έχει υπερβεί, περάσει την ακμή της νιότης, σε Κ.Δ.

υπέρ-ἄκοντίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, υπερακοντίζω, δηλ. υπερτερώ από, ξεπερνώ κάποιον, με αιτ., σε Αριστοφ.· *ὑπερακοντίζω τινὰ κλέπτων*, ξεπερνώ κάποιον στην κλεψιά, στον ίδ.

υπέρ-ακρίβης, -ές, υπερβολικά ακριβής, σε Λουκ.

υπέρ-ακρίζω, μέλ. -*σω*, **I.** σκαρφαλώνω και υπερβαίνω, με αιτ., σε Ξεν. **II.** προβάλλω, προεξέχω, με γεν., σε Ευρ.

υπέρ-ἄκριος, -ον (ἄκρα), **1.** αυτός που βρίσκεται πάνω από τα ύψη, βουνά, *οἱ Ὑπεράκριοι* = *οἱ Διάκριοι*, ορεσίβιοι, βουνίσιοι ή φτωχοί κάτοικοι των Αττικῶν υψίπεδων, αντίθ. προς τις πλουσιότερες τάξεις των πεδινῶν και παραθαλασσίων, σε Ηρόδ. **2.** *τὰ ὑπεράκρια*, υψώματα πάνω από πεδιάδα, ορεινά μέρη, υψίπεδα, στον ίδ.

υπέρ-ακρος, -ον, ο υπεράνω ή ο επάνω στην κορυφή· *επίρρ.*, *ὑπεράκρως ζῆν*, ζω χωρίς μέτρο, υπερβολικά, σε Δημ.

υπέρ-ἄλγέω, μέλ. -*ήσω*, **1.** νιώθω πόνο για ή εξαιτίας, *τινός*, σε Σοφ., Ευρ. **2.** θλίβομαι υπερβολικά, *τινί* για κάτι, σε Ηρόδ., Αριστ.· *ἀπόλ.*, σε Ευρ.

υπέρ-αλγής, -ές, γεν. -*έος*, υπερβολικά οδυνηρός, θλιβερός, σε Σοφ.

υπέρ-αλκής, -ές (ἀλκή), γεν. -*έος*, υπερβολικά ισχυρός, σε Πλούτ.

υπέρ-ἄλλομαι, αόρ. *ἀ' -ηλάμην*· συγκοπτ. *γ' ενικ.* αορ. *β' ὑπερ-ἄλτο*, *μτχ. -άλμενος*· αποθ., *πηδῶ* πάνω από ή πέρα από, πιο πέρα, με γεν., σε Ομήρ. *Ιλ.*· επίσης με αιτ., στο *ιδ.*· ομοίως, σε Ξεν.

υπέρ-ἄλλος, -ον, ο υπεράνω ἄλλων, ο υπερβολικά μέγας, σε Πίνδ.

υπέρ-ἄλπειος, -ον (Ἄλπεις), υπεραλπικός, σε Στράβ.

υπέρ-αναιδεύομαι, Παθ., υπερέχω, υπερτερώ στην αναίδεια, σε Αριστοφ.

υπέρ-αναίσχυντος, -ον, υπερβολικά αναιδής, σε Δημ.

υπέρ-ανατείνομαι, Παθ., πασχίζω, μοχθώ, κοπιάζω υπερβολικά, σε Λουκ.

υπέρ-άνθρωπος, -ον, υπεράνθρωπος, σε Λουκ.

υπέρ-ανίσταμαι, Παθ., με αόρ. *β' και Ενεργ.* παρακ., στέκομαι όρθιος ή προεξέχω επάνω από, σε Λουκ.

υπέρ-αντλέομαι, Παθ., τρυπώ, *ὑπεραντλέομαι ἄλμη*, πλημμυρίζω από θαλασσινό νερό, σε Λουκ.

υπέρ-αντλος, -ον, λέγεται για πλοίο, γεμάτος νερό, πλημμυρισμένος, σε Πλούτ.· μεταφ., επιφορτισμένος, επιβαρυμένος, *ὑπεραντλος συμφορᾶ*, σε Ευρ.· *ταῖς φροντίσιν*, σε Πλούτ.

υπέρ-άνω[ᾶ], *επίρρ.*, επάνω από, πάνω από, σε Λουκ.

υπέρ-ἄπατάομαι, Παθ., απατώμαι υπερβολικά, σε Ανθ.

υπέρ-αποθνήσκω, μέλ. -*θανοῦμαι*, αόρ. *β' -έθᾶνον*· πεθαίνω για, *τινός*, σε Ξεν.· *ὑπέρ τινος*, σε Πλάτ.

υπέρ-αποκρίνομαι[ῖ], Μέσ., απαντώ για λογαριασμό κάποιου, τον υπερασπίζομαι, *τινος*, σε Αριστοφ.

ὑπερ-απολογέομαι, αποθ., με μέλ. και Μέσ. αόρ. α΄, μιλώ εκ μέρους κάποιου, απολογούμαι, συνηγορώ, υπερασπίζομαι, *τινος*, σε Ηρόδ., Ξεν.

ὑπερ-αρρωδέω, Ιων. αντί *ὑπερορρωδέω*, φοβάμαι υπερβολικά, *τῇ Ἑλλάδι*, για την Ελλάδα, σε Ηρόδ.

ὑπερ-ασθενής, -ές, υπερβολικά αδύναμος, ασθενής, σε Αριστ.

ὑτέρ-ασθμος, -ον (*ἄσθμα*), αυτός που ασθμαίνει υπερβολικά, αυτός που έχει υπερβολική δύσπνοια, σε Ξεν.

ὑπερ-ασπάζομαι, αποθ., αγαπώ υπερβολικά, *τινά*, σε Ξεν.

ὑπερ-άτοπος, -ον, υπέρμετρος, άτοπος, παράλογος, σε Δημ.

ὑπερ-αττικός, -ή, -όν, αυτός που κάνει υπερβολική χρήση της Αττ.

διαλέκτου, σε Λουκ.· επίρρ. -κῶς, στον ίδ.

ὑπερ-αυγής, -ές, γεν. —έος, αυτός που λάμπει υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπερ-αυξάνω και **-αυξώ**, μέλ. -*αυξήσω*, **I.** αυξάνω υπέρμετρα — Παθ.,

αυξάνομαι επιπλέον, σε Ανδοκ. **II.** αμτβ., αυξάνομαι υπερβολικά, σε Κ.Δ.

ὑπερ-αυχέω, μέλ. -*ήσω*, είμαι υπερβολικά αλαζόνας, περήφανος, σε Θουκ.

ὑτέρ-αυχος, -ον (*αὐχή*), κομπορρήμων, υπερβολικά αλαζόνας, σε Σοφ., Ξεν.·

ὑτέραυχα βάζειν, σε Αισχύλ.

ὑπερ-άφανος, -ον, Δωρ. αντί του *ὑπερ-ήφανος*.

ὑπερ-αχθής, -ές (*ἄχθος*), παραφορτωμένος, πολύ επιβαρυμένος, σε Θεόκρ.

ὑπερ-άχθομαι, Παθ., λυπάμαι υπερβολικά για κάτι, με δοτ., σε Ηρόδ., Σοφ.

ὑπερβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, αόρ. β΄ *ὑπερ-έβην*, Επικ. *ὑτέρ-βην*, Επικ. γ΄ πληθ.

ὑτέρβᾶσαν,

A. I. 1. βαδίζω, πατώ επάνω, ανεβαίνω, σκαρφαλώνω, αναρριχώμαι, με αιτ.·

ὑπερβαίνω τείχος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *ὑπερβαίνω δόμους*, διαβαίνω το

κατώφλι, την είσοδο του σπιτιού, σε Ευρ.· *ὑπερβαίνω τοὺς οὖρους*, διασχίζω

τα σύνορα, σε Ηρόδ.· λέγεται για ποταμούς, υπερβαίνω τις όχθες,

υπερχειλίζω, πλημμυρίζω, στον ίδ. **2.** υπερβαίνω τα όρια, παραβιάζω,

καταπατώ, παραβαίνω, *τοὺς νόμους*, στον ίδ., Σοφ.· *τοὺς ὄρκους*, σε Δημ.·

απόλ., παραβαίνω, καταπατώ, αμαρτάνω, *ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ* (Επικ. υποτ.

αορ. β΄), σε Ομήρ. Ιλ. **3.** παραλείπω, παραβλέπω, αφήνω κάτι να περάσει, αποκλείω, αφήνω έξω, παραλείπω να κάνω κάτι, παραμελώ, σε Ηρόδ., Δημ.

II. προχωρώ πιο πέρα, παραπέρα, ξεπερνάω, προηγούμαι, υπερτερώ, με αιτ., σε

Πλάτ.· απόλ., σε Θεόγν. **B.** Μτβ. σε αόρ. α΄, θέτω, βάζω από πάνω, σε Ξεν.

ὑπερβαλλόντως, επίρρ. του επόμ., υπερβολικά, υπέρμετρα, σε Πλάτ.

ὑπερ-βάλλω, μέλ. -*βαλῶ*, Ιων. -*βαλέω*· Επικ. αόρ. β΄ *ὑπειρέβαλον*, **I. 1.** ρίχνω

επάνω σε ή πέρα από ένα σημείο, υπερακοντίζω, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ. **2.** *ὅτε*

μέλλοι ἄκρον (λόφον) ὑπερβαλέειν, ακριβώς όταν, ενώ ήταν έτοιμος να

σπρώξει τον λίθο υπεράνω της κορυφής, σε Ομήρ. Οδ. **3.** αμτβ., τρέχω πιο

πέρα, παρατρέχω, παραβλέπω τα ίχνη, λέγεται για κυνηγόσκυλα, λαγωνικά,

σε Ξεν. **4.** ξεπερνάω ή νικώ, *τινάς*, σε Σοφ. **II.** μεταφ.: **1.** υπερακοντίζω,

υπερτερώ, ξεπερνάω, υπερέχω, προηγούμαι, υπερισχύω, επικρατώ, κυριαρχώ,

υπερνικώ, με γεν., *βροντῆς ὑπερβάλλοντα κτύπον*, σε Αισχύλ.· επίσης με αιτ.,

ὑπερβάλλω τινά τι, ξεπερνάω κάποιον σε κάτι, σε Ευρ. **2.** υπερβαίνω,

υπερέχω, με αιτ., σε Ησίοδ. κ.λπ.· *ὑπερβάλλω ἑκατὸν ἔτα*, ξεπερνά τα εκατό

χρόνια σε ηλικία, σε Ηρόδ.· *ὑπερβάλλω τὸν χρόνον*, δηλ. αργά πολύ, σε Ξεν.·

επίσης με γεν., σε Πλάτ. **3.** απόλ., υπερβαίνω κάθε όριο, σε Αισχύλ., Ευρ.

κ.λπ.· *οὐχ ὑπερβαλὼν*, αυτός που διατηρεῖται εντός ορίων, σε Πίνδ.· είμαι

υπερβολικός, δεν έχω μέτρο, σε Αριστ.· συχνά σε μτχ., *ὑπερβάλλον, -ουσα, -*

ον, υπερβολικός, υπέρμετρος, αλόγιστος, σε Αισχύλ., Πλάτ.· *τὰ ὑπερβάλλοντα*,

μια υπερβολικά υψηλή κοινωνική θέση, κτηματική περιουσία, κατάσταση, σε

Ευρ.· τὸ ὑπερβάλλον αὐτῶν, το ἐξοχο, εξαίσιο μέρος τους, σε Θουκ. **4.** προχωρῶ μπροστά ὅλο και περισσότερο, προέβαινε ὑπερβάλλων, εξακολούθησε να προσφέρει περισσότερα χρήματα, σε Ηρόδ.· ἤτει τοσαῦτα ὑπερβάλλων, σε Θουκ. **III. 1.** περνῶ πάνω από, διασχίζω βουνά, ποτάμια κ.λπ.· με αιτ., σε Αισχύλ., Ευρ.· επίσης με γεν., σε Ευρ.· λέγεται για πλοία, παρακάμπω το ακρωτήρι, τον κάβο, με αιτ., σε Ηρόδ., Θουκ.· ἀπόλ., διασχίζω, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** λέγεται για νερό, χύνομαι, υπερχειλίζω, ξεχειλίζω, με αιτ., σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για τον Ἡλιο, που βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο ή στη μέγιστη θερμοκρασία, στον ιδ. **B. I.** Μέσ., με Παθ. παρακ., = **A. II. 1.**, ξεπερνῶ, υπερνικῶ, κατακτῶ, *τινα*, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· ἀπόλ., εἶμαι νικητῆς, πορθητῆς, νικῶ, σε Ηρόδ. **2.** υπερέχω, υπερισχύω, επικρατῶ, κυριαρχῶ, υπερνικῶ, *τινα*, στον ιδ., σε Αριστοφ. κ.λπ.· ἀπόλ., υπερέχω, σε Ηρόδ.· μετχ. Παθ. παρακ. ὑπερβεβλημένη γυνή, εξαίρετη, λαμπρή γυναίκα, σε Ευρ. **3.** πλειοδοτῶ, προσφέρω ανώτερη τιμή, *τινα*, σε Ξεν. **II.** αναβάλλω, σε Ηρόδ.· ἀλλά, ἦν ὑπερβάλλονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν συμβολὴν μὴ ποιεύμενοι, εἰάν ἤθελαν να αφήσουν ἐκείνη τη μέρα να περάσει χωρίς συμπλοκή, μάχη, στον ιδ.· ἀπόλ., καθυστερῶ, αργοπορῶ, χρονοτριβῶ, στον ιδ., σε Πλάτ. **ὑπερ-βαρής, -ές (βάρος),** υπερβολικά βαρὺς, σε Αισχύλ. **ὑπερβᾶσία,** Ἰων. **-ίη, ἡ (ὑπερβαίνω),** παράβαση του νόμου, ἀδίκημα, παράπτωμα, ἀμάρτημα, σε Ὀμηρ., Σοφ.· ἐπίσης σε πληθ., σε Ομήρ. Ἰλ. **ὑπέρβᾶσις, -εως, ἡ,** = το προηγ., παράβαση, σε Θέογν. **ὑπερ-βᾶτός, -ῆ, -όν,** ρημ. ἐπίθ. του ὑπερβαίνω, **I. 1.** διαβατός ἡ αὐτός που μπορεί να τον ἀνέβει κάποιος, κλιμακωτός, αναρριχήσιμος, λέγεται για τείχος, σε Θουκ. **2.** μετατιθέμενος, χρησιμ. για λέξεις, σε Πλάτ. **II.** Ενεργ., αὐτός που πηγαίνει παραπέρα, τῶνδ' ὑπερβατώτερα, αὐτά που πηγαίνουν πιο πέρα ἀπὸ ἐκείνα, σε Αισχύλ. **ὑπερβεβλημένως,** ἐπίρρ. του ὑπερβάλλω, πέρα ἀπὸ κάθε μέτρο, υπέρμετρα, υπερβολικά, σε Αριστ. **ὑπερ-βήη,** Επικ. γ' ενικ. υποτ. αορ. β' του ὑπερβαίνω. **ὑπερ-βιάζομαι,** αποθ., βαρύνω υπερβολικά, λέγεται για ζυγαριά, σε Θουκ. **ὑπερ-βιβάζω,** μέλ. **-βιβῶ, μετβ.** του ὑπερβαίνω, μεταφέρω πάνω ἀπὸ, με διπλή αιτ., σε Λουκ. **ὑπέρ-βιος, -ον (βία), I.** λέγεται για υπερβολική δύναμη ἡ ισχύ, σε Πίνδ. **II.** με αρνητική σημασία, υπερφύαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, παράνομος, ἀκόλαστος, οργιώδης, σε Ὀμηρ.· ουδ. ὑπέρβιον, ως ἐπίρρ., σε Ομήρ. Ἰλ. **ὑπερ-βολάδην[ᾱ],** ἐπίρρ., υπέρμετρα, υπερβολικά, σε Θέογν. **ὑπερβολή, ἡ (ὑπερβάλλω), I. 1.** βολή, ρίψη πέρα ἀπὸ το σημείο που ἐρίζαν οἱ ἄλλοι, υπερακόντιση, ἀνωτερότητα, υπεροχή, σε Θουκ. **2.** υπέρβαση, υπέρτατος βαθμὸς ἐνός πράγματος, σε Πλάτ.· σε ποικίλες φράσεις, *χρημάτων ὑπερβολῇ πρίασθαι*, αγορά σε υπερβολική τιμή, σε Ευρ.· οὐκ ἔχει ὑπερβολήν, δεν μπορεί να πάει παραπέρα, σε Δημ.· εἴ τις ὑπερβολή τούτου, αν ὑπάρχει κάτι πέρα απ' αὐτό (χειρότερο απ' αὐτό), στον ιδ.· ὑπερβολὴν ποιεῖσθαι, φθάσιμο στα ἄκρα, υποβολή ἀκραίου ζητήματος, στον ιδ.· ἀκολουθ. ἀπὸ γεν., ὑπερβολὴ ποιεῖσθαι ἐκείνων τῆς αὐτοῦ βδελυρίας, οδήγησε τη δική του παλιανθρωπία πέρα ἀπὸ τη δική τους, στον ιδ.· ἐπέφερον τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καινοῦσθαι, την υπερβολική τους τάση για ἐπανάσταση, σε Θουκ. **3.** με πρόθ. με ἐπίρρ. σημασία, =ὑπερβαλλόντως, εἰς ὑπερβολήν, υπερβολικά, υπέρμετρα· με γεν., πολὺ πέρα, τοῦ πρόσθεν εἰς ὑπερβολὴν πανούργος, δηλ. πολὺ περισσότερο πανούργος, σε Ευρ.· καθ' ὑπερβολὴν τοξεύσας, με υπερβολική, ἀνυπέρβλητη δεξιότητα, σε Σοφ.· καθ' ὑπερβολὴν, υπερβολικά, παράλογα, σε

Ισοκρ. κ.λπ. **4.** φράση που υπερβαίνει το μέτριο, υπερβολή, στον ιδ., Αριστ. **II.** διάβαση βουνών, σε Ξεν. **III.** (από τη Μέσ.), αναβολή, αργοπορία, σε Ηρόδ., Δημ.

Ὑπερ-βόρειοι, οἱ (Βορέας), Υπερβόρειοι, φανταστικός λαός του εσχάτου βορρά, που διακρίνονταν για ευσέβεια και ευδαιμονία, σε Πίνδ., Ηρόδ.· *τύχη ὑπερβόρεος*, παροιμ. περισσότερη από την θνητή τύχη, σε Αισχύλ.

ὑπερ-βράζω, βράζω κάτι τόσο υπερβολικά σε σημείο ώστε να ξεχειλίζει, σε Παθ. αόρ., σε Ανθ.

ὑπερ-βριθής, -ές (βριθος), γεν. -έος, = *ὑπερβαρής*, σε Σοφ.

ὑπερ-βρύω, είμαι υπερβολικά πλήρης, σε Λουκ.

ὑπ-εργάζομαι, μέλ. -άσσομαι, αποθ., **I.** εργάζομαι κάτω από, οργώνω, προετοιμάζομαι για σπορά, σε Ξεν. **II.** καθυποτάσσω, υποδουλώνω, υποτάσσω, καταβάλλω· παρακ. με Παθ. σημασία, καταβάλλομαι, υποτάσσομαι, σε Ευρ. **III.** ενεργώ κρυφά ή μυστικά, σε Πλούτ. **IV.** = *ὑπηρετέω*, υπηρετώ, εκτελώ υπηρεσία· παρακ. με Παθ. σημασία, *πόλλ' ὑπείργασται φίλα*, πολλών ειδών ενέργειες έχουν γίνει, σε Ευρ.

ὑπερ-γέλοιος, -ον, υπέρμετρα γελοίος, σε Δημ.

ὑπερ-γεμίζω, μέλ. -ίσω, γεμίζω υπερβολικά, υπερφορτώνω, σε Ξεν.

ὑτέρ-γηρως, -ων, πολύ γέρος, άνθρωπος, μεγάλης ηλικίας, σε Λουκ.· *τὸ ὑτέργηρων*, έσχατα γηρατεία, σε Αισχύλ.

ὑτέρ-δᾶσυσ, -υ, μαλλιαρός, δασύτριχος, τριχωτός, σε Ξεν.

ὑπερ-δεής, -ές (δέος), Επικ. αιτ. *ὑπερδέα* αντί *ὑπερδεέα*· άφοβος, ατρόμητος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερ-δείδω, μέλ. -δείσω, φοβάμαι για κάποιον, με γεν., σε Αισχύλ., Σοφ.· απόλ., βρίσκομαι σε υπερβολικό φόβο, σε Ηρόδ.

ὑπερ-δαιμαίνω, φοβάμαι πάρα πολύ, *τινά*, σε Ηρόδ.

ὑτέρ-δαινος, -ον, υπερβολικά τρομακτικός, ανησυχητικός, σε Δημ., Λουκ.

ὑπερ-δέξιος, -ον, 1. αυτός που απλώνεται πάνω από κάτι προς τα δεξιά, σε Ξεν.· απλώς, αυτός που βρίσκεται πάνω από, *ὑπερδέξιον χωρίον*, υψηλότερος τόπος, στον ιδ.· *τὰ ὑπερδέξια*, στον ιδ.· *ἐξ ὑπερδεξίου*, από επάνω, στον ιδ.· με γεν., αυτός που δεσπάζει, κυριαρχεί επάνω σε, σε Πολύβ. **2.** μεταφ., αυτός που υπερέχει σε κάτι, στον ιδ.· νικητής, ανώτερος, *τινος*, σε Πλούτ.

ὑπερ-δέω, δένω κάτι επάνω σε κάτι άλλο, προσδένω, *τίτινι*, σε Ανθ.

ὑπερ-διατείνομαι, Παθ., πασχίζω, μοχθώ, κοπιάζω υπέρμετρα, σε Δημ., Λουκ.

ὑπερδῖκέω, υπερασπίζω, συνηγορώ υπέρ, ενεργώ ως συνήγορος, *τινός*, σε Πλάτ.· *ὑπερδικέω τὸ φεύγειν τινός*, υποστηρίζω την αθώωση κάποιου, σε Αισχύλ.

ὑτέρ-δίκος, -ον (δίκη), υπερβολικά δίκαιος, υπερβολικά αυστηρός, σε Πίνδ.· *κᾶν ὑτέρδικ' ἦ*, όσο δίκαιοι κι αν είναι, σε Σοφ.· επίρρ. -κως, σε Αισχύλ.

ὑπ-ερεθίζω, μέλ. -σω, ερεθίζω, διεγείρω λίγο, σε Βάβρ.

ὑπερ-εἶδον, απαρ. *ὑπερίδεῖν*, χρησιμ. ως αόρ. β' του *ὑπεροράω*.

ὑπ-ερείδω, μέλ. -σω, **I.** τοποθετώ, βάζω κάτω ως στήριγμα, σε Πίνδ., Πλάτ.

II. υποστυλώνω, υποστηρίζω, σε Πλούτ.

Ὑπερείη, ἡ, ορεινή χώρα, των Φαιάκων, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπ-ερείπω, I. υπονομεύω, ανατρέπω, αναποδογυρίζω — Παθ., σε Πλούτ. **II.** αμτβ., σε αόρ. β' *ὑπήρῖπον*, κατακυλώ, σωριάζομαι, καταρρέω, πέφτω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερ-έκεινα, επίρρ., πέρα, πιο πέρα, με γεν., σε Κ.Δ.

ὑπ-ερεκθεράπεύω, μέλ. -σω, προσπαθώ, επιζητώ να κερδίσω την εύνοια κάποιου, με υπερβολική φροντίδα, σε Αισχίν.

ὑπερεκπερισσοῦ, επίρρ., = *ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ*, αφθονώτατα, πληθωρικά, πλουσίως, σε Κ.Δ.

ὑπερ-εκπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, υπερβαίνω κάθε όριο, σε Λουκ.

ὑπερ-εκπλήσσω, μέλ. -ζω, τρομάζω, τρομοκρατώ υπέρμετρα — Παθ., εκπλήσσομαι υπερβολικά, σε Ξεν.: *ὑπερεκπεπληγμένος Φίλιππον*, θαυμάζοντάς τον υπερβολικά, σε Δημ.

ὑπερ-εκτείνω, τεντώνω υπέρμετρα, *ἐαυτόν*, σε Κ.Δ.

ὑπερ-εκτίνω[ι], πληρώνω για κάποιον, *τινός*, σε Λουκ.

ὑπερ-εκχύνομαι (ἐκχέω), Παθ., ξεχειλίζω, ξεχύνομαι, υπερχειλίζω, πλημμυρίζω, σε Κ.Δ.

ὑπερ-έλαφρος, -ον, υπερβολικά ελαφρός ή ευκίνητος, σε Ξεν.

ὑπερ-εμπίπλημι, γεμίζω υπερβολικά — Παθ., είμαι υπερβολικά γεμάτος, *τινος*, από κάτι, σε Ξεν., Λουκ.

ὑπερ-εμφορέομαι, Παθ., παραγεμίζομαι, σε Λουκ.

ὑπερ-εντυγχάνω, μεσολαβώ, διαμεσολαβώ, *ὑπὲρ τινος*, για λογαριασμό κάποιου, σε Κ.Δ.

ὑπερ-εξακισχίλιοι[ι], -αι, -α, πάνω από έξι χιλιάδες, σε Δημ.

ὑπερ-επαινέω, επαινώ, εκθειάζω υπερβολικά, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

ὑπερ-επιθυμέω, μέλ. -ήσω, επιθυμώ υπερβολικά, σε Ξεν.

ὑπερέπτα, γ' ενικ. Ενεργ. αορ. β' του *ὑπερπέτομαι*.

ὑπ-ερέπτω (ἐρέπτομαι), τρώω, φθείρω από κάτω, *κονίην ὑπέρεπτε ποδοῖν*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερ-έρχομαι, αποθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ.: **I.** περνά πάνω από ένα ποτάμι, με αιτ., σε Ξεν. **II.** υπερέχω, εξέχω, υπερτερώ, σε Πίνδ.

ὑπερ-εσθίω, μέλ. -έδομαι, τρώω υπερβολικά, σε Ξεν.

ὑπερ-έσχεθον, ποιητ. αόρ. β' του *ὑπερέχω*.

ὑπέρ-ευ, επίρρ., υπερβολικά καλά, έξοχα, θαυμάσια, έκτακτα, υπέροχα, σε Ξεν., Δημ.

ὑπερ-ευγενής, -ές, υπερβολικά ευγενής, σε Αριστ.

ὑπερ-ευδαιμονέω, μέλ. -ήσω, ευτυχώ υπερβολικά, σε Αριστ.

ὑπερ-ευφραίνομαι, Παθ., χαίρομαι υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπερ-εθχαίρω, μισώ υπερβολικά, σε Σοφ.

ὑπερ-έχω, Επικ. **ὑπειρ-έχω**· Επικ. παρατ. *ὑπείρ-εχον*, αόρ. β' *ὑπερ-έσχον*, ποιητ. -έσχεθον· **I. 1.** κρατώ κάτι πάνω από κάτι άλλο, *τί τινος*, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.: *ὑπερέχω χειρά τινος*, κρατώ το χέρι πάνω από κάποιον, έτσι ώστε να τον προστατεύσω, σε Ομήρ. Ιλ., Θέογν.: επίσης με δοτ. προσ., σε Ομήρ. **2.** έχω ή κρατώ ψηλά, *ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους*, είχε τους ευρείς, φραδεῖς ώμους του πάνω από τους υπόλοιπους, δηλ. τους ξεπερνούσε στο κεφάλι και στους ώμους, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** αμτβ., είμαι υπεράνω, υψώνομαι πάνω από τον ορίζοντα, σε Ομήρ. Οδ.: είμαι επάνω από το νερό ή το έδαφος, σε Ηρόδ.: με γεν., *ὑπερέσχεθε γαίης*, υψώθηκε επάνω από, δέσποσε στη γη, σε Ομήρ. Ιλ.: (σταυρούς) *οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης*, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** σε στρατιωτική φράση, υπερφαλαγγίζω, περικυκλώνω, με γεν., σε Ξεν. **3.** μεταφ., δεσπόζω, εξέχω, υπερτερώ, με αιτ., σε Αισχύλ., Ευρ.: επίσης με γεν., σε Πλάτ. κ.λπ. **4.** απόλ., υπερισχύω, δεσπότη των υπολοίπων, προεξέχω, σε Ηρόδ., Ξεν.: επικρατώ, *οἰὕπερσχόντες*, οι ισχυρότεροι, σε Αισχύλ.: *ἐὰν ἡ θάλασσα ὑπέρσχη*, φανεί πάρα πολύ ισχυρή, σε Δημ. **III.** με γεν. πράγμ., αντέχω, μπορώ να

υποφέρω, σε Αριστ. **IV.** με αιτ., υπερβαίνω, υπερπηδῶ, ξεπερνῶ, βγαίνω νικητής, διασχίζω, σε Θουκ.

ὑπερ-ζέω, μέλ. -ζέσω, παραβράζω, ξεχειλίζω· μεταφ., λέγεται για άνδρα, σε Αριστοφ.

ὑπερ-ἥδομαι, Παθ., χαίρομαι υπερβολικά για, *τινί*, σε Ηρόδ.· με *μτχ.*, *ὑπερήδετο ἀκούων*, χάριξε πολύ ακούγοντας, στον ιδ.

ὑπέρ-ηδυσ, -υ, υπερβολικά γλυκός, σε Λουκ.· *επίρρ.* -έως, σε Ξεν.· υπερθ. -*ἡδιστα*, σε Λουκ.

ὑπερημερία, ἡ, υπέρβαση ημερομηνίας· ως δικανικός όρος, υπέρβαση προθεσμίας πληρωμής, σε Δημ. **2.** στέρηση, δήμευση, κατάσχεση υπαρχόντων, κατάσχεση, στον ιδ.

ὑπερ-ἡμερος, -ον (*ἡμέρα*), υπέρβαση ημερομηνίας πληρωμής, μετά την παρέλευση της οποίας τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη υπόκεινται σε κατάσχεση, σε Δημ.· *ὑπερήμερον λαμβάνων τινά*, δηλ. αυτός που έχει το δικαίωμα να ασκήσει κατάσχεση, στον ιδ. **II.** μεταφ., *ὑπερήμερος τῆς ζωῆς*, υπερέβησαν το όριο ζωής, σε Λουκ.· *ὑπερήμερος τοῦ βίου*, αυτός που έχει διάρκεια πέρα από τα όρια της ανθρώπινης ζωής, στον ιδ.

ὑπερ-ἡμίςυς, -υ, περισσότερος του μισού, σε Ηρόδ.· *τινός*, ενός πράγματος, σε Ξεν.

ὑπ-έρημος, -ον, κάπως έρημος, ερημωμένος, σε Πλούτ.

ὑπερ-ηνόρεος, -ον, = το επόμ., σε Θεόκρ.

ὑπερ-ηνορέων, -οντος, *ό*, *μτχ.*, χωρίς ενεστ. σε χρήση, **I.** υπερβολικά αρρενωπός, ανδρικός, ανδροπρεπής· αλλά πάντα με αρνητική σημασία, αυταρχικός, δεσποτικός, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, σε Όμηρ. **II.** σε *κωμ.* φράση, αυτός που υπερέχει μεταξύ των ανθρώπων, αυτός που θεωρεί τον εαυτό του υπεράνθρωπο, σε Αριστοφ.

ὑπερ-ήνωρ, Δωρ. -**άνωρ**, -**ορος**, *ό*, ἡ (*άνήρ*), αυταρχικός, δεσποτικός, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, σε Ησίοδ., Ευρ.

ὑπερ-ήσει, γ' ενικ. μέλ. του *ὑπερήμι*.

ὑπερ-ηφάνέω, χρησιμ. από τον Όμηρ. μόνο ως *μτχ.*, σχεδόν ομοίως προς το *ὑπερηγορέων*, **I.** υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, υπερόπτης, σε Ομήρ. *Ιλ.* **II.** *μτβ.*, μεταχειρίζομαι κάποιον υπεροπτικά, περιφρονητικά, σε Λουκ.

ὑπερηφάνια, ἡ, υπεροψία, περιφρόνηση, καταφρόνια, ακαταδεξία, σε Ξεν., Δημ.· με γεν. αντικειμενική, δείχνω περιφρόνηση προς ή για κάποιον, σε Πλάτ., Δημ.

ὑπερ-ήφᾶνος, -ον, *πιθ.* από το *ὑπερ-φανής*, παρεμβalλομένου και του *η*· **1.** με αρνητική σημασία, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, υπερόπτης, ψωροπερήφανος, φαντασμένος, σε Ησίοδ., Αισχύλ., Δημ.· *οἰκία ὑπερηφανώτεραι*, σε Δημ.· ομοίως ως *επίρρ.*, *ὑπερηφάνως ἔχειν*, υπεροπτική, αλαζονική συμπεριφορά, σε Πλάτ.· *ὑπερήφανος ζῆν*, ζω άσωτα, σπάταλα, σε Ισοκρ. **2.** με θετική σημασία, μεγαλοπρεπής, έξοχος, θαυμάσιος, λαμπρός, σε Πλάτ.

ὑπερ-θάλασσος[*θαῖ*], -ον, αυτός που βρίσκεται πάνω από την ακτή, σε Ηρόδ.

ὑπερ-θαυμάζω, *Ιων.* -**θωμάζω**, μέλ. -*άσομαι*, θαυμάζω υπερβολικά, σε Ηρόδ., Λουκ.

ὑπερ-θαύμαστος, -ον, ο πιο αξιοθαύμαστος, σε Ανθ.

ὑπερθεν, και χάριν μέτρου -**θε** (*ὑπέρ*), **I. 1.** εκ των άνω ή απλά υπεράνω, σε Ομήρ. *Ιλ.*· λέγεται για το σώμα, άνω, στα άνω μέλη, αντίθ. προς το *ἐνερθε*, στο ιδ. **2.** από τον ουρανό, δηλ. από τους θεούς, σε Όμηρ. **3.** λέγεται για βαθμό, ακόμη περισσότερο, σε Σοφ. **II.** με γεν., υπεράνω, πλέον, σε Πίνδ.,

Αισχύλ. κ.λπ.· *ὑπερθεν γίνεσθαι* τινος, νικώ, υπερισχύω κάποιου, σε Ευρ.· επίσης, *ὑπερθεν εἶναι* ἢ..., εἶμαι ανώτερος ἢ καθ' υπέρβαση, δηλ. χειρότερος από..., στον ἰδ.

ὑπέρθεσις, -εως, ἡ (ὑπερτίθημι), αναβολή, σε Πολύβ.

ὑπερ-θέω, μέλ. -*θεύσομαι*, **1.** τρέχω πέρα από, *ὑπερθέω ἄκραν*, παρακάμπτω το ακρωτήρι, τον κάβο, παροιμ., διαφεύγω κίνδυνο, σε Αισχύλ. **2.** ξεπερνώ, υπερτερώ, υπερέχω, με αιτ., σε Ευρ.

ὑπερ-θνήσκω, πεθαίνω υπέρ, με γεν. ἢ απόλ., σε Ευρ.

ὑπερ-θρώσκω, μέλ. -*θοροῦμαι*, Επικ. -*θορέομαι*, αόρ. β' -*έθορον*, Επικ. *ὑπέρ-θορον*, απαρ. -*θορεῖν*, Ιων. -*θορέειν*· υπερπηδῶ, πηδῶ ἢ αναπηδῶ πάνω από, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης με γεν., σε Ευρ.

ὑπέρ-θῦμος, -ον, I. τολμηρός, θαραλλέος, γενναίος, ανδρείος, μεγαλόψυχος, παράτολμος, ρισοκίνδυνος, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. **II.** με αρνητική σημασία, θρασύς, αλαζόνας, σε Ησίοδ.· οξύθυμος, λέγεται για άλογο, σε Ξεν. **III.** σφόδρα οργισμένος· επίρρ., *ὑπερθύμως ἄγαν*, σε σφοδρή οργή, σε Αισχύλ. **ὑπερ-θύριον[ῖ], τό (θύρα)**, πρέκι (οριζόντιο ξύλο ἢ πέτρα στην κορυφή παραθύρου ἢ πόρτας), πόρτας ἢ πύλης, Λατ. superliminare, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

ὑπέρ-θῦρον, τό, = το προηγ., σε Ηρόδ.

ὑπερθωμάζω, Ιων. αντι -*θανμάζω*.

ὑπερ-ιάχω[ᾱ], βγάζω επιπλέον κραυγή, ξεφωνίζω, με γεν., σε Ανθ.

ὑπερ-ἰδεῖν, απαρ. του *ὑπερ-εἶδον*.

ὑπερ-ίημι, μέλ. -*ήσω*, υπερτερώ, ξεπερνῶ, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερ-ικταίνομαι, Παθ., στη φράση, *πόδες ὑπερικταίνοντο*, τα πόδια κινούνταν με εξαιρετική ταχύτητα, σε Ομήρ. Οδ. (ἀγν. προέλ.).

Ὑπερίονίδης, -ου, ὁ, πατρωνυμ. του *Ὑπερίων*, ο γιος του Υπερίωνα, δηλ. ο *Ἥλιος*, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

ὑπερ-ίπταμαι, μεταγεν. τύπος του *ὑπερπέτομαι*, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπερ-ιστᾶμαι, Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ.,· στέκομαι πάνω από κάτι άλλο, με γεν., σε Ηρόδ.· ιδίως, στέκομαι πάνω από κάποιον για προστασία, προστατεύω, υπερασπίζω, *τινος*, σε Σοφ.

ὑπερ-ίστωρ, -ορος, ὁ, ἡ, αυτός που γνωρίζει πολύ καλά, με γεν., σε Σοφ.

ὑπερ-ίσχυρος, -ον, υπερβολικά δυνατός, σε Ξεν.

ὑπερ-ίσχω = *ὑπερέχω*, αμτβ., **I.** εἶμαι από πάνω, υπερισχύω, επικρατώ, με γεν., σε Ησίοδ. **II.** προασπίζω, *τινός*, σε Ανθ.

Ὑπερίων[ι], -ονος, ὁ, Υπερίωνας, ο θεός Ἥλιος, συχνά μαζί με το *Ἥλιος*, ἢ μόνο του αντί *Ἥλιος*, σε Όμηρ. Ορισμένοι το ετυμολογούν από τα *ὑπέρ ἰών*, αυτός που περπατά, κινείται ψηλά· άλλοι απλώς θεωρούν ότι το *Ὑπερίων* παράγεται από την πρόθεση *ὑπέρ*, ο άνω Θεός.

ὑπερ-κάθημαι, κυρίως Παθ. παρακ. του -*έζομαι*, κάθομαι υπεράνω ἢ επάνω σε, *ἐπί τινος*, σε Ξεν.· μεταφ., κάθομαι πάνω από κάποιον και αγρυπνώ, παρακολουθῶ, επιτηρώ κάποιον, *τινος*, στον ἰδ.

ὑπέρ-κᾶλος, -ον, υπερβολικά όμορφος, σε Αριστ.

ὑπερ-κάμνω, πάσχω ἢ κοπιᾶζω για, *τινός*, σε Ευρ.

ὑπερ-καταβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, κατεβαίνω πάνω από, υπερπηδῶ εντελῶς, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., σε Ανθ.

ὑπερ-καταγέλαστος, -ον, υπερβολικά γελοίος, σε Αισχίν.

ὑπερκατάκειμαι, Παθ., βρίσκομαι ἢ κάθομαι στο τραπέζι, με γεν., σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπερ-κατηφής, -ές, υπερβολικά στενοχωρημένος, σε Λουκ.

ὑπερ-καχλάζω, μέλ. -σω, ξεχειλίζω, χύνομαι κάνοντας φυσαλίδες, κοχλάζω υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπέρ-κειμαι, Παθ., **I.** βρίσκομαι ή τοποθετούμαι, τίθεμαι πάνω από, σε Ισοκρ. **II.** αναβάλλομαι, σε Λουκ.

ὑπερ-κενόομαι, Παθ., αδειάζω εντελώς, σε Γαλην.

ὑπερ-κέρασις, ή, υπερφαλλαγίζω, κυκλώνω το ένα άκρο, τη μία πτέρυγα, σε Πολύβ.

ὑπερ-κλύζω, μέλ. -σω, πλημμυρίζω, σε Στράβ.

ὑπερ-κολᾶκεύω, μέλ. -σω, κολακεύω υπέρμετρα, υπερβολικά, σε Δημ.

ὑπερ-κομίζω, μέλ. -ιδῶ, μεταφέρω πέρα, σε Στράβ.

ὑπέρ-κομπος, -ον, αλαζόνας, υπερόπτης, σε Αισχύλ.

ὑπέρ-κοπος, -ον (κόπτω), αυτός που υπερβαίνει κάθε όριο, επιδεικτικός, αλαζονικός, υπεροπτικός, σε Αισχύλ., Σοφ.· επίρρ. -πως, υπερβολικά, αλαζονικά, υπέρμετρα, σε Αισχύλ.

ὑπερ-κορέννυμι, μέλ. -κορέσω, παραγεμίζω ή χορταίνω, μπουκώνω, τινά τινος, κάποιον με κάτι, σε Θέογν.

ὑπέρ-κοτος, -ον, υπερβολικά οργισμένος, σκληρός, σε Αισχύλ.· επίρρ. -τως, σε Ευρ.

ὑπερ-κρεμάννυμι, μέλ. -κρεμάσω [ᾶ], «κρεμώ», αναρτώ πάνω από, *ὑπερκρεμάννυμι ἄτην τινί*, σε Πίνδ. — Παθ., επίκειμαι, επικρέμαμαι, επαπειλούμαι, σε Θέογν.

ὑπερ-κτάομαι, μέλ. -κτήσομαι, αποθ., αποκτώ επιπλέον, επιπροσθέτως, σε Σοφ.

ὑπερ-κύδας[ῡ], -αντος, ὁ (κῦδος), υπερβολικά ξακουστός, περίφημος ή πασίγνωστος, μόνο σε αιτ., *ὑπερκύδαντας Ἀχαιούς*, σε Ομήρ. Ἰλ.· *ὑπερκύδαντα Μενόιτιον*, σε Ησίοδ.

ὑπερ-κύπτω, μέλ. -ψω, **I.** τεντώνομαι και κοιτώ πάνω από, σε Πλάτ.· με γεν., σε Λουκ. **II.** βαδίζω πέρα από, υπερβαίνω, με αιτ., σε Ανθ.

ὑπέρ-λαμπρος, -ον, I. υπερβολικά λαμπρός, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για ήχο, καθαρός, σαφής ή ευκρινής, ισχυρός, σε Δημ.

ὑπερ-λαμπρύνομαι[ῡ], Παθ., κάνω λαμπρή επίδειξη, δείχνω μεγάλη προθυμία, σε Ξεν.

ὑπερ-λίαν[τι], επίρρ., υπερβολικά, καθ' υπερβολή, πέρα από κάθε αμφιβολία, βεβαιότατα, σίγουρα, σε Κ.Δ.

ὑπερ-λυπέομαι, Παθ., λυπάμαι υπέρμετρα, σε Ηρόδ.

ὑπερ-μαζάω, είμαι γεμάτος, πλήρης κριθαρένιου ψωμιού (*μαῖζα*), γίνομαι τρυφηλός από την υπερβολική σίτιση, σε Λουκ.

ὑπερ-μαίνομαι, μέλ. -μᾶνοῦμαι, αόρ. -εμάνην [ᾶ], Παθ., είμαι ή γίνομαι μανιώδης, μανιακός, σε Αριστοφ.

ὑπερ-μάκης[ᾱ], -ες, Δωρ. αντί *ὑπερ-μήκης*.

ὑπερ-μᾶχέω, μέλ. -ήσω, μάχομαι για ή υπέρ, για λογαριασμό κάποιου, *τινός*, σε Σοφ., Ευρ.· *σὺ ταῦτα τοῦδ' ὑπερμαχεῖς ἐμοί;* είσαι υπέρμαχος αυτού εναντίον μου;, σε Σοφ.

ὑπερμᾶχητικός, -ή, -όν, αυτός που είναι πρόθυμος να πολεμήσει υπέρ κάποιου, για λογαριασμό κάποιου, σε Πλούτ.

ὑπερ-μάχομαι, αποθ., = *ὑπερμαχέω*, σε Πλούτ.· *τάδε πατρός ὑπερμαχοῦμαι*, θα δώσει τη μάχη αυτή για λογαριασμό εκείνου, σε Σοφ.

ὑπέρ-μᾶχος, -ον, υπερασπιστής, πρόμαχος, σε Ανθ.

ὑπερ-μεγάθης[ᾶ], Ἰων. αντί *ὑπερ-μεγέθης*.

ὑπέρ-μεγας, -άλη, -α, υπερβολικά μεγάλος, έξοχος, σε Αριστοφ.

ὑπερ-μεγέθης, Ἰων. **-άθης**, -ες, γεν. -εος, = *ὑπέρμεγας*, σε Ηρόδ., Δημ.

ὑπερ-μεθύσκομαι, αόρ. α' *-εμεθύσθην* — Παθ., μεθοκοπώ (και σε αόρ. είμαι μεθυσμένος), σε Ηρόδ.

ὑπερ-μενέτης, -ου, ὁ, ποιητ. αντί *ὑπερμενής*, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὑπερ-μενέων, -οντος, ὁ, μτχ. χωρίς ενεστ. σε χρήση, υπερβολικά δυνατός, ισχυρός, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερ-μενής, -ές (μένος), υπερβολικά δυνατός, ισχυρός, υπερβολικά δυναμικός, κραταιός, σε Ομηρ., Ησίοδ.

ὑπέρ-μετρος, -ον, πέρα από κάθε μέτρο, υπερβολικός, σε Πλάτ.

ὑπερ-μήκης, -ες (μήκος), γεν. -εος, **1.** υπερβολικά μακρύς, σε Αισχύλ.· *ἡ βασιλέος χεὶρ ὑπερμήκης*, το χέρι του βασιλιά είναι πολύ μακρύ, φθάνει σε μεγάλη απόσταση, σε Ηρόδ. **2.** υπερβολικά ψηλός, λέγεται για βουνά, στον ίδ. **3.** *ὑπερμάκης βοά*, ιαχή, βοή υπερβολικά δυνατή, σε Πίνδ.

ὑπέρμορον, **ὑπέρμορα**, βλ. **μόρος**.

ὑπερ-νέφελος, -ον (νεφέλη), αυτός που βρίσκεται πάνω από τα σύννεφα, σε Λουκ.

ὑπερ-νεωλκέω, μέλ. *-ήσω*, ρυμουλκώ πλοίο υπεράνω της ξηράς, σε Στράβ.

ὑπερ-νικάω, μέλ. *-ήσω*, είμαι κάτι περισσότερο από νικητής, κατακτητής, πορθητής, σε Κ.Δ.

ὑπερ-νότιος, -ον (Νότος), αυτός που βρίσκεται πέρα από το νότιο άνεμο, δηλ. στον έσχατο νότο, σε Ηρόδ.

ὑπέρ-ογκος, -ον, **1.** αυτός που έχει υπερβολικό όγκο, υπερμεγέθης, σε Ξεν., Δημ. **2.** υπέρμετρος, υπερβολικός, σε Πλάτ.

ὑπεροιδαίνω, αγριεύω, φουσκώνω υπερβολικά, λέγεται για ποτάμι, σε Ανθ.

ὑπερ-οικέω, μέλ. *-ήσω*, κατοικώ, ζω, διαμένω υπεράνω ή πέρα από, με γεν., σε Ηρόδ.· επίσης με αιτ., στον ίδ.

ὑπέρ-οικος, -ον, αυτός που ζει, διαμένει, κατοικεί υπεράνω ή πέρα από, με γεν., σε Ηρόδ.

ὑπεροπλία, ή (ὑπέροπλος)· αλαζονική πεποίθηση, πίστη στα όπλα, ανήφηση, προκλητική αγνόηση, περιφρόνηση, αυθάδεια, θρασύτητα, *ὑπεροπλίησι* (Επικ. δοτ. πληθ. με ἷ), σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερ-οπλίζομαι (ὀπλίζω), μέλ. *-ίσομαι*· *-οπλίσσαιτο*, Επικ. γ' ενικ. ευκτ. αορ. α'· αποθ., κατατροπώνω με τη δύναμη των όπλων ή (από το *ὑπέροπλος*), φέρομαι με περιφρόνηση, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπέρ-οπλος, -ον (ὄπλον), **I.** αυτός που με υπερηφάνεια έχει εμπιστοσύνη, πιστεύει στη δύναμη των όπλων του, απείθαρχος, θρασύς, αυθάδης, *ὑπέροπλον εἶπειν* (ως επίρρ.), μιλώ με θρασύτητα, με αυθάδεια, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἡγορέη*, βίη *ὑπέροπλος*, σε Ησίοδ. **II.** λέγεται για καταστάσεις, υπερβολικός, συντριπτικός, αυτός που τσακίζει, συντρίβει, καταβάλλει, σε Πίνδ.

ὑπερόπτης, ποιητ. **-όπτᾱ**, γεν. **-ου**, ὁ (ὑπερόψομαι)· αυτός που περιφρονεί, καταφρονεί κάτι, με γεν., σε Σοφ., Θουκ.· *απόλ.*, περιφρονητικός, καταφρονητικός, υπεροπτικός, αλαζονικός, υπερφίαλος, σε Θεόκρ., Αριστ.

ὑπεροπτικός, -ή, -όν, προδιατεθειμένος να περιφρονεί τους άλλους, περιφρονητικός, καταφρονητικός, σε Ισοκρ., Δημ.· *επίρρ.* *-κῶς*, σε Ξεν.

ὑπέροπτος, -ον (ὑπερόψομαι), υπεροπτικός, καταφρονητικός, σε Ανθ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., σε Σοφ.

ὑπερ-οράω, Ἰων. **-έω**, μέλ. *-όψομαι*, αόρ. β' *-εἶδον*, απαρ. *-ἴδειν*, Παθ. αόρ. α' *ὑπερώφθην*. **I.** βλέπω από ψηλά, κοιτώ από ψηλά προς τα κάτω, με αιτ., σε Ηρόδ. **II.** παραβλέπω, αγνηφώ, περιφρονώ, στον ίδ., Θουκ. κ.λπ.· επίσης με γεν., δείχνω περιφρόνηση για, σε Ξεν.

υπερορία, ή, βλ. **υπερόριος**.

υπερ-ορίζω, μέλ. -σω, διώχνω, οδηγώ πέρα από τα όρια, σύνορα, εξορίζω, σε Πλάτ.· σε Παθ., σε Αισχίν.

υπερ-όριος, -ον και -α, -ον, ποιητ. -ούριος· (ὄρος)· **I. 1.** ο πέρα από τα όρια, σύνορα ή πλαίσια, κάτοικος σε ξένη γη, σε Δημ., Θεόκρ.· *υπερορία άσχολία*, απασχόληση, επάγγελμα σε ξένους τόπους, σε Θουκ.· *τὰυπερόρια*, ξένες υποθέσεις, ζητήματα, θέματα, σε Αριστ. **2.** ή *υπερορία* (ενν. γῆ), χώρα που βρίσκεται έξω από τα σύνορα της χώρας κάποιου, ξένη χώρα, ξένη γη, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** ξένος, άσχετος προς τον σκοπό, αλλότριος, ασυνήθιστος, σε Αισχίν.

υπερ-όρνυμαι, Παθ., υψώνομαι, σηκώνομαι και επικρέμαμαι από πάνω του, με δοτ., σε Σοφ.

υπερ-ορρωδέω, φοβάμαι υπερβολικά, *τινός*, για κάποιον, σε Ευρ.

ὑπερος, ό ή **ὑπερον**, **τό**, **I.** κόπανος, γουδοχέρι για κοπάνισμα και τρίψιμο, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **II.** οτιδήποτε έχει σχήμα κόπανου, γουδοχεριού, ρόπαλο, ραβδί, στειλιάρι, σε Πλούτ., Λουκ.

υπερ-ουράνιος, -ον, αυτός που βρίσκεται πάνω από τον ουρανό, σε Πλάτ.

υπερούριος, -ον, Ιων. και ποιητ. αντί *υπερόριος*.

υπεροχή, ή (υπερέχω II), **I.** προεξοχή, άκρο, σε Πολύβ. **II.** μεταφ., υπεροχή, πρωτιά, ανωτερότητα, ή *δὲ νίκη υπεροχή τις*, σε Αριστ.

υπέροχος, Ιων. **υπέір-**, -ον (**υπερέχω** II), προεξέχων, διακεκριμένος, διαπρεπής, εξαίρετος, διακεκριμένος μεταξύ άλλων, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., σε Ηρόδ.· *υπέροχος βία*, υπερβολική δύναμη, σε Σοφ.

υπεροψία, ή, περιφρόνηση, καταφρόνηση για κάποιον ή κάτι, με γεν., σε Θουκ. κ.λπ.· απόλ., αλαζονεία, περηφάνεια, έπαρση, σε Ισοκρ.

υπερ-όφομαι, μέλ. του *υπεροράω*.

υπερ-πᾶγής, -ές (**πάγος**), υπερβολικά ψυχρός, παγωμένος, *τὸ υπερπαγές*, υπερβολικός παγετός, σε Ξεν.

υπερπᾶθέω, μέλ. -ήσω, κυριεύομαι από υπερβολική λύπη, θλίψη, *υπερπαθήσας'*, σε Ευρ.

υπερπᾶθής, -ές (**πάθος**), καταλυπημένος, καταταλαιπωρημένος.

υπερ-παίω, κυρίως σε παρακ. -πέπαικα, χτυπώ από πάνω, δηλ. υπερέχω, ξεπερνάω, υπερτερώ, υπερβαίνω, υπερβάλλω, με γεν., σε Αριστοφ.· με αιτ., σε Δημ.

υπερ-πᾶλύνω, σκορπίζω, χύνω ή διασκορπίζω, διασπείρω, σε Ανθ.

υπερ-περισσεύομαι, μέλ. -σω, Μέσ., υπερπλεονάζω, υπεραφθονώ, σε Κ.Δ.

υπερ-περισσῶς, επίρρ., υπέρμετρα, σε Κ.Δ.

υπερ-πέταμαι, αόρ. β' -επτάμην [ᾶ], και σε Ενεργ. τύπο -έπτην, Δωρ. -έπτᾶν = *υπερπέτομαι*, σε Σοφ.

υπερ-πετάννυμι, μέλ. -πετάσω, απλώνω πάνω από, σε Λουκ.

υπερ-πετής, -ές, αυτός που πετάει πάνω από ή ψηλά, σε Στράβ.· μεταφ., αυτός που πετάει σε μεγάλο ύψος, σε Λουκ.

υπερ-πέτομαι, μέλ. -πτήσομαι, αόρ. β' -επτόμην, **1.** πετώ με ταχύτητα πάνω από, λέγεται για δόρυ, σε Όμηρ. **2.** με αιτ., ρίχνομαι πάνω ή πέρα από, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης με γεν., σε Πλούτ.

υπερ-πηδάω, μέλ. -ήσομαι, **I.** πηδώ πάνω από, με αιτ., σε Αριστοφ. **II.** μεταφ., υπερπηδώ, υπερβαίνω, σε Δημ., Αισχίν.

υπέρ-πικρος, -ον, υπερβολικά οξύς, απότομος, αιχμηρός στον χαρακτήρα, στους τρόπους, σε Αισχύλ.

ὑπερ-πίμπλημι, μέλ. -πλήσω, παραγεμίζω, γεμίζω υπερβολικά — Παθ., αόρ. α' ὑπερεπλήσθην, εἶμαι παραγεμισμένος, σε Αριστ.· με γεν., ὑπερπλησθεὶς μέθης, σε Σοφ.

ὑπερπίνω[ῖ], πίνω πάρα πολύ, σε Ξεν.

ὑπερπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, **I.** πέφτω από πάνω, περνά πάνω από, χύνομαι πάνω από, επιρρίπτω, εκτοξεύω, εκσφενδονίζω, σε Στράβ. **II.** λέγεται για χρόνο, παρέρχομαι, περνά, σε Ηρόδ.

ὑπερ-πλεονάζω, μέλ. -σω, περισσεύω υπερβολικά, σε Κ.Δ.

ὑπερ-πληθής, -ές, άφθονος, πολυπληθής, ὑπερπλήθη ἐξημαρτηκώς, έχοντας κάνει περισσότερα από αρκετά παραπτώματα, σε Δημ.

ὑπερ-πληρόω, μέλ. -ώσω, γεμίζω υπερβολικά, σε Ξεν. — Παθ., εἶμαι παραγεμισμένος, παραφουσκωμένος, μπουχτίζω, πρήζομαι, μπουκώνομαι, φουσκώνω, στον ίδ.

ὑπερ-πλησθῆναι, Παθ. απαρ. αορ. α' του -πίμπλημι.

ὑπερ-πλούσιος, -ον, πάρα πολύ πλούσιος, βαθύπλουτος, σε Αριστ.

ὑπερπλουτέω, μέλ. -ήσω, εἶμαι υπερβολικά πλούσιος, σε Αριστοφ.

ὑπέρ-πλουτος, -ον, = ὑπερπλούσιος, σε Αισχύλ., Πλάτ.

ὑπερ-πολάζω (πέλω), πλημμυρίζω, σε Στράβ.

ὑπέρ-πολυς, -πόλλη, -πόλυ, Ιων. ὑτέρπολλος, -η, -ον, υπερβολικά πολὺς· σε πληθ., υπερβολικά πολλοί, πλείστοι, σε Αισχύλ., Ξεν.

ὑπερ-πονέω, μέλ. -ήσω, **I.** κοπιάζω, μοχθώ υπέρμετρα, επιβαρύνομαι, σε Ξεν. **II. 1.** υπομένω ή ανέχομαι, αντέχω για, υπέρ άλλων, σε Σοφ. **2.** σε Μέσ. με γεν. προσ., στον ίδ.

ὑπέρ-πονος, -ον, καταπονημένος, σε Πλούτ.

ὑπερ-πόντιος, -ον και -α, -ον, 1. αυτός που βρίσκεται πάνω από, πέρα από τη θάλασσα, σε Αισχύλ.· φοιτᾷς ὑπερπόντιος, σε Σοφ. **2.** αυτός που είναι πέρα από τη θάλασσα, δηλ. ξένος, παράξενος, ασυνήθης, σε Πίνδ.

ὑπέρ-πτᾶτο, ποιητ. γ' ενικ. αόρ. β' του ὑπερ-πέταμαι.

ὑπέρ-πτωχος, -ον, υπερβολικά φτωχός, άμπτωχος, σε Αριστ.

ὑπερ-πυπάζω (πύππαξ), θαυμάζω υπερβολικά κάποιον, τον περιποιούμαι και τον χαϊδεύω, σε Αριστοφ.

ὑπερ-πυρριάω, μέλ. -άσω [ᾱ], γίνομαι κατακόκκινος εξαιτίας κάποιου, με γεν., σε Αριστοφ.

ὑπερ-πωτάομαι, ποιητ. αντί *ὑπερπέτομαι*.

ὑπερ-ράγην[ᾱ], Παθ. αορ. β' του *ὑπορ-ρήγνυμι*.

ὑπερ-σεμνύνομαι[ῶ], Μέσ., είμαι υπερβολικά σοβαρός ή πομπώδης, σε Ξεν.

ὑπέρ-σοφος, -ον, υπερβολικά σοφός ή έξυπνος, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ὑπερ-σπουδάζω, καταβάλλω πολύ κόπο και φροντίδα, σε Λουκ.

ὑπερ-σχεθεῖν, ποιητ. αντί *-σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του *ὑπερέχω*.

ὑπέρ-σχη, -σχοι, γ' ενικ. υποτ. και ευκτ. αορ. β' του *ὑπερέχω*.

ὑπέρτατος, -η, -ον, ποιητ. υπερθ. του *ὑπέρ*, **I.** ανώτατος, υψηλότατος, ύψιστος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **II.** λέγεται για ηλικία, πρεσβύτατος, ο μεγαλύτερος σε ηλικία (σε σύγκριση με περισσότερους των δύο), σε Πίνδ.

ὑπερ-τείνω, μέλ. *-τενῶ*: **I.** μτβ., απλώνω ή θέτω πάνω σε, σε Ηρόδ.·

προτείνω, εκτείνω προς τα επάνω, *τίτινι*, σε Ευρ.· *ὑπερτείνω σκιὰν σειρίου κυνός*, απλώνω πάνω (από το σπίτι) μία σκιά από τον ήλιο, σε Αισχύλ.·

ὑπερτείνω χεῖρά τινος, απλώνω το χέρι πάνω από κάποιον για προστασία, σε Ευρ.· *ὑπερτείνω πόδα ἀκτῆς*, απλώνω, τεντώνω το πόδι μου πάνω από την ακτή, δηλ. την διέρχομαι, την υπερπηδώ, την περνά, στον ίδ. **2.** εντείνω,

αγωνίζομαι μέχρις εσχάτων, σε Πλούτ. **II. 1.** αμτβ., απλώνομαι ή εκτείνομαι, προβάλλω πάνω από, σε Θουκ.· επίσης με αιτ., *ὑπερτείνω τὸ κέρας*,

υπερφαλάγγισαν την πτέρυγα του εχθρού, σε Ξεν. **2.** μεταφ., υπερβαίνω το μέτρο ή τον αριθμό, με γεν., σε Δημ.· με αιτ., παραβιάζω, *τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν*, σε Αριστ.

ὑπερ-τελέω, μέλ. *-έσω*, υπερπηδώ, με αιτ., σε Αισχύλ.

ὑπερ-τελής, -ές (τέλος), γεν. *-έος*, **1.** αυτός που υψώνεται πάνω από τις δυσκολίες, σε Αισχύλ. **2.** με γεν., αυτός που ανατέλλει ή εμφανίζεται πάνω από κάτι, σε Ευρ.· *ἄθλων ὑπερτελής*, αυτός που έχει φθάσει στο τέλος των αγώνων, των κόπων, σε Σοφ.

ὑπερ-τέλλω, μέλ. *-τελῶ*, εμφανίζομαι πάνω από, *ὑπερτείλας ὁ ἥλιος*, όταν ο ήλιος είχε φανεί για τα καλά πάνω από τον ορίζοντα, σε Ηρόδ.· *ὑπερτείνω ἐκ γαίας*, αναπηδώ, αναβλύζω, εκτινάζομαι από τη γη, σε Ευρ.· με γεν., *φαρέων μαστὸς ὑπερτέλλων*, αυτός που διαγράφεται πάνω από το ένδυμά της, στο ίδ.· *κορυφῆς ὑπερτέλλων πέτρος*, λίθος που επικρέμονταν πάνω από το κεφάλι (του Ταντάλου), στον ίδ.

ὑπερ-τενής, -ές, αυτός που απλώνεται πάνω από, αυτός που εκτείνεται πάνω από, σε Αισχύλ.

ὑπερτερία, Ιων. *-ίη*, ή, το επάνω μέρος ή το σκαρί μιας άμαξας, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπέρτερος, -α, -ον, συγκρ. από την πρόθ. *ὑπέρ*, **I. 1.** αυτός που υπερέχει ή ανώτερος, υψηλότερος, *κρέα ὑπέρτερα*, σάρκα, κρέας από τα εξωτερικά μέρη ενός θύματος, αντίθ. προς τα *σπλάγχνα* ή εσωτερικά, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ., υψηλότερος, ευγενέστερος, εξοχώτερος, σε Ομήρ. Ιλ.· δυνατότερος, ισχυρότερος, σε Σοφ. **3.** με γεν., νικηφόρος ή θριαμβευτικός έναντι, σε Πίνδ., Ευρ.· *οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον*, δεν γνωρίζω τίποτα περισσότερο, πιο βέβαιο, σίγουρο, σε Σοφ. **II.** ουδ. ως επίρρ., καλύτερος, καταλληλότερος, προτιμότερος από, με γεν., στον ίδ.

ὑπερ-τήκω, λιώνω υπερβολικά, σε Στράβ.

ὑπερ-τίθημι, μέλ. *-θήσω*, **I. 1.** θέτω υψηλότερα, ανεγείρω, σε Ανθ. **2.**

τοποθετώ σε άλλο μέρος, μεταφέρω, σε Πλούτ. **3.** σε Μέσ., κρατώ πάνω από, έτσι ώστε να προστατέψω, υπερασπίσω, προασπίσω, σε Ανθ. **II. 1.** μεταφ., *παντὶ θεὸν ὑπερτιθέμεν*, βάζω τον Θεό πάνω απ' όλα, σε Πίνδ. **2.** μεταβιβάζω, μεταδίδω, διαβιβάζω, κοινοποιώ κάτι σε κάποιον άλλο, *ὑπερετίθεα* (Ιων.

παρατ. αντί -ετίθην), τὰ ἔμελλον ποιήσῃν, σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., ιδίως στην περίπτωση που κάποιος ζητά συμβουλή, στον ιδ.

ὑπερ-τιμάω, μέλ. -ήσω, τιμώ υπερβολικά, τινά, σε Σοφ.

ὑπέρ-τονος, -ον, υπερβολικά τεταμένος, τεταμένος στο έπακρο, σε πλήρη ένταση, υπερβολικά θορυβώδης, ηχηρός, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

ὑπερ-τρέχω, μέλ. -δράμομαι, αόρ. β' -έδρᾶμον· **I. 1.** τρέχω πάνω από ή πέρα από, διαφεύγω, ξεφεύγω, με αιτ., σε Θέογν., Ευρ. **2.** υπερέχω, υπερβαίνω, ξεπερνώ, τινά, σε Ευρ.· απόλ., επικρατώ, κυριαρχώ, στον ιδ. **II.** υπερβαίνω, παραβαίνω τον νόμο, σε Σοφ.

ὑπ-ερυθρίαώ, μέλ. -άσω [ᾱ], κοκκινίζω λίγο, σε Αριστοφ.

ὑπ-έρυθρος, -ον, κάπως κόκκινος, κοκκινωπός, σε Θουκ., Πλάτ.

ὑπερ-ύψηλος, -ον, υπερβολικά ψηλός, σε Ξεν.

ὑπερ-υψώω, μέλ. -ώσω, εξαίρω, εκθειάζω κάποιον υπερβολικά, τινά, σε Κ.Δ.

ὑπερ-φαίνομαι, Παθ., φαίνομαι πάνω από ένα μέρος, με γεν., σε Θουκ.

ὑπερ-φάλαγγέω, μέλ. -ήσω, εκτείνω το μέτωπο της φάλαγγας, έτσι ώστε να υπερφαλλαγίσω τον εχθρό· γενικά, υπερφαλλαγίζω, περικυκλώνω, σε Ξεν.· με γεν., *ὑπερφαλαγγέω τοῦ στρατεύματος*, στον ιδ.

ὑπερφᾶνής, -ές (φαίνομαι), γεν. -έος, αυτός που φαίνεται πιο πάνω, που ξεχωρίζει, αυτός που υπερέχει των άλλων στο ύψος, σε Ξεν.

ὑπέρ-φᾶτος, -ον (φατός, φημί), ο ανώτερος λόγων, ανέκφραστος, ανείπωτος, απερίγραπτος, σε Πίνδ.

ὑπερ-φέρω, μέλ. -οίσω, αόρ. α' -ήνεγκα, αόρ. β' -ήνεγκον· **I.** φέρω, κομίζω ή μεταφέρω σ' ένα μέρος, *ὑπερφέρειν τὸν ἰσθμὸν τὰς ναῦς*, σε Θουκ. — Παθ., (*αἱ νῆες*) *αἱ ὑπερενεχθεῖσαι τὸν ἰσθμὸν*, στον ιδ. **II.** αμτβ., εγείρομαι, σηκώνομαι ψηλότερα, ξεπερνώ, υπερέχω, έχω το πλεονέκτημα έναντι, *τινός τινι*, κάποιου σε κάτι, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· επίσης με αιτ. αντί γεν., *ὑπερφέρεις τόλμη τόλμαν*, σε Ευρ.· απόλ., υπερέχω, έχω τα πρωτεία, τον πρώτο λόγο, σε Ηρόδ., Σοφ.

ὑπέρφευ, επίρρ., *ὑπερφυῶς*, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὑπερφθέγγομαι, αποθ., ηχώ, ακούγομαι, φωνάζω δυνατώτερα, *τὰ ἔργα ὑπερφθέγγομαι τοὺς λόγους*, σε Λουκ.

ὑπερφθίνομαι[ι], Παθ., πεθαίνω για ή υπέρ κάποιου, *ὑπερέφθιτο* (ποιητ. αόρ. β') *πατρός*, σε Πίνδ.

ὑπερ-φίᾶλος, -ον, αυταρχικός, δεσποτικός, αγέρωχος, υπερφίαλος, ξιπασμένος, αλαζόνας, υπερόπτης, επηρμένος, αυθάδης, σε Όμηρ.· επίρρ. -λως, καθ' υπερβολή, στον ιδ.· υπεροπτικά, με έπαρση ή αυθάδεια, σε Ομήρ. Οδ. (αμφιβ. προέλ., πιθ. Επικ. τύπος είτε από το *ὑπέρβιος* ή από το *ὑπερ-φυής*).

ὑπερ-φιλέω, μέλ. -ήσω, αγαπώ υπερβολικά, σε Αριστοφ., Ξεν.

ὑπερ-φοβέομαι, Παθ. με Μέσ. μέλ., κατατρομοκρατούμαι, φοβάμαι υπερβολικά, σε Αισχύλ., Ξεν.

ὑπέρ-φοβος, -ον, κατατρομαγμένος, έντρομος, δειλός, φοβιτσιάρης, σε Ξεν.

ὑπερ-φορέω, φέρω, μεταφέρω από πάνω, σε Ξεν.

ὑπερ-φρονέω, μέλ. -ήσω, **1.** είμαι υπερήφανος, φαντασμένος, έχω υψηλές ιδέες, σε Αισχύλ.· *ὑπερφρονέω τινί*, είμαι περήφανος για κάτι, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** με αιτ., περιφρονώ, υποτιμώ, καταφρονώ, σε Αισχύλ., Αριστοφ. — Παθ., καταφρονούμαι, περιφρονούμαι, σε Θουκ. **3.** με γεν., κρίνω κάτι με ελαφρότητα, χωρίς τη δέουσα σημασία, σε Ευρ., Αριστοφ.

ὑπέρφρων, -ονος, ό, ή (φρήν), 1. φαντασμένος, υπερβολικά υπερήφανος, αλαζονικός, περιφρονητικός, καταφρονητικός, υπεροπτικός, σε Αισχύλ., Ευρ.·

ουδ. πληθ. *ὑπέρφρονα*, ως *επίρρ.*, σε Σοφ. **2.** με θετική σημασία, *ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος*, από αίσθηση υπεροχής, σε Θουκ.

ὑπερ-φυής, -ές (φύομαι), Αττ. αιτ. ενικ. *-φυᾷ*, ουδ. πληθ. *-φυῇ* ή *-φυᾶ*. **1.** υπερβολικά, πρόωρα ανεπτυγμένος, υπερμεγέθης, πελώριος, τεράστιος, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** τερατώδης, εκπληκτικός, θαυμαστός, έξοχος, καταπληκτικός, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· συνοδευόμενο από αναφορ., *ὑπερφυῆς ὅσος*, καταπληκτικό πόσο θαυμάσιος, έξοχος, δηλ. καταπληκτικά θαυμάσιος, έξοχος, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** *επίρρ.* *-ῶς*, πάρα πολύ, υπερβολικά πολύ, θαυμάσια, υπέροχα, παραδόξως, περιέργως, υπερβολικά, υπέρμετρα, σε Αριστοφ., Πλάτ.· σε καταφατικές απαντήσεις, *ὑπερφυῶς μὲν οὖν*, σε Πλάτ. **ὑπερ-φύομαι**, Παθ., με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ., υπερτερῶ, ξεπερνῶ, υπερέχω, με αιτ., σε Ηρόδ.

ὑπερ-φῦσάομαι, Παθ., φουσκώνω, διογκώνομαι υπερβολικά, σε Λουκ.

ὑπερ-φωνέω, μέλ. *-ήσω*, υπερέχω κάποιου φωνάζοντας δυνατότερα απ' αυτόν, *τινά*, σε Λουκ.

ὑπερ-χαίρω, μέλ. *-ήσω*, χαίρομαι, αγαλλιάζω υπερβολικά για κάτι, με δοτ., σε Ευρ.· με μτχ., *μανθάνων ὑπερχαίρω*, σε Ξεν.

ὑπερ-χλίο ή **-χλιδάω**, είμαι υπερβολικά λάγνος, ακόλαστος ή υπερόπτης, αλαζονικός, σε Σοφ.

ὑπ-έρχομαι, μέλ. *-ελεύσομαι*· αποθ. με αόρ. β' και Ενεργ. παρακ.· **I.** *πηγαίνω* ή *έρχομαι* από κάτω, εισέρχομαι, μπαίνω, Λατ. *subire*, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. **II.** λέγεται για αθέλητα, ακούσια αισθήματα, κυριεύω, καταλαμβάνω κάποιον, με αιτ., *Τρῶας τρόμος ὑπήλυθε*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπήλθε με φόβος*, σε Σοφ. κ.λπ. **III. 1.** λέγεται για πρόσωπα, διεισδύω στην εύνοια κάποιου, έλκω την εύνοια κάποιου, κολακεύω, καλοπιάνω για να διατηρήσω ή να εξασφαλίσω την εύνοια κάποιου, υποκλίνομαι σε, με αιτ., σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** υποσκάπτω, υπονομεύω, φθείρω, εξαπατώ, παραπλανώ, σε Σοφ., Ευρ. **IV.** προελαύνω με αργό ρυθμό, λέγεται για στράτευμα, σε Ξεν.

ὑπέρ-χρεως, -ων, καταχρεωμένος, βυθισμένος μέχρι το λαιμό στα χρέη, σε Δημ.

ὑπέρ-ψυχρος, -ον, παγερός, σε Λουκ.

ὑπ-ερωέω, μέλ. *-ήσω*, ξεκινῶ για την επιστροφή, πηδῶ προς τα πίσω, οπισθοχωρῶ, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπερῶη, ή, το πάνω μέρος του εσωτερικού του στόματος, ουρανίσκος, σε Ομήρ. Ιλ. (από το *ὑπέρ*, βλ. [ὑπερῶος](#)).

ὑπερωϊόθεν, *επίρρ.*, από το υπερώο, από το ανώτερο, υψηλότερο δωμάτιο, διαμέρισμα, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπερῶον, Επικ. **-ῶιον, τό**, το ανώτερο, υψηλότερο μέρος ενός σπιτιού, κατοικίας, το ανώτατο πάτωμα ή τα ανώτερα διαμερίσματα, εκεί που διέμεναν, κατοικούσαν οι γυναίκες, σε Όμηρ.· σε Αττ., σοφίτα, υπερώο, σε Αριστοφ. (βλ. το επόμ.).

ὑπερῶος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται υπεράνω, σε Πλούτ. (από την πρόθεση *ὑπέρ*· το δε *-ῶος* είναι απλή κατάληξη, όπως τα *πατρῶος, μητρῶος* από τα *πατήρ, μήτηρ*).

ὑπερώτατος, -η, -ον, ποιητ. αντί του *ὑπέρτατος*, σε Πίνδ.

ὑπ-ερωτάω, μέλ. *-ήσω*, απαντῶ με ερώτηση, σε Πλάτ.

ὑπ-εσσεῖται, Δωρ. γ' ενικ. μέλ. του *ὑπείμι* (*εἰμί* *sum*).

ὑπ-έστᾱν, Δωρ. αντί *-έστην*, αόρ. β' του *ὑφ-ίστημι*.

ὑπ-έστειλα, αόρ. α' του *ὑπο-στέλλω*.

ὑπ-έστρεψα, αόρ. α' του *ὑπο-στρέφω*.

ὑπ-έσχεθον, ποιητ. αόρ. β' του Παθ. παρακ. του *ὑπίσχνεομαι*.

ὑπ-έσχετο, γ' ενικ. αόρ. α' του *ὑπ-ισχνέομαι*.

ὑπ-έτρεσα, αόρ. α' του *ὑπο-τρέω*.

ὑπ-εὐθύνομος, -ον, 1. υποχρεωμένος να δίνει λογαριασμό για τη διαχείριση αξιώματος, υπόλογος, επιφορτισμένος με συγκεκριμένο καθήκον, αρμόδιος, πλήρης ευθυνών, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *ὑπεύθυνοι, οί*, στην Αθήνα, άρχοντες που ήταν αναγκασμένοι να υποβάλλουν απολογισμό στους δημόσιους ελεγκτές (λογισταί), σε Αριστοφ. κ.λπ. **2.** με γεν., υπόλογος, υπαίτιος για, *ὑπεύθυνος άρχῆς έτέρας*, παρά Δημ.· λέγεται για δούλους, *σῶμα ὑπεύθυνον άδικημάτων*, το σώμα τους είναι υπεύθυνο για τις κακές τους πράξεις, δηλ. πρέπει να πληρώσουν γι' αυτές με τιμωρία του σώματός τους, στον ίδ. **3.** με δοτ., υπόλογος σε κάποιον, εξαρτώμενος, υποκείμενος σε αυτούς, Λατ. obnoxius, στον ίδ., σε Αισχίν.

ὑπ-έφηνα, αόρ. α' του *ὑπο-φαίνω*.

ὑπ-έφραδα, Επικ. αόρ. β' του *ὑπο-φράζω*.

ὑπ-έχευα, αόρ. α' του *ὑπο-χέω*.

ὑπ-έχω, μέλ. *ὑφ-έζω*, αόρ. β' *ὑπέσχον*, ποιητ. *ὑπέσχεθον*. **I. 1.** κρατώ ή βάζω από κάτω, *ὑποσχών θηλέας ἵππους* (πρβλ. Βιργ. supposita de matre), σε Ομήρ. Ιλ.· εκτείνω, απλώνω το χέρι για να λάβω, να δεχτώ κάτι, στο ίδ., σε Δημ.· κρατώ κύπελο κάτω από άλλο αγγείο, σκεύος, την ώρα που χύνεται κάτι μέσα σ' αυτό, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *ὑπέχω μαστόν*, λέγεται για μητέρα που δίνει τον μαστό της στο βρέφος για θηλασμό, σε Ευρ. **2.** προμηθεύω, εφοδιάζω, προσφέρω, δίνω, χορηγώ, σε Πίνδ.· *ὑπέχω τινι (φόβον)*, προκαλώ φόβο σε κάποιον, σε Θουκ.· *ὑπέχω εαυτόν*, υποτάσσω τον εαυτό μου, υποτάσσομαι σε κάποιον άλλο, σε Ξεν., Πλάτ. **II. 1.** υποβαστάζω, υποστηρίζω, με αιτ., σε Ηρόδ. **2.** όπως το Λατ. sustinere, υφίσταμαι, υπόκειμαι σε, υποφέρω, σε Σοφ., Ευρ.· *ὑπέχω δίκην τινός*, λογοδοτώ, δίνω εξηγήσεις για κάτι, σε Ηρόδ., Αττ.· *ὑπέχω δίκην*, υφίσταμαι, περνά από δίκη, δικάζομαι, σε Θουκ.· *ὑπέχω λόγον τινί*, αποδίδω, δίνω λογαριασμό σε κάποιον άλλο, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ. **3.** στηρίζω, υποστηρίζω, *λόγον*, ένα επιχείρημα, σε Αριστ.

ὑπ-ήκοος, -ον (άκοή), I. αυτός που ακούει, αυτός που προσέχει σε, *τινι*, σε Ανθ. **II. 1.** υπάκουος, πειθαρχημένος, υφιστάμενος, με γεν., σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, με δοτ., σε Ευρ., Ξεν. **2.** με δοτ. *πράγμ., ναυσιν ὑπήκοοι*, υποχρεωμένοι να παρέχουν, να δίνουν, να χορηγούν πλοία, σε Θουκ. **III.** απόλ., ως ουσ., *ὑπήκοοι, οί*, υποτελείς, στον ίδ. κ.λπ.· *ή ὑπήκοος* (ενν. *χώρα*)· *τὸ ὑπήκοον = οί ὑπήκοοι*, στον ίδ.

ὑπ-ἦλθον, αόρ. β' του *ὑπ-έρχομαι*.

ὑπημύω, βλ. [ὑπεμνήμυκε](#).

ὑπ-ηνέμιος, Δωρ. -άνέμιος, -ον (άνεμος), I. αυτός που έχει σηκωθεί ή έχει μεταφερθεί με τον αέρα, σε Θεόκρ. **II.** γεμάτος άνεμο, *ὑπηνέμιον ὥόν*, κλούβιο αυγό, που δεν παράγει νεοσσούς, σε Αριστοφ.· μεταφ., μάταιος, άσκοπος, κενός, σε Λουκ.· λέγεται για ανθρώπους, καυχησιάρης, σε Πλούτ.

ὑπ-ήνεμος, -ον (άνεμος), απάνεμος, αυτός που δεν προσβάλλεται από τον άνεμο, σε Σοφ., Θεόκρ.· *έκ τοῦ ὑπηνέμου*, στην απάνεμη μεριά, σε Ξεν.· μεταφ., ήπιος, ήσυχος, σε Ευρ. **II.** ταχύς, γρήγορος σαν τον άνεμο, σε Ανθ. **ὑπήνη, ή (ὑπό),** οι τρίχες του κάτω μέρους του προσώπου, μούσι, γενειάδα, σε Αριστοφ.

ὑπηνήτης, -ου, ό, αυτός που μόλις βγάζει, αποκτά γένια, σε Όμηρ., Πλάτ.· γενικά, γενειοφόρος, σε Ανθ.

ὕπ-ηοῖος, -η, -ον (ἡώς), γύρω στην αυγή, κατά τα χαράματα, πρωινός, σε Όμηρ.: *στίβη ὑπιοίη*, πρωινή πάχνη, σε Όμηρ. Οδ.

ὕπ-ἦργμαι, Παθ. παρακ. του *ὕπ-άρχω*.

ὕπηρεσία, ἡ (ὕπηρετης), I. σύνολο κωπηλατών και ναυτών, πλήρωμα πλοίου, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** υπηρεσία, λειτουργία, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὕπηρεσιον, τό (ὕπηρετης), I. υπόστρωμα, μαξιλαράκι σε κάθισμα κωπηλάτη, σε Θουκ. **II.** = *ὕπηρετικὸν πλοῖον*, σε Στράβ.

ὕπηρετέω (ὕπηρετης), μέλ. -ήσω, υπερσ. *ὕπηρεθήκειν*. **1.** εργάζομαι σε πλοίο, εκτελώ καθήκοντα κωπηλάτη· απ' όπου, είμαι υπηρέτης, εκτελώ υπηρεσία, υπηρετώ, σε Σοφ., Αριστοφ. **2.** με δοτ., φροντίζω, περιποιούμαι, υπηρετώ, Λατ. *inservire*, σε Ηρόδ., Αττ.: *ὕπηρετέω τοῖς τρόποις*, συμμορφώνομαι προς, υποχωρώ, κάνω τα χατίρια υποχωρώντας στους τρόπους κάποιου, σε Αριστοφ.: *ὕπηρετέω τῷ λόγῳ*, συνηγορώ, υποστηρίζω, σε Ευρ.: *ὕπηρετέω τινί τι*, βοηθώ κάποιον σε κάτι, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ. **3.** απόλ., υπηρετώ, παρέχω βοήθεια, αρωγή, σε Σοφ. — Παθ., εκτελούμαι ως υπηρεσία, σε Ηρόδ., Ισοκρ.

ὕπηρετήμα, -ατος, τό, προσφερομένη υπηρεσία, υπηρεσία, σε Πλάτ.: *ποδῶν ὑπηρετήμα*, σε Σοφ.

ὕπηρετης, -ου, ὁ (ἐρέτης), I. κυρίως υποκωπηλάτης, υποναυτικός, βλ.

ὕπηρεσία. II. 1. γενικά υποταγμένος, υπηρέτης, ακόλουθος, συνοδός, βοηθός, αρωγός, επικούρος, Λατ. *apparitor*, σε Ηρόδ., Αττ.: με γεν. αντικειμενική, *ὕπηρετης ἔργου*, βοηθός στην εκτέλεση έργου, σε Ξεν. **2.** στην Αθήνα: **α)** υπηρέτης που ακολουθούσε κάθε οπλίτη (*ὀπλίτης*) προκειμένου να μεταφέρει την αποσκευή και την ασπίδα του, σε Θουκ. **β)** *ὁ τῶν ἑνδεκα ὑπηρετῶν*, ο βοηθός των Ἑντεκα, που ήταν επιφορτισμένοι με την εκτέλεση της ποινής των πολιτικῶν καταδίκων, σε Πλάτ.

ὕπηρετησις, ἡ (ὕπηρετέω), υπηρεσία, σε Αριστ.

ὕπηρετητέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να υπηρετηθεί, *τινί*, σε Αριστ.

ὕπηρετικός, -ή, -όν, 1. αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε *ὕπηρετας*, δουλκός, σε Πλάτ.: *ὄπλα ὑπηρετικά*, όπλα μισθοφόρων στρατιωτών, σε Ξεν. **2.** αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στην υπηρεσία, εκτελεστής υπηρεσίας, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** υποτελής, υποταγμένος, σε Αριστ. **4.** *κέλης ὑπηρετική*, μικρή βάρκα πλοίου (ακάτιο), που χρησιμεύει στις υπηρεσίες μεγαλύτερου πλοίου, σε Ξεν.: *τὸ ὑπηρετικόν* (ενν. *πλοῖον*), συνοδευτικό πλοίο, σκάφος, βάρκα, ταχυκίνητο σκάφος της υπηρεσίας διαβιβάσεων, εφοδιοφόρο πλοίο, βοηθητικό πλοίο, πλοίο πρόσκοπος, σε Δημ.

ὕπηρετις, -ιδος, θηλ. του *ὕπηρετης* II, σε Ευρ.

ὕπ-ἦρῖπον, Επικ. αόρ. β' του *ὕπ-ερείπω*.

ὕπ-ήσω, Ιων. αντί *ὕφ-ήσω*, μέλ. του *ὕφ-ίημι*.

ὕπ-ηχέω, μέλ. -ήσω, ηχώ κάτω από ή προς απάντηση, αντηχώ, αποκρίνομαι, σε Ησίοδ.

ὕπ-ίημι, Ιων. αντί *ὕφ-ίημι*.

ὕπ-ίλλω, αόρ. α' *ὕπῖλα*, ωθώ, βάζω κάτω από, συμμαζεύω· κυρίως λέγεται για σκύλο που βάζει την ουρά στα σκέλια· μεταφ., *σοὶ ὑπίλλουσι στόμα*, κρατούν το στόμα τους κλειστό μπροστά σου, δηλ. ζαρώνουν, δειλιάζουν και αρχίζουν τις κολακειές ενώπιόν σου, σε Σοφ.

ὕπ-ίστημι, Ιων. αντί *ὕφ-ίστημι*.

ὕπ-ισχνέομαι, συνηρ. -οὔμαι, ποιητ. επίσης **ὕπίσχομαι**· μέλ. *ὕποσχήσομαι*, αόρ. β' *ὕπεσχόμην*, παρακ. *ὕπέσχημαι*, γ' ενικ. υπερσ. *ὕπέσχητο*· ισοδύν. τύπος του *ὕπέχομαι*, **1.** υπόσχομαι ή δεσμεύομαι να κάνω κάτι, σε Όμηρ. Ιλ., Αττ.·

σε Αττ. επίσης, μερικές φορές, αναλαμβάνω την ευθύνη, δηλ. αναλαμβάνω, υπόσχομαι, εγγυώμαι να κάνω κάτι, υπόσχομαι κάτι, με αιτ., σε Όμηρ.· με απαρ. αόρ., σε Ξεν. **2.** απόλ., υπόσχομαι, δίνω υποσχέσεις, σε Ηρόδ. **3.** με απαρ. ενεστ., επαγγέλλομαι, βεβαιώνω ότι είμαι, στον ιδ., σε Πλάτ.· επίσης, προσποιούμαι, υποκρίνομαι, διακηρύσσω ότι κάνω κάτι, σε Πλάτ., Ξεν.

υπνίδιος, -α, -ον (ὕπνος), νυσταλέος, νυσταγμένος, σε Ανθ.

υπνο-δότης, -ου, ό, αυτός που παρέχει τον ύπνο, σε Αισχύλ.· θηλ. **υπνο-δότειρα**, εκείνη που φέρνει ύπνο, σε Ευρ.

υπνο-μάχew (μάχομαι), μέλ. -ήσω, παλεύω με τον ύπνο, αποκρούω τον ύπνο, σε Ξεν.

ὕπνος, ό, I. ύπνος, γαλήνιος ύπνος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *χάλκεος ὕπνος*, δηλ. ο ύπνος του θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὕπνοστινὰ ἐπέρχεται, ἐπορούει, ικάνει, αἶρει, λαμβάνει*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *εἰς ὕπνον πεσεῖν*, σε Σοφ.· *ἐν ὕπνῳ*, στον ύπνο, σε Ευρ.· *καθ' ὕπνον*, σε Σοφ.· *περὶ πρῶτον ὕπνον*, γύρω, περίπου στον πρώτο ύπνο, σε Αριστοφ. **II.** ο θεός Ὑπνος, δίδυμος αδερφός του Θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.

υπνο-φόβης, -ου, ό (φοβέω), αυτός που τρομάζει, φοβίζει κάποιον κατά την διάρκεια ύπνου, σε Ανθ.

υπνώω (ὕπνος), μέλ. -ώσω — Παθ., μτχ. παρακ. *υπνωμένος· αποκοιμίζω* — Παθ., αποκοιμιέμαι, κοιμάμαι, σε Ηρόδ.

ὕπνω, Δωρ. αντί *ὕπνου*, γεν. του *ὕπνος*.

υπν-ώδης, -ες (εἶδος), υπνηλός, κοιμισμένος, νυσταλέος, νυσταγμένος, σε Ευρ., Πλάτ.

υπνώσσω, Αττ. **-ττω (ὕπνος)**, είμαι υπνηλός ή νυσταλέος, σε Αισχύλ., Πλάτ.· απλώς, κοιμάμαι, σε Ευρ.

υπνώω, αντί *υπνάω* = *υπνώσσω*, κοιμάμαι, σε Όμηρ.

υπό[ύ], Λατ. sub, πρόθ. με γεν., δοτ. και αιτ. Επικ. **υπαί** πριν από δ, π.

A. ME GEN., I. 1. λέγεται για τόπο, από κάτω, *ρέεικρήνη υπό σπείους*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για διάσωση, απαλλαγή από την εξουσία κάποιου· ακολουθ. τα ρήματα *έρύεσθαι, ἀρπάζειν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἵππους λῶσαν υπό ζυγοῦ*, έλυσαν τα άλογα από κάτω από τον ζυγό, σε Όμηρ. **2.** κάτω από, από κάτω, *μοχλὸν υπό σποδοῦ ἤλασα*, έμπηξα, έχωσα τη ράβδο μέσα και κάτω από τα αναμμένα κάρβουνα φωτιάς που κοντεύει να σβήσει, κάτω από τη θράκα, χόβολη, σε Ομήρ. Οδ.· *υπό στέρνοιο τυχήσας*, πλήττοντάς τον κάτω από το στήθος, σε Ομήρ. Ιλ.· *υπό χθονός*, σε Όμηρ. κ.λπ. **II. 1.** χρησιμ. για το ποιητ. αίτιο, με Παθ. ρήματα, από/μέσω, Λατ. a ή ab, *υπό τινος δαμῆναι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ύφ' έαυτοῦ*, από δική του ενέργεια, δηλ. αφ' εαυτού, σε Θουκ.· επίσης, *φεύγειν υπό τινος*, δηλ. καταδιώκομαι από κάποιον και φεύγω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐπαινον ἔχειν υπό τινος*, σε Ηρόδ.· **2.** λέγεται για πράγματα και πρόσωπα, *ώς διάκειμαι υπό τῆς νόσου*, σε Θουκ.· *ένδακρύειν χαρᾶς ὕπο*, σε Αισχύλ.· *μαίνεται ύφ' ήδονῆς*, σε Σοφ.· *όρύσσειν υπό μαστίγων*, σκάβω, εξορύσσω κάτω από το φόβο, υπό απειλή μαστιγίου, δηλ. εξορύσσω ενώ μαστιγώνομαι, σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για μουσική συνοδεία, στον ρυθμό ενός πράγματος, *κωμάζειν ύπ' αύλοῦ*, σε Ησίοδ.· *πίνειν υπό σάλπιγγος*, σε Αριστοφ.· έπειτα, για οτιδήποτε συνοδεύει κάτι, *δαΐδων υπό λαμπομενάων ήγίνεον*, υπό το φως δανλών, πυρσών, σε Ομήρ. Ιλ.· *ύπ' εύφήμου βοῆς θῦσαι*, προσφορά θυσίας που συνοδεύεται από εύφημη βοή, σε Σοφ.· *υπό πομπῆς*, σε ή με επίσημη, σοβαρή πομπή, σε Ηρόδ. **B. ME ΔΟΤ.,** λέγεται για τόπο ή για θέση, **1.** *υπό ποσσί*, σε Ομήρ. Ιλ.· *υπό πλατανίστῳ*, στο ιδ.· *ύπ' Ἰλίῳ*, κάτω από τα τείχη του, σε Ευρ.· *ύφ' ἄρμασι*, κάτω από το άρμα, δηλ. ζευγμένος σε αυτό, σε Ομήρ. Ιλ.

2. *ὑπὸ χειρὶ τινος δαμῆναι*, υποταγμένος κάτω από, δηλ. μέσω της δύναμης των ὀπλων του, στο *ιδ.*· *ὑπὸ δουρὶ δαμῆναι*, στο *ιδ.* **Π. 1.** λέγεται για πρόσωπο υπό την εξουσία ή την επιρροή του οποίου γίνεται κάτι, *φέβεσθαι ὑπὸ τινι*, τρέπομαι σε φυγή ενώπιόν του, στο *ιδ.*· *ὑπὸ πομπῇ τινος βῆναι*, ακολουθώ, κατατάσσομαι, συμμετέχω σε φάλαγγα, σε εφοδιοπομπή, στη νηοπομπή κάποιου, στο *ιδ.* **2.** λέγεται για δήλωση υποταγής, *ὑπὸ τινι*, κάτω από την εξουσία κάποιου, σε Ομήρ. Οδ.· *εἶναι ὑπὸ τινι*, είμαι υποτελής κάποιου, σε Θουκ.· *ἔχειν ὑφ' ἑαυτῶ*, υπόκειμαι στην εξουσία κάποιου, στις διαταγές κάποιου, σε Ξεν. **3.** χρησιμ. για πράγματα που έρχονται σε μία τάξη, *ἐργασίαι ὑπὸ ταῖς τέχναις*, σε Πλάτ. **4.** όπως στο

A. Π. 3, *ὑπ' αὐλητῇρι πρόσθ' ἔκιον*, προχωρούσαν στον ρυθμό της μουσικής του αυλητή, σε Ησίοδ.· γενικά, λέγεται για συνακόλουθες περιστάσεις, *ἐξ ἄλλος εἶσι πνοιῇ ὑπο Ζεφύροιο*, σε Ομήρ. Οδ.· *ὑπὸ σκότῳ*, νυκτί, σε Αισχύλ. **Γ. ΜΕ ΑΙΤ.**, λέγεται για τόπο, προς και κάτω από, **I. 1.** *ὑπὸ σπέος ἤλασε μῆλα*, τα οδήγησε κάτω από, δηλ. μέσα στη σπηλιά, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν*, σε Ομήρ. Οδ.· *ὑπὸ δικαστήριον ἄγειν*, φέρνω κάποιον κάτω από ή ενώπιον των υψηλών εδρών των δικαστών, σε Ηρόδ. **2.** όπως το *ὑπὸ με δοτ.* χωρίς έννοια κίνησης, *ὑπ' ἧῶ τ' ἡέλιόν τε*, παντού κάτω από τον ήλιο, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπὸ τὴν ἄρκτον*, σε Ηρόδ.· *τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν*, σε Θουκ. **Π.** λέγεται για υποταγή, *ποιεῖσθαι ὑπὸ σφᾶς*, στον *ιδ.* κ.λπ. **ΙΙΙ.** λέγεται για χρόνο, όπως το Λατ. *sub*, μόλις μετά, σχεδόν κατά, *ὑπὸ νύκτα*, κατά τη νύχτα, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπὸ ταῦτα*, εκείνη περίπου την περίοδο, σε Ηρόδ.· *ὑπὸ τὸν νηὸν κατακαέντα*, κατά την περίοδο που κάηκε ο ναός, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπὸ τὸν σεισμόν*, κατά την περίοδο του σεισμού, σε Θουκ. **ΙV.** χρησιμ. για μουσική συνοδεία, *ὑπὸ αὐλὸν διαλέγεσθαι*, σε Ξεν. **V.** *ὑπὸ τι*, ως επίρρ., σ' έναν συγκεκριμένο βαθμό, κατά ένα συγκεκριμένο μέτρο, Λατ. *aliquatenus*, σε Πλάτ. **Δ.** ΘΕΣΗ, η *ὑπὸ* μπορεί πάντοτε να ακολουθεῖ μετά την πτώση, οπότε με αναστροφή μετατρέπεται σε *ὑπο*. **E. ΩΣ ΕΠΙΡΡ.**, **1.** κάτω από, από κάτω, από κάτω, σε Όμηρ. **2.** από πίσω, σε Ηρόδ. **Π.** μυστικά, απαρατήρητα, ανεπαίσθητα, σε Ομήρ. Ιλ. **Z. ΣΤΑ ΣΥΝΘ.**, **I. 1.** κάτω από, λέγεται για στάση και κίνηση, όπως στα *ὑπ-εimi*, *ὑποβαίνω*. **2.** λέγεται για περίβλημα, επένδυση ή περικάλυψη ενός πράγματος από ένα άλλο, όπως στο *ὑπό-χρυσος*. **3.** λέγεται για δήλωση υποταγής, *ὑποδαμινάω*, *ὑφ-ηνίοχος*. **Π.** μάλλον, κάπως, λιγάκι, λίγο, *ὑπο-κινέω*, *ὑπό-λευκος*, κρυφά, ανεπαίσθητα, μυστικά, *ὑποθωπεύω*.

ὑπο-άμουσος, -ον, κάπως, λιγάκι αποξενωμένος από τις Μούσες, σε Πλάτ.

ὑπό-βαθρον, τό, οτιδήποτε βρίσκεται κάτω από βάση, σκελετός, υποδομή στήριξης ανάκλιντρου, καθίσματος, κλίνης, αιωρούμενη συσκευή, μηχανήμα ή αιώρημα, σε Ξεν.

ὑπο-βαίνω, μέλ. -βήσομαι, πηγαίνω ή στέκομαι κάτω από· μεταφ., *τεσσεράκοντα πόδας ὑποβάς τῆς ἐτέρης (πυραμίδος) τῷ τὸ μέγαθος*, κτίζοντάς την σαράντα πόδια χαμηλότερη από την άλλη πυραμίδα, δηλ. την έκτισε 40 πόδια χαμηλότερη, σε Ηρόδ.· *μικρὸν ὑποβάς*, λίγο παρακάτω (σε βιβλίο), σε Στράβ.

ὑπο-βάλλω, Επικ. **ὑβ-βάλλω**, μέλ. -βαλῶ, παρακ. -βέβληκα, **1.** ρίχνω, πετώ, βάζω ή απλώνω από κάτω, σε Ομήρ. Οδ.· *τί τινι*, σε Ευρ. **2.** θέτω από κάτω, ως θεμέλιο, βάση, σε Αισχίν. **3.** υποτάσσω, *ἐχθροῖς ἐμαυτόν*, σε Ευρ. **Π.** Μέσ., παίρνω ξένο ή νόθο παιδί αντί του δικού μου, Λατ. *supponere*, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **ΙΙΙ.** υπαινίσσομαι, ψιθυρίζω, όπως κάνει ο υποβολέας, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ. κ.λπ. — Μέσ., κάνω λανθασμένες υποδείξεις, προτάσεις, σε Σοφ.

IV. σε Μέσ., οικειοποιούμαι, ιδιοποιούμαι, σφετερίζομαι, διαρπάζω, σε Πλούτ.

ὑπο-βαρβᾶρίζω, μιλώ λίγο σαν βάρβαρος, ξένος, μιλώ κάπως σπαστά, σε Πλάτ.

ὑπόβᾱσις, -εως, ἡ (ὑποβαίνω), χαμήλωμα, κάθοδος, υποχώρηση· σκύψιμο με λύγισμα των ποδιών, ιδίως λέγεται για άλογο που χαμηλώνει για να δεχθεί αναβάτη, σε Ξεν.

ὑπο-βένθιος, -ον (βένθος), αυτός που βρίσκεται κάτω από τα βάθη, υποβρύχιος, σε Ανθ.

ὑποβήσσω, Αττ. **-ττω**, βήχω ελαφρά, σε Λουκ.

ὑπο-βιβάζω, μέλ. Αττ. **-βιβῶ**, μτβ. του *ὑποβαίνω*, φέρνω κάτω, κατεβάζω — Μέσ., χαμηλώνω, σκύβω λυγίζοντας τα πόδια, λέγεται για άλογο που χαμηλώνει, κλίνει προς τα κάτω για να δεχθεί τον αναβάτη του, Λατ. *subsidere*, σε Ξεν.

ὑπο-βλέπω, μέλ. **-ψομαι**, βλέπω, κοιτάζω κάτω από τα φρύδια, κοιτάζω βιαστικά, λοξοκοιτάζω, στραβοκοιτώ, κοιτώ πλαγίως, βλέπω με καχυποψία ή με οργή, Λατ. *limis oculis suspicere*, σε Πλάτ.· επίσης, *ὑποβλέπω ἐλεεινά*, ρίχνω βλέμμα οίκτου, σε Ανθ. — Παθ., αντικρύζομαι, αντιμετωπίζομαι με καχυποψία, σε Ευρ.

ὑποβλήδην (ὑποβάλλω), επίρρ., **I.** αυτός που επιβάλλεται εμμέσως, δηλ. με επιφυλακτικότητα ή ως ένδειξη μομφής, ελέγχου, αποδοκιμασίας ή για να διακόψει αυτόν που μιλά, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λοξά, στραβά, πλαγίως, σε Ομηρ. Ύμν.

ὑποβλητέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να υποβληθεί, σε Ξεν.

ὑπό-βλητος, -ον (ὑποβάλλω), αυτός που τοποθετείται στη θέση κάποιου άλλου, πλαστός, κίβδηλος, εξαγορασμένος, διεφθαρμένος, ψευδής, ψεύτικος, απατηλός, πλάνος, σε Σοφ.

ὑποβολή, ἡ (ὑποβάλλω)· **I.** Ενεργ., υποβολή ή τοποθέτηση, άπλωμα κάτω, σε Πλάτ. **2.** αντικατάσταση, αναπλήρωση κρυφή, μυστική, ιδίως λέγεται για νόθα παιδιά, στον ιδ. **3.** εισήγηση, πρόταση, υπόδειξη, *ἐξ ὑποβολῆς*, μέσω παραίνεσης, νουθεσίας, σε Ξεν. **II.** υπόθεση ενός λόγου, μιας ομιλίας, σε Λουκ.

ὑποβολιμαῖος, -α, -ον (ὑποβολή I. 2), αυτός που υποκαθίσταται από, ο κρυφά τοποθετημένος, λέγεται για παιδιά, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ὑπο-βρέμω, βρυχώμαι, μουγκρίζω ή βουίζω υπόκωφα, σε Αισχύλ.

ὑπο-βρέχω, βρέχω, μουσκεύω ή υγραίνω λιγάκι, κουτσοπίνω — Παθ., μτχ. παρακ. *ὑποβρεγμένος*, λιγάκι μεθυσμένος, σε Λουκ.

ὑπόβρυχα, βλ. [ὑπόβρυχος](#).

ὑπο-βρύχιος[ῦ], -α (Ιων. -η), -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από το νερό, σε Ηρόδ.

ὑπό-βρυχος, -ον, = το προηγ.· το ουδ. πληθ. *ὑπόβρυχα* ως επίρρ., κάτω από νερό, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

ὑπό-γαιος, -ον, βλ. [ὑπό-γειος](#).

ὑπο-γάστριον, τό (γαστήρ), κοιλιά, Λατ. *abdomen*, κοιλιά τόνου (του ψαριού), αγαπητό, αγαπημένο φαγητό στην Αθήνα, σε Αριστοφ.

ὑπό-γειος, Ιων. και μεταγεν. Αττ. **-γαιος, -ον (γῆ)**, αυτός που βρίσκεται κάτω από τη γη, υπόγειος, σε Ηρόδ. κλπ.

ὑπο-γελάω, μέλ. **-γελάσομαι**, χαμογελά, μειδιώ, Λατ. *subridere*, σε Πλάτ.

ὑπο-γενειάζω, ικετεύω αγγίζοντας το πηγούνι, σε Αισχίν.

ὑπο-γίγνομαι, Ἰων. και σε μεταγεν. ελλ. **-γίνομαι**, μέλ. *-γενήσομαι· αποθ., επακολουθώ ή διαδέχομαι*, Λατ. *subnasci*, σε Ομήρ. Ἰλ., Ηρόδ.

ὑπό-γλαυκος, -ον, κάπως γκριζος, γκριζωπός, σε Ξεν.

ὑπο-γλαύσσω, ρίχνω μια κλεφτή ματιά, σε Μόσχ.

ὑπο-γλυκαίνω, γλυκαίνω λίγο· μεταφ., καλοπιάνω και καταπραύνω, *τινά*, σε Αριστοφ.

ὑπο-γνώμπτω, μέλ. *-ψω*, λυγίζω, κάμπτω σταδιακά, βαθμιαία, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὑπο-γραμμάτευς, -έως, ό, υπογραμματέας, κατώτερος γραμματέας, δεύτερος γραμματέας, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὑπο-γραμμάτεϋω, μέλ. *-σω*, υπηρετώ ως βοηθός γραμματέα, *τινί*, σε Ρήτ.

ὑπογρᾶφεύς, -έως, ό, αυτός που γράφει κατ' εντολή ή καθ' υπαγόρευση άλλου προσώπου, γραμματέας, *amanuensis*, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπο-γρᾶφή, ή, I. υπογεγραμμένο έγγραφο καταγγελίας, σε Πλάτ. **II.**

περίγραμμα, διάγραμμα, γενικές γραμμές, κύρια σημεία, *τενόντων ὑπογραφαί*, ίχνη, χνάρια, πατημασιές ποδιών, σε Αισχύλ.· διάγραμμα, περίγραμμα, γενικό διάγραμμα, σκαρίφημα, σχέδιο, σχεδιάγραμμα, Λατ. *adumbratio*, σε Πλάτ. κ.λπ. **III.** βάνιμο κάτω από τα βλέφαρα, σε Ξεν.

ὑπο-γράφω[ᾱ], μέλ. *-ψω*, **I. 1.** γράφω κάτω από επιγραφή, συμπληρώνω ή προσθέτω σ' αυτήν, σε Θουκ.· *ὑπογράψας ἐπιβουλεύσαι με*, έχοντας προσθέσει (στην κατηγορία) ότι..., σε Δημ. — Μέσ., φέρνω πρόσθετη κατηγορία εναντίον του, σε Ευρ. **2.** υπογράφω, βάζω υπογραφή — Μέσ., *ὑπογράφω τὰς καταβολάς*, υπογράφω κι έτσι γίνομαι εγγυητής, σε Δημ. **3.** γράφω καθ' υπαγόρευση, σε Πλούτ. **II.** γράφω γραμμές κάτω από, δηλ. σχηματίζω τα ίχνη των γραμμάτων για να γράψουν πάνω σε αυτά τα παιδιά, σε Πλάτ.· μεταφ., *νόμους ὑπογράφω*, σχεδιάζω νόμους ως οδηγούς δράσης (στην ζωή), στον ίδ. **2.** σχεδιάζω ένα γενικό περίγραμμα, διατυπώνω σε γενικές γραμμές, Λατ. *adumbrare*, στον ίδ. κ.λπ. **III.** *ὑπογράφειν ή ὑπογράφεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς*, το βάνιμο κάτω από τα βλέφαρα, σε Λουκ.

ὑπό-γυιος ή υπό-γϋος, -ο (γυῖον)· I. στο χέρι κάποιου, πλησίον, εγγύς, σε Ισοκρ., Δημ. **II.** αυτός που μόλις βγήκε από τα χέρια κάποιου, πρόσφατος, νέος, Λατ. *recens*, σε Ισοκρ., Δημ.· *ὑπόγυιόν ἐστι ἐξ οὗ...*, είναι πολύ λίγος χρόνος αφότου..., σε Ισοκρ. **III. 1.** αιφνίδιος, ξαφνικός, σε Αριστ.· *ἐξ ὑπογύου*, εκ του προχείρου, δίχως προετοιμασία ή προπαρασκευή, αυθορμητώς, στη στιγμή, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, *ὑπογύω τῇ ὀργῇ*, στην πρώτη έκρηξη, ξέσπασμα της οργής, σε Αριστ.

ὑπο-δαίω, ανάβω, πυρπολώ, καίω από κάτω, σε Ομήρ. Ἰλ.

ὑπο-δακρύω, μέλ. *-σω*, δακρύζω λίγο ή κρυφά, σε Λουκ.

ὑπο-δαμνάω, δαμάζω ή εξασθενώ κάτω από την πίεση κάποιου, σε Ομήρ. Ἰλ. — Παθ., *ὑποδάμναμαι* (όπως αν προερχόταν από το *ὑποδάμνημι*), κάμπτομαι, καταβάλλομαι, νικιέμαι, εξουδετερώνομαι, αφήνομαι να νικηθώ ή να εξουδετερωθώ, δαμασθώ, σε Ομήρ. Οδ.· *μτχ. α' ὑποδμηθεῖσα* (βλ. **δαμάζω**), λέγεται για γυναίκα, υποταγμένη σε άνδρα, υποχωρητική σ' αυτόν, σε Ομηρ. Ὑμν., σε Ησίοδ. — Μέσ., *Ἔρος φρένας ὑποδάμνεται*, σε Θεόκρ.

ὑποδεδιώς, ό, κωμικό όνομα πτηνού στον Αριστοφ. ο φοβιτσιάρης.

ὑπο-δέδρομα, παρακ. του *ὑποτρέχω*.

ὑπο-δεής, -ές (δέομαι), γεν. *-έος*, κάπως ανεπαρκής, ελλιπής, κατώτερος· κυρίως σε συγκρ. *ὑποδεέστερος*, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *ἐκ πολλῶ ὑποδεεστέρων*, με πόρους πολύ κατώτερους, σε Θουκ.· *ἐπίρρ. -εστέρως*, στον ίδ.

ὑπό-δειγμα, τό, δείγμα, σημείο, σε Ξεν.· πρότυπο, σε Πολύβ.

ὑπο-δείδω, μέλ. -σω, αόρ. α' *ὑπέδεισα*, Επικ. -έδδεια· Επικ. παρακ. *ὑπαιδείδοικα*· παρακ. β' *ὑπο-δεΐδια*, γ' πληθ. υπερσ. *ὑπεδεΐδισαν*· **I.** μτβ., δειλιάζω κάτω από ή ενώπιον, ή φοβάμαι μυστικά, με αιτ., σε Όμηρ.· ομοίως, λέγεται για πτηνά, ζαρώνω από φόβο, *αἰγυπιὸν ὑποδεΐσαντες*, σε Σοφ. **II.** απόλ., σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ. [ὑποδεδιδώς](#).

ὑπο-δείκνυμι και **-ύω**· μέλ. -δείξω, Ιων. -δέξω· **I. 1.** δείχνω μυστικά, κρυφά, σε Ηρόδ.· *ὑποδέξας ὄλβον*, έχοντας δώσει μία μικρή ακτίνα ευτυχίας, στον ιδ.· *ὑποδείκνυμι ἀρετήν*, κάνω επίδειξη αρετής, σε Θουκ. **2.** απόλ., φανερώνω, δηλώνω την θέλησή μου, σε Ξεν. **II.** υποδεικνύω, δείχνω χαράζοντας, σημειώνω το μέρος στο οποίο πρέπει να γίνει κάτι, σε Ηρόδ.· απόλ., θέτω υπόδειγμα, πρότυπο, σε Ξεν. **2.** γενικά, διδάσκω εμμέσως ή μέσω ενδείξεως και υπαινιγμών, σε Ισοκρ.· με απαρ., σε Κ.Δ.

ὑποδεικτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να υποδειχθεί, σε Πολύβ.

ὑπο-δειλιάω, δειλιάζω λιγάκι, σε Αισχίν.

ὑπο-δειαίνω, φοβάμαι κρυφά κάποιον, *τινά*, σε Ηρόδ.

ὑπο-δέχομαι, Ιων. αντί *ὑπο-δέχομαι*.

ὑπο-δέμω, θέτω ως θεμέλιο, σε Ηρόδ.

ὑποδεξίη, ή, όπως το *ὑποδοχή*, υποδοχή και περιποίηση ενός ξένου, φιλοξενουμένου, μέσα, τρόποι φιλοξενίας, περιποίησης ξένων, *πᾶσά τοι ἐσθ' ὑποδεξίη* (I, χάριν μέτρου), σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-δέξιος, -α, -ον (*ὑποδέχομαι*), ευρύχωρος, σε Ηρόδ.

ὑπόδεσις, -εως, ή (*ὑποδέομαι*), **1.** υπόδηση, σε Αριστ., Λουκ. **2.** ως συγκεκριμένο, = *τὰ ὑποδήματα*, υπόδημα, είδη υπόδησης, παπούτσια και σανδάλια, σε Πλάτ., Ξεν.

ὑποδέχνυμαι, ποιητ. αντί του επόμ., σε Ανθ.

ὑπο-δέχομαι, Ιων. **-δέκομαι**· μέλ. -δέξομαι, αόρ. α' *-εδεξάμην* και σε Παθ. τύπο *-εδέχθην*· γ' ενικ. Επικ. αόρ. β' *ὑπέδεκτο*, β' πληθ. προστ. *ὑπόδεχθε*, απαρ. *ὑποδέχθαι*, μτχ. *ὑποδέγμενος*· αποθ., **1.** δέχομαι κάτω από την επιφάνεια, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** δέχομαι κάποιον στο σπίτι μου, δέχομαι και φιλοξενώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὁ ὑποδεξάμενος*, αυτός που φιλοξενεί κάποιον, οικοδεσπότης, σε Ισοκρ. **3.** δίνω ακρόαση σε, δίνω προσοχή σε, *εὐχάς*, σε Ησίοδ.· *τοὺς λόγους*, σε Ηρόδ. **4.** αναλαμβάνω τη φροντίδα κάποιου ως τροφός, σε Ομηρ. Ὑμν., Πλάτ. **5.** μεταφ., *πῆμα ὑπέδεκτό με*, θλίψη, δυστυχία ήταν αυτή που με φιλοξένησε, υποδέχτηκε, σε Ομήρ. Οδ.· *στυγερός ὑπεδέξατο κοῖτος*, μισητή φωλιά τα υποδέχθηκε, λέγεται για παγιδευμένα πτηνά, στο ιδ. **II.** παίρνω πάνω μου, αναλαμβάνω ένα έργο, υπόσχομαι, σε Όμηρ.· με απαρ. μέλ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· σπανιώτερα με απαρ. αόρ., στον ιδ.· *ὑποδέχομαι μεγάλα τινί*, δίνω μεγάλες υποσχέσεις σε κάποιον, στον ιδ. **2.** παραδέχομαι, επιτρέπω κάτι που μου επιβάλλεται, στον ιδ.· *οὐκ ὑποδέχομαι*, αρνούμαι να παραδεχθώ, αρνούμαι, στον ιδ. **III.** υποκύπτω σε, υποχωρώ σε, υποφέρω με υπομονή, σε Ομήρ. Οδ. **IV.** όπως το Λατ. *excipere*, **1.** περιμένω κάποιον, αναμένω επίθεση κάποιου έτοιμος να τον αποκρούσω, σε Ησίοδ., Ξεν.· λέγεται για κυνηγούς, ενεδρεύω για θήραμα, σε Ξεν. **2.** αναλαμβάνω κατά διαδοχή, σε Ηρόδ. **V.** λέγεται για γυναίκα, συλλαμβάνω, μένω έγκυος, σε Ξεν.

ὑπο-δέω, μέλ. -δήσω, **I.** δένω ή προσδένω από κάτω, σε Ηρόδ. **II.** ιδίως υποδένω τα πόδια, δηλ. ποδαίνω, διότι τα σανδάλια ή τα πέδιλα προσδένονταν με λουριά στα πόδια, σε Πλάτ. — Μέσ., δένω στα πόδια μου, βάζω, φορώ τα παπούτσια μου, υποδήματά μου, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.· επίσης με αιτ., *ὑποδησάμενος κοθόρνους*, σε Ηρόδ.· ομοίως σε Παθ. παρακ., *ὑποδήματα ὑποδεδεμένος*, με παντόφλες στα πόδια του, σε Πλάτ.· και απόλ.,

ὑποδεδεμένοι, φορώντας τα παπούτσια τους, σε Ξεν.· ομοίως, ὑποδεδεμένοι τὸν ἀριστερὸν πόδα, με παπούτσι στο αριστερό πόδι, σε Θουκ.

ὑπο-δηλόω, μέλ. -ώσω, υποδεικνύω πλαγίως, ιδιαιτέρως, σε Πλούτ.

ὑπόδημα, -ατος, τό (ὑποδέω), σόλα προσδεμένη κάτω από το πόδι με λουριά, σανδάλι, ποσὶν ὑποδήματα δοῦσα (δηλ. δέουσα), σε Ομήρ. Οδ.· ποσὶν ὑποδήματα δοίην (δηλ. δεοίην), στο ιδ. κ.λπ.· **ὑπόδημα κοῖλον** ἢ **ὑπόδημα** απλώς, ισοδύν. προς το Λατ. calceus, σανδάλι ἢ πέδιλο, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὑπο-δήσαι, απαρ. αορ. α΄ του ὑπο-δέω.

ὑπο-διδάσκαλος, ὁ, δευτερεύων διδάσκαλος, του χορού, σε Πλάτ.

ὑπο-δίδωμι, μέλ. -δώσω, υποχωρώ, εγκαταλείπω, σε Αριστ.

ὑπό-δίκος, -ον (δίκη), αυτός που οδηγήθηκε σε δίκη ἢ ο υποκείμενος σε δίκη, σε Λυσ. κ.λπ.· **τινος**, για κάτι, σε Αισχύλ., Ρήτ.· **ὑπό-δικός τινι**, υποκείμενος σε μήνυση, αγωγή από κάποιον, σε Δημ. κ.λπ.

ὑπο-δίφθερος, -ον (διφθέρα), καλυμμένος με δέρμα, σε Λουκ.

ὑπο-δημθεῖς, Παθ. μτχ. αορ. α΄ του ὑπο-δαμνάω.

ὑπο-δμῶς, -ῶος, ὁ, δευτερεύων δούλος, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπόδοσις, -εως, ὁ (ὑποδίδωμι), μείωση, σε Αισχύλ.

ὑποδοχή, ἡ (ὑποδέχομαι), I. 1. υποδοχή και φιλοξενία, περιποίηση φιλοξενουμένων, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· **εἰς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος**, λέγεται για υποδοχή στρατεύματος (με αρνητική σημασία), δηλ. για απόκρουσή του, σε Θουκ. **2.** καταφύγιο, άσυλο για δραπέτες σκλάβους, στον ιδ. **3.** μέσα περιποίησης, σε Πλούτ. **II.** αποδοχή, υποστήριξη, σε Αισχίν. **III.** υπόθεση, προϋπόθεση, σε Δημ. **IV.** δοχείο, σκεύος, δεξαμενή, σε Αριστ.

ὑπόδρα (ὑπό), επίρρ. που απαντά μόνο στη φράση **ὑπόδρα ἰδών**, κοιτάζοντας κάτω από τα φρύδια, κοιτάζοντας λοξά, στραβά, πλαγίως, αυστηρά, βλοσυρά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-δράμειν, απαρ. αορ. β΄ του ὑπο-τρέχω.

ὑποδρηστήρ, -ῆρος, ὁ (ὑποδράω), δευτερεύων υπηρέτης, ακόλουθος, βοηθός, σε Ομήρ. Οδ.

ὑποδρομή, ἡ (ὑποδραμεῖν), αυτό που τρέχει από κάτω ἢ μέσα στον δρόμο ενός άλλου πράγματος, σε Αντιφ.

ὑπόδρομος, -ον (ὑποδραμεῖν), αυτός που τρέχει από κάτω, **πέτρος ὑπόδρομος ἔχνους**, λίθος, πέτρα στον δρόμο του, στα πόδια του, σε Ευρ.

ὑπό-δροσος, -ον, κάπως υγρός ἢ δροσερός, σε Θεόκρ.

ὑπο-δρῶω, Επικ. αντί ὑπο-δράω, υπηρετώ, εἶμαι εξυπηρετικός, χρήσιμος, ωφέλιμος σε, **τινί**, σε Ομήρ. Οδ.

ὑποδύνω, βλ. [ὑποδύω](#).

ὑπο-δύς, μτχ. αορ. β΄ του ὑπο-δύω.

ὑποδύτης[ῆς], -ον, ὁ, χιτώντας φορεμένος κάτω από τον θώρακα, σε Πλούτ.

ὑπο-δύω και -δύνω, I. 1. φορώ κάτω από, **κιθῶνας ὑποδύνειν τοῖσι εἵμασι**, σε Ηρόδ. **2.** εισέρχομαι κάτω από, στον ιδ.· **επίσης**, εισέρχομαι κρυφά, μυστικά, πέφτω επάνω σε, με αιτ., στον ιδ.· **επίσης**, γλιστρώ, ξεγλιστρώ κάτω από κάτι, σε Ξεν. **3.** μεταφ., υφίσταμαι κίνδυνο, κινδυνεύω, σε Ηρόδ. **II.** Μέσ.,

ὑποδύομαι, μέλ. -δύσομαι, αόρ. α΄ -εδυσάμην, Επικ. γ΄ ενικ. -εδύσετο· **επίσης**, Ενεργ. αόρ. β΄ -έδυν, παρακ. -δέδυκα· **I. 1.** βουλιάζω, καταβυθίζομαι, περνάω από κάτω, βουλιάζω, βυθίζομαι από κάτω, Λατ. subire, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ.· **ὑποδύω ὑπὸ τὴν ζεύγλην**, σε Ηρόδ.· ομοίως, **ὑποδύομαι ὑπὸ τῶν κεραμίδων**, έρπω, σέρνομαι, γλιστρώ από κάτω, σε Αριστοφ.· **φέρει τινὰ ὑποδεδυκότα**, βρισκόμενος από κάτω, στον ιδ. **2.** βάζω τα πόδια μου σε σανδάλια, φοράω σανδάλια, στον ιδ. **3.** μεταφ., παριστάνω έναν χαρακτήρα, υποκρίνομαι (διότι

το πρόσωπο του ηθοποιού, υποκριτή καλύπτονταν από προσωπίο), σε Πλάτ., Αριστ. **4.** με γεν., εξέρχομαι από κάτω, εξέρχομαι από ένα μέρος, σε Ομήρ. Οδ. **III. 1.** θέτω τον εαυτό μου από κάτω έτσι ώστε να βαστήξω κάτι, βαστώ στους ώμους μου, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** εισέρχομαι, ξεκινώ εχθροπραξίες, πόλεμο, σε Ηρόδ. **3.** μεταφ., υφίσταμαι κίνδυνο, κινδυνεύω, με αιτ., σε Ξεν.: *ὑποδύω αἰτίαν*, βάζω κάποιον υπόλογο, σε Δημ. **4.** με απαρ., αναλαμβάνω να κάνω, σε Ηρόδ. **5.** λέγεται για αισθήματα, εισέρχομαι κρυφά στην ψυχή κάποιου και την κυριεύω, με αιτ., σε Αισχύλ.: *με δοτ., πᾶσιν ὑπέδου γόος*, θλίψη κατέλαβε τους πάντες, σε Ομήρ. Οδ. **6.** απόλ., φεύγω, στρίβω ή φεύγω κρυφά, σε Δημ. **7.** απόλ., *ὀφθαλμοὶ ὑποδεδυκότες*, βαθουλωτά μάτια, σε Λουκ.

ὑπο-εἰκω, βλ. [ὑπ-εἰκω](#).

ὑπο-ζάκορος, ὁ ἢ ἡ, δευτερεύων ιερέας ή δευτερεύουσα ιέρεια, σε Ηρόδ.

ὑπο-ζεύνῃμι και **-ύω**, μέλ. *-ζεύζω* — Παθ., αόρ. β' *ὑπεζύγην [ῡ]*, παρακ. - *ἐζευνμαι*. ζεύω, βάζω κάτω από ζυγό, *ὑποζεύγνυμι ἵππους ἡμίονους*, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., ζεύομαι, υποβάλλομαι σε ζυγό, υποτάσσομαι σε, *ἀνάγκαις*, σε Αισχύλ.: *πόνω*, σε Σοφ.

ὑπο-ζύγιον[ῡ], **τό (ζυγόν)**, ζώο που ζεύεται στον ζυγό, αχθοφόρα ζώα, Λατ. *jumentum*, σε Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ.

ὑπόζωμα, **-ατος**, **τό**, **I.** διάφραγμα, στομάχι, σε Αριστ. **II.** σε πληθ., ορθοστάτες, υποστηρίγματα περασμένα ή πλατειές ζώνες κάτω από κύτος σκάφους, έτσι ώστε να υποστυλωθούν τα μέρη του (πρβλ. [ὑποζώννυμι](#) II), σε Πλάτ.

ὑπο-ζώννῃμι και **-ύω**, μέλ. *-ζώσω* — Παθ., παρακ. *ὑπ-έζωσμαι*. **I.** σφίγγω με ζώνες από κάτω, σε Πλούτ. — Παθ., *χειράς ὑπεζωμένοι*, ζωσμένοι με *χειράς*, σε Ηρόδ. **II.** περισφίγγω με ζώνες ή δένω γερά από κάτω ένα πλοίο (βλ. [ὑπόζωμα](#) II), σε Πολύβ., Κ.Δ.

ὑπόζωμα, **-ατος**, **τό**, σπάνιος Αττ. τύπος αντί **ὑπόζωμα** II, σε Πλούτ.

ὑπο-θάλλω, μέλ. *-ψω*, θερμαίνω εσωτερικά, σε Αισχύλ. — Παθ., *ανάβω* κρυφά κάτι, με δοτ., σε Ανθ.

ὑπο-θείς, μτχ. αορ. β' του *ὑπο-θέω*.

ὑπο-θερμαίνω, Παθ., αόρ. α' *ὑπ-εθερμάνθην*. θερμαίνω λιγάκι — Παθ., καθίσταμαι κάπως ζεστός, ζεστός, θερμαινόμενος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπό-θερμος, **-ον**, κάπως ζεστός ή οξύθυμος, παράφορος, σε Ηρόδ.

ὑπο-θέσθαι, απαρ. Μέσ. αορ. β' του *ὑπο-τίθημι*.

ὑπόθεσις, **-εως**, **ἡ (ὑποτίθημι)**, **1.** τοποθέτηση από κάτω, θεμέλιο, υπόθεση, προϋπόθεση, σκοπός, Λατ. *assumptio*, σε Πλάτ. **2.** το υπό συζήτηση θέμα, θέμα, ζήτημα εξέτασης, σε Ξεν., Δημ. κ.λπ. **II.** αυτός που καθορίζεται ως κανόνας ενέργειας, αρχή, σε Δημ.: γενικά, σκοπός, σχέδιο, σχεδιασμός, επιδίωξη, στόχος, σε Πλάτ. **III.** αιτία, πρόφαση, πρόσχημα, σε Πλούτ.

ὑποθετέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο, σε Αριστ.

ὑπο-θέω, μέλ. — *θεύσομαι*, **1.** μπαίνω τρέχοντας κάτω από, πραγματοποιώ μυστική έφοδο, επίθεση, σε Πίνδ. **2.** προσπαθώ με απάτη να περάσω τον αντίπαλό μου προκαλώντας του εμπόδιο, εκτοπίζω, παραγκωνίζω, υποσκελίζω, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για σκυλιά, τρέχω στο κατόπι με βιασύνη, σβελτάδα, σε Ξεν.

ὑποθήκη, **ἡ (ὑποτίθημι)**, **I.** υπόδειξη, πρόταση, συμβουλή, προειδοποίηση, νουθεσία, σε Ηρόδ., Αριστ. **II.** ενέχυρο, ασφάλεια, υποθήκη, συμβόλαιο, εχέγγυο, σε Δημ.

ὑποθημοσύνη, ἡ, υπόδειξη, πρόταση, ἐμμεση συμβουλή, παραίνεση ἢ νύξη, υπαινιγμός, προειδοποίηση, *ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης* (Επικ. δοτ. πληθ.), σε Όμηρ.: *Έρμου ὑποθημοσύνη*, σε Ξεν.

ὑποθήμων, -ονος, ὁ, ἡ (ὑποτίθημι), αὐτός που συμβουλεύει.

ὑπο-θήσω, μέλ. του *ὑπο-τίθηναι*.

ὑπο-θλίβω[ῖ], μέλ. -*ψω*, πιέζω ἀπό κάτω ἢ ελαφρά, σε Λουκ.

ὑπο-θορυβέω, μέλ. -*ήσω*, ξεκινώ, αρχίζω να προξενώ, προκαλώ φασαρία, οχλοβοή, σε Θουκ.

ὑπο-θράττω, Αττ. ἀντί *ὑπο-ταράσσω*, σε Πλούτ.

ὑπο-θρύπτομαι, Παθ., εἶμαι λεπτός, ντελικάτος ἢ νωθρός, τρυφηλός, σε Πλούτ.

ὑπο-θυμίζ, -ίδος, ἡ (θυμός), γιρλάντα, στέφανος ἀνθέων φερόμενος πάνω στον λαιμό, σε Σαπφώ.

ὑποθυμίζ, ἡ (;), ἀγνωστο πουλί, σε Αριστοφ.

ὑπο-θωπεύω, μέλ. -*σω*, κολακεύω λίγο, αποκτώ, κερδίζω την εὐνοία κάποιου ἢ κατακτώ, αποσπώ με κολακεία, σε Αριστοφ.: *ἀπόλ.*, χρησιμοποιῶ κολακεία, σε Ηρόδ.

ὑπο-θωρήσομαι, Μέσ., εξοπλίζομαι κρυφά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-ἰάχω[ᾱ], ηχώ, φωνάζω σε ἀπάντηση, προς ἀπάντηση σε κάποιον, σε Ανθ.

ὑπ-οικέω, μέλ. -*ήσω*, κατοικώ, ζω, διαμένω κάτω ἀπό, εἶμαι κρυμμένος, σε Ανθ.

ὑπ-οικίζομαι, Παθ. με Μέσ. ἀόρ. α', = το προηγ., σε Ανθ.

ὑπο-οικοδομέω, κτίζω κάτω ἀπό ἓνα μέρος, με γεν., σε Λουκ.

ὑπ-οικουρέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** μένω στο σπίτι λόγω ασθένειας, μένω στο σπίτι, κατοικώ μέσα σ' αυτό· μεταφ., κρύβομαι, παραδοκῶ, παραμονεύω, εἶμαι, παραμένω κρυμμένος, σε Λουκ. **II. 1.** μτβ. μπλέκω σε, συμμετέχω σε, ασχολούμαι με ἢ συνωμοτῶ στα κρυφά, σε Πλούτ. **2.** με αιτ., προσ., επιδρῶ, επηρεάζω μυστικά, στον ἰδ.: *νόσος ὑποικουρέω αὐτούς*, διείσδυσε ἀνάμεσά τους, στον ἰδ.

ὑπ-οιμώζω, μέλ. -*οιμώζομαι*, θρηνῶ χαμηλόφωνα, κλαψουρίζω, σε Λουκ.

ὑπο-κάθημαι, Ιων. -**κάττημαι**, **I.** αποθ., τοποθετούμαι σ' ἓνα μέρος, εδρεύω, εγκαθίσταμαι, σε Ηρόδ. **II.** παραμονεύω ἢ ενεδρεύω, σε Ξεν. **2.** με αιτ. προσ., κάθομαι και περιμένω, σε Ηρόδ.

ὑπο-καθίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, τοποθετῶ κάποιον για να ενεδρεύσει — Μέσ., ενεδρεύω, παραμονεύω, στήνω καρτέρι, παραφυλάω, σε Ξεν.

ὑπο-καίω, Αττ. -**κάω**, μέλ. -*καύσω*, **1.** καίω ἀνάβοντας φωτιά κάτω ἀπό, σε Ηρόδ.: προσφέρω μυστικές θυσίες, σε Αισχύλ. **2.** ανάβω κάτω ἀπό, σε Λουκ.

ὑπο-κάμπτω, μέλ. -*ψω*, **I.** λυγίζω λίγο πίσω, γυρίζω μέσα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αμτβ., γυρίζω λίγο προς τα πίσω, πισωγυρίζω ὅπως ο λαγός, σε Ξεν.: μεταφ. με αιτ., υστερώ, υπολείπομαι, *καιρόν*, σε Αισχύλ.

ὑπο-κάρδιος, -ον (καρδία), αὐτός που βρίσκεται στην καρδιά, σε Θεόκρ.

ὑπο-καταβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, κατεβαίνω, κατηφορίζω βαθμιαία ἢ κρυφά, μυστικά, σε Ηρόδ., Θουκ.: κατεβαίνω λιγάκι, σε Ξεν.

ὑπο-κατακλίνομαι[ῖ], Παθ., βρίσκομαι κάτω ἀπό την εξουσία κάποιου, υποκύπτω, παραδίδομαι, ἐνδίδω, υποχωρώ, *τινι*, σε κάποιον, σε Πλάτ.: *ἀπόλ.*, ἐνδίδω, παραδίδομαι, σε Δημ.

ὑπο-κάτω[ᾱ], επίρρ., ἀπό κάτω, κάτω ἀπό, με γεν., σε Πλάτ.

ὑπό-κειμαι, χρησιμ. ως Παθ. του *ὑποτίθηναι*, με μέλ. *ὑποκείμεσθαι*, ἀλλά ἀόρ. α' *ὑπετέθην*: *κείμεσθαι*, βρίσκομαι κάτω ἀπό ἢ ἀπό κάτω, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ.: με δοτ., σε Πλάτ. **II.** με διάφορες μεταφ. σημασίες: **1.** υποβάλλομαι στα μάτια

ή στο νου, δηλ. υποβάλλομαι ή προτείνομαι σε κάποιον, σε Πίνδ.· *αἱ ὑποκείμεναι ἐλπίδες*, οι παρούσες ελπίδες κάποιου, σε Δημ.· *ὑπόκειται μοι ὅτι...*, έχω καθορίσει τον κανόνα ότι..., σε Ηρόδ. **2.** τίθεμαι ή θεωρούμαι, λαμβάνομαι ως υπόθεση, σε Πλάτ. κ.λπ.· *τούτων ὑποκειμένων*, ισοδύν. προς το Λατ. *his positis*, στον ιδ.· απρόσ., *ὑπόκειται*, ένας κανόνας έχει τεθεί, σε Δημ.· *ὑποκείσθω ὅτι...*, ας ληφθεί σαν δεδομένο ότι..., σε Αριστ. **3.** υποδεικνύομαι, προτείνομαι, σε Ηρόδ. **4.** υπολείπομαι στο βάθος, απομένω, παραμένω, σε Θουκ., Δημ. **5.** υπόκειμαι σε, είμαι υποτελής σε, *τινι*, σε Πλάτ.· απόλ., υποκλίνομαι, στον ιδ. **6.** αφήνομαι ως ενέχυρο, δεσμεύομαι, ενεχυριάζομαι ή υποθηκεύομαι, *τινος*, για συγκεκριμένο ποσό, σε Δημ. κ.λπ.· *ὑποκείμενοι*, λέγεται για πρόσωπα, αυτοί που υποχρεώνονται να πληρώσουν ένα χρηματικό ποσό, εγγυητές, στον ιδ. **7.** βρίσκομαι κάτω από, αποτελώ τη βάση, όπως το υπόστρωμα, υπέδαφος, σε Πλάτ. κ.λπ. **8.** είμαι υποκείμενος, κατώτερος, δευτερεύω, στον ιδ.

ὑπο-κηρύσσομαι, Αττ. **-ττομαι**, Μέσ., γνωστοποιώ μέσω της φωνής κήρυκα ή αγγελιαφόρου, προκηρύσσω κάτι ή αναγγέλλω, ιδίως λέγεται για πώληση, σε Αισχίν.· *σεαυτὸν ὑποκηρύσσει*, το να διαφημίζεις τον εαυτό σου, σε Πλάτ.

ὑπο-κινέω, μέλ. *-ήσω*, **I. 1.** κινώ ήρεμα, ελαφρά, *Ζεφύρου ὑποκινήσαντος* (ενν. *τὸ κῶμα*), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** μεταφ., παρακινώ κάποιον με τρόπο, ώστε να μιλήσει, σε Πλάτ. **II. 1.** αμτβ., κινούμαι λιγάκι, κινούμαι, σαλεύω ένα δάκτυλο, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** μεταφ., διαταράσσομαι στο μυαλό, γίνομαι ανισόρροπος, παράφρων, σε Πλάτ.

ὑπο-κλαίω, Αττ. **-κλάω**, χύνω μυστικά δάκρυα, σε Αισχύλ.

ὑπο-κλέπτω, μέλ. *-ψω*, **1.** κλέβω κρυφά, μικροκλέπτω, σουφρώνω, βουτάω, ξαφρίζω, σε Βάβρ. — Παθ., κλέβομαι, σε Πίνδ. **2.** *ὑποκλέπτεσθαι τι*, εξαπατώμαι, μου αφαιρείται κάτι, σε Σοφ.

ὑπο-κλίνομαι[ι], Παθ., ακουμπώ, αναπαύομαι ή ξαπλώνω κάτω από, με δοτ., *σχοίνῳ ὑπεκλίνθη*, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-κλονέομαι, Παθ., οδηγούμαι σε σύγχυση, ταραάζομαι μπροστά σε κάποιον, *τινι*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-κλοπέομαι, Παθ., ενεδρεύω, παραμονεύω σε κρυφά μέρη, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-κλύζω, μέλ. *-ύσω*, καθαρίζω από το κάτω μέρος, σε Ανθ.

ὑπο-κνίζω, μέλ. — *σω*, γαργαλάω ή διεγείρω, ερεθίζω λιγάκι, σε Πίνδ. — Παθ., είμαι κάπως συνεπαρμένος, ερεθισμένος, διεγερμένος, σε Ξεν.

ὑπο-κόλπιος, -ον, κρυμμένος κάτω από πτυχώσεις ενδύματος, σε Ανθ.

ὑπό-κοπος, -ον, κάπως κουρασμένος, εξαντλημένος, σε Ξεν.

ὑπο-κόπτω, μέλ. *-ψω*, κόβω από κάτω, αχρηστεύω, ακινητοποιώ, εξουδετερώνω κάποιον με την κοπή του τένοντα, σε Πλούτ.

ὑπο-κορίζομαι, μέλ. *-ίσομαι*, **I.** αποθ., μιλώ τη γλώσσα παιδιού, φέρομαι παιδιάστικα, **1.** μτβ., (απο)καλώ με στοργικά, γλυκά προσωνύμια, σε Αριστοφ. **2.** (απο)καλώ, ευφημ., με ευοίωνο όνομα (δηλ. σε ένα κακό πράγμα δίνω καλό όνομα), συγκαλύπτω, μειώνω τις δυσμενείς επιπτώσεις ή μετριάζω, μαλακώνω, απαλύνω, σε Πλάτ., Δημ. **3.** αντιστρόφως, σε καλό πράγμα δίνω κακό όνομα, παρονομάζω, βγάζω παρωνύμιο, παρατσούκλι, σε Ξεν. **II.** αμτβ., χρησιμοποιώ υποκοριστικά, σε Αριστ.

ὑποκόρισμα, -ατος, τό, χαϊδευτικό ή στοργικό, γλυκό όνομα, σε Αισχίν.

ὑποκορισμός, ό, I. = το προηγ., σε Πλούτ. **II.** χρήση υποκορ., σε Αριστ.

ὑπο-κουρίζομαι, Ιων. αντί *-κορίζομαι*, κατευνάζω, μαλακώνω, κολακεύω, εγκωμιάζω με γλυκόλογα, σε Πίνδ.

ὑπό-κουφος, -ον, ο κάπως ελαφρός ή ασταθής, άστατος, αναξιόπιστος,
αλλοπρόσαλλος, σε Πλούτ.

ὑπο-κρᾶτηρίδιον, Ιων. **ὑποκρητ-**, τό, βάση πάνω στην οποία τοποθετείται ο κρατήρ, σε Ηρόδ.

ὑπο-κρέκω, μέλ. -ζω, λέγεται για ἐγχορδα ὄργανα, απαντώ, συμφωνώ στον ρυθμό, δηλ. εναρμονίζομαι ηχητικά με, τινί, σε Πίνδ.

ὑπο-κρητηρίδιον, Ιων. αντί του ὑπο-κρατ-.

ὑπο-κρίνομαι[ι], μέλ. -κρίνοῦμαι, Ιων. -έομαι· αόρ. α' ὑπεκρῖνάμην· ἔπειτα επίσης αόρ. α' και Παθ. παρακ. με Μέσ. διάθεση, ὑπεκρίθην [ῖ], ὑποκέκρῖμαι·

I. 1. αποκρίνομαι, δίνω απάντηση, απαντώ, σε Όμηρ., Ηρόδ. **2.** αναλύω, ερμηνεύω, εξηγώ, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.· ισοδύν. προς την Αττ. λέξη *ἀποκρίνομαι*. **II. 1.** λέγεται για ηθοποιούς, υποκριτές, υποκρίνομαι πάνω στην σκηνή, παίρνω μέρος σε διάλογο πάνω στην σκηνή· απ' όπου, υποδύομαι, παίζω, παριστάνω ένα πρόσωπο, ρόλο, *τὴν Ἀντιγόνην ὑποκέκριται*, σε Δημ.· *ὑποκρίνομαι τὸ βασιλικόν*, υποδύομαι το πρόσωπο, τον ρόλο του βασιλιά, σε Αριστ.· *ὑποκρίνομαι τραγωδίαν, κωμωδίαν*, παίρνω μέρος σε τραγωδία, κωμωδία, στον ιδ.· *ἀπόλ.*, υποδύομαι έναν ρόλο, είμαι υποκριτής, ηθοποιός, στον ιδ. **2.** παριστάνω δραματικά, απ' όπου, υπερβάλλω, μεγαλοποιώ, διογκώνω, παραφουσκώνω, τα παραλέω, σε Δημ. **3.** μεταφ., παίζω έναν ρόλο, προσποιούμαι, υποκρίνομαι, με απαρ., στον ιδ.

ὑποκρίσια, ἡ, σπανιότερος τύπος αντί **ὑπόκρισις** II, σε Ανθ.

ὑπόκρισις, -εως, ἡ (ὑποκρίνομαι)· **I.** Ιων., ἀπόκριση, απάντηση, σε Ηρόδ. **II. 1.** Αττ., παράσταση πάνω στη σκηνή, τέχνη του υποκριτή, ηθοποιού, σε Αριστ. **2.** εκφώνηση λόγου ενός ρήτορα, ρητορεία, αγόρευση, στομφώδης απαγγελία, στον ιδ. **3.** μεταφ., ερμηνεία, παίξιμο ενός ρόλου, υποκρισία, σε Φωκυλ.

ὑποκρίτης, -οῦ, ὁ (ὑποκρίνομαι)· **I.** ερμηνευτής ή ο αναλυτής, σε Πλάτ., Λουκ. **II. 1.** αυτός που υποδύεται ένα ρόλο πάνω στην σκηνή, υποκριτής, ηθοποιός, θεατρίνος, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** μεταφ., αυτός που προσποιείται, αυτός που συγκαλύπτει ή αποσιωπά σκάνδαλο, παρανομία, υποκριτής, σε Κ.Δ.

ὑποκρίτικος, -ή, -όν, 1. αυτός που ανήκει στο **ὑπόκρισις** II, αυτός που είναι τεχνίτης στην εκφώνηση λόγων, σε Αριστ. **2.** κατάλληλος για απαγγελία ή εκφώνηση λόγου, *ὑποκριτικωτάτη λέξεις*, στον ιδ.· *ἡ -κή* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της απαγγελίας, στον ιδ. **3.** μεταφ., αυτός που υποκρίνεται, προσποιείται σε κάτι, με γεν., σε Λουκ.

ὑπο-κρούω, μέλ. -σω, χτυπώ ελαφρά, σε Ανθ., **I.** νικώ, δαμάζω τον χρόνο, δίνω τον χρόνο, σε Πλούτ. **II.** μεταφ., επεμβαίνω, διακόπτω, με αιτ., σε Αριστοφ. **III.** σε Μέσ., βρίσκω ελλείψεις σε κάποιον, προσβάλλω, επιτίθεμαι, στον ιδ.

ὑπο-κρύπτω, μέλ. -ψω, κρύβω από κάτω ή καλύπτω, *ἄχνη ὑπεκρύφθη*, (το πλοίο, καράβι) κρύφτηκε κάτω από την υγρασία, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-κρώζω, μέλ. -ζω, βογγώ, αργοσβήνω, λέγεται για ἄρρωστο ἄνθρωπο, σε Λουκ.

ὑπό-κυκλος, -ον, αυτός που τρέχει, που κινείται πάνω σε τροχούς, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-κύομαι, Μέσ., συλλαμβάνω, μένω ἐγκυος, *ὑποκῦσᾶμένη* (ὄχι - *κυσσαμένη*), σε Όμηρ., Ησίοδ.

ὑπο-κύπτω, μέλ. -ψω, **I.** πέφτω κάτω από ζυγό, *οἱ Μῆδοι ὑπέκυψαν Πέρσῃσι*, υποτάχθηκαν στον Περσικό ζυγό, σε Ηρόδ.· *ἀπόλ.*, λέγεται για ικέτες, υποκλίνομαι, λυγίζω το σώμα, κλίνω το κεφάλι, σε Αριστοφ., Ξεν. **II.** με αιτ.,

ὑπόκυπτε τὰν τύλαν, γύρε τον ὦμο σου, ἔτσι ὥστε να δεχθεῖς φορτίο, σε Αριστοφ.

ὑπό-κῦφος, -ον, κάπως καμπουριαστός, σε Στράβ.

ὑπο-κώλιον, τό (κῶλον), μηρός, μπούτι ενός ζώου, σε Ξεν.

ὑπο-κωμωδέω, μέλ. -ήσω, διακωμωδῶ, κοροϊδεύω, γελοιοποιῶ λιγάκι, σε Λουκ.

ὑπό-κωφος, -ον, κάπως κουφός, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ὑπο-λαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, ἀόρ. β' ὑπ-ἐλάβον· παρακ. -εἴληφα· **I. 1.**

σηκώνω, μαζεύω, παίρνω βάζοντας τον εαυτό μου από κάτω, ὅπως ἔκανε το

δεελφίни με τον Αρίωνα, σε Ηρόδ.: **α)** δέχεται στον κόρφο του, στην αγκάλη

του, σε Κ.Δ. **β)** αντιμετωπίζω με τόλμη, αντέχω, υποστηρίζω, σε Ηρόδ. **γ)**

παίρνω από το χέρι, σε Πλάτ. **2.** καταλαμβάνω, κυριεύω ή επιπίπτω,

επέρχομαι ξαφνικά, λέγεται για φόβο, τρόμο, σε Όμηρ.· λέγεται για κρίση,

έκρηξη, ξέσπασμα μανίας, λέγεται για λοιμό, πανούκλα, σε Ηρόδ.· *δυσχωρία*

ὑπελάμβανεν αὐτούς, δηλ. βρέθηκαν ξαφνικά σε δύσβατο τόπο, σε Ξεν.·

έπειτα, χρησιμ. για γεγονότα, επακολουθῶ, επέρχομαι, σε Ηρόδ. **3. α)** παίρνω

τον λόγο και απαντῶ, αποκρίνομαι, ανταπαντῶ, αντικρούω, αντιστρέφω

επιχείρημα, ανταποδίδω ή επιστρέφω την προσβολή, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.·

απόλ., σε διάλογο, *ἔφη ὑπολαβὼν, ὑπολαβὼν ἔφη, ὑπολαβὼν εἶπεν*, εἶπε ως

απάντηση, απαντώντας, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **β)** παίρνω τον λόγο, διακόπτω,

σε Ξεν. **4.** αντιστρατεύομαι στον κατακτητή, μάχομαι εναντίον του, Λατ.

excipere, σε Θουκ. **5.** δέχομαι μία κατηγορία, στο ιδ. **II. 1.** = *ὑποδέχομαι*,

παίρνω υπό την προστασία μου, σε Ξεν. **2.** δέχομαι ή παραδέχομαι μία

πρόταση, σε Ηρόδ., Δημ. **III. 1.** παραδέχομαι μια θεωρία ως αληθινή, νομίζω,

υποθέτω, με απαρ., σε Ηρόδ., Πλάτ.· παραλείπομένου του απαρ., κατανοῶ,

αντιλαμβάνομαι κάτι κατά κάποιον τρόπο, σε Πλάτ.· *καίπερ ὑπειληφὼς ταῦτα*,

αν και θεωρῶ ὅτι αυτά ἔτσι ἔχουν, σε Δημ. — Παθ., *τοιούτος ὑπολαμβάνομαι*,

σε Ισοκρ. **2.** κατανοῶ, καταλαβαίνω κάτι, σε Ευρ., Πλάτ. **3.** υποπτεύομαι,

υποψιάζομαι, αμφιβάλλω για, σε Ξεν. **IV.1.** παίρνω κρυφά, μυστικά, σε Θουκ.

2. σύρω ἔξω από το καθήκον, παρασύρω, στον ιδ. **V.** *ὑπολαμβάνω ἵππον*, ως

ὅρος της ιππευτικής τέχνης, ανακόπτω πορεία, συγκρατῶ ή αναχαιτίζω ἄλογο,

σε Ξεν.

ὑπο-λαμπής, -ές, αὐτός που λάμπει, αστράφτει, γυαλίζει με υποτονικό φως,

λάμψη, σε Ησίοδ.

ὑπο-λάμπω, μέλ. -ψω, **I.** λάμπω κάτω από, λάμπω από κάτω, σε Ξεν.· ὁμοίως

σε Μέσ., σε Ανθ. **II.** λάμπω λιγάκι, αρχίζω να λάμπω, μόλις κάνω την

εμφάνισή μου, *τὸ ἔαρ ὑπέλαμπε*, σε Ηρόδ.· *ὑπολάμπει ἡ ἡμέρα*, σε Πλούτ.

ὑπο-λείβω, χύνω, προσφέρω μυστικές σπονδές, σε Αισχύλ.

ὑπο-λείπω, μέλ. -ψω, **I.** αφήνω κάτι ως υπόλοιπο, περίσσειμα, σε Ομήρ. Οδ.,

Θουκ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα, αποδεικνύομαι λίγος, δεν είμαι αρκετός,

ὑπολείψει ὑμᾶς ἡ μισθοφορά, σε Λυσ. **II. 1.** Παθ., με Μέσ. μέλ. υπολείπομαι,

μένω πίσω, σε Όμηρ., Ηρόδ. **2.** λέγεται για πράγματα, παραμένω σε ισχύ, σε

Θουκ. **3.** μένω πίσω, σε Ομήρ. Οδ.· με γεν., *ὑπολείπεσθαι τοῦ στόλου*, μένω

πίσω στην εκστρατεία, δηλ. δεν παίρνω μέρος, δεν συμμετέχω σ' αυτήν, σε

Ηρόδ. **4.** μένω πίσω σ' έναν αγώνα δρόμου, σε Αριστοφ.· λέγεται για

στρατιώτες που βραδυποροῦν στην πορεία ενός στρατεύματος, αργοπορῶ,

καθυστερῶ, χρονοτριβῶ, βραδυπορῶ, σε Ξεν.· *ὑπολείπω μικρὸν τοῦ στόματος*,

μένω λίγο πιο πίσω από τη γραμμή του μετώπου, στον ιδ. **5.** μεταφ., είμαι

κατώτερος από κάποιον, τινός, σε Αριστ. **6.** απόλ., αποτυγχάνω, φθάνω στο

τέλος μου, τελειώνω, σε Σοφ.· *ὁπότεν..νύξ ὑπολειφθῇ*, ὅταν η νύχτα φύγει, σε

Αριστ. **III.** Μέσ., αφήνω πίσω μου, σε Ηρόδ.: *ὑπολείπεσθαι αἰτίαν*, αφήνω αιτία κατηγορίας πίσω εναντίον μου με το να νομίζω ότι, σε Θουκ.

ὑπό-λεπτος, -ον, κάπως λεπτός, σε Λουκ.

ὑπο-λευκαίνομαι, Παθ., γίνομαι λευκός από κάτω ή κάπως λευκός, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-λήνιον, τό (ληνός), αγγείο που τοποθετείται κάτω από στόμιο ληνού για να δέχεται κρασί ή λάδι, κάδος, Λατ. *lacus*, σε Κ.Δ.

ὑποληπτέον, ρημ. επίθ. του *ὑπολαμβάνω*, αυτό που πρέπει να υποτεθεί, να γίνει αντιληπτό, κατανοητό, αυτό που πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, σε Πλάτ.

ὑπόληψις, -εως (ὑπολαμβάνω), **I.** το να παίρνει κάποιος κάτι, ιδίως το να παίρνει τον λόγο, το να παίρνει κάποιος τον λόγο στο σημείο που κάποιος άλλος σταμάτησε, σε Πλάτ.: απάντηση, απόκριση, σε Ισοκρ. **II. 1.** αντίληψη ενός πράγματος με συγκεκριμένη σημασία, κατανόηση, σύλληψη (ιδέας), σε Δημ. **2.** βιαστική κρίση, προκατάληψη, υποψία, σε Λουκ.

ὑπ-ολίζων, -ον, κάπως λιγότερος ή μικρότερος σε αριθμό, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπό-λίθος, -ον, κάπως πετρώδης, σε Λουκ.

ὑπο-λιμπάνω, μεταγεν., αντί του *ὑπολείπω*, αφήνω πίσω, σε Κ.Δ.

ὑπ-ολισθάνω, μέλ. -ολισθήσω, γλιστρώ ή ολισθαίνω σταδιακά, σε Λουκ.

ὑπό-λισπος, Αττ. -λίσφος, -ον, κάπως λείος, τριμμένος, σε Αριστοφ.

ὑπό-λιχνος, -ον, κάπως λιχούδης ή λαίμαργος, σε Λουκ.

ὑπολογέω, μέλ. -ήσω, υπολογίζω κάτι, τινός, σε Αριστ.

ὑπο-λογίζομαι, μέλ. -ίσομαι, Αττ. -ιοῦμαι· αποθ., υπολογίζω, λογαριάζω, λαμβάνω υπ' όψη, σε Πλάτ., Δημ.

ὑπολογιστέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, σε Πλάτ.

ὑπό-λογος, -ον, υποχρεωμένος να δίνει λογαριασμό ή υπεύθυνος, σε Δημ.: *ὑπόλογον ποιεῖσθαι*, θεωρώ κάποιον υπεύθυνο, σε Πλάτ.: *οὐδέν σοι ὑπόλογον τίθεμαι*, δεν καταλογίζω τίποτα εναντίον σου, δεν σε θεωρώ υπεύθυνο για τίποτα, στον ιδ.

ὑπό-λογος, ὁ, υπολογισμός, λογαριασμός, εκτίμηση, *ὑπόλογον ποιεῖσθαι τινος*, Λατ. *rationem habere rei*, σε Δημ.: *ἐν ὑπολόγῳ ποιεῖσθαι τι*, σε Λυσ.

ὑπό-λοιπος, -ον, 1. αυτός που έχει αφεθεί πίσω, αυτός που έχει μείνει πίσω, σε Ηρόδ.: *οἱ ὑπόλοιποι*, εκείνοι που παρέμειναν, απέμειναν ζωντανοί, στον ιδ. **2.** λέγεται για πράγματα, *ὑπόλοιπον τὸ βάραθρον γίνεταί*, το βάραθρο όμως σου μένει, σε Αριστοφ.: *ὅσα ἦν ὑπόλοιπα*, όλα όσα υπολείπονται να γίνουν, σε Θουκ.

ὑπο-λόχᾱρος, ὁ, αξιωματικός κάτω από τον λοχαγό, υπολοχαγός, σε Ξεν.

ὑπο-λύριος[ῦ], -ον (λύρα), το μέρος κάτω από τη λύρα· *δόναξ ὑπολύριος*, το καλάμι πάνω στο οποίο προσδένονταν τα κάτω άκρα των χορδών της λύρας, σε Αριστοφ.

ὑπο-λύω, μέλ. -σω [ῦ], αόρ. α' ὑπ-έλῶσα, παρακ. ὑπο-λέλῶκα — Παθ., παρακ. -λέλῶμαι· γ' πληθ. Επικ. αόρ. β' ὑπ-έλυντο, **I.** λύνω, χαλαρώνω από κάτω ή χαμηλότερα, *ὑπέλυσε γυῖα*, παρέλυσε τα μέλη του (τραυματίζοντάς τον θανάσιμα), σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *γυῖα ὑπέλυντο*, στο ιδ. **II. 1.** λύνω κάτω από τον ζυγό, σε Όμηρ., Θουκ.: ελευθερώνω από τα δεσμά, αποδεσμεύω, σε Ομήρ. Οδ.: σε Μέσ., *τὸν ὑπελύσσα δεσμῶν*, τον ελευθέρωσες εσύ από τα δεσμά κρυφά, μυστικά, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λύνω τα σανδάλια μου κάτω από τα πόδια του, βγάζω τα υποδήματα, παπούτσια μου, σε Αισχύλ., Αριστοφ. — Μέσ., βγάζω, αφαιρώ τα σανδάλια μου ή τα υποδήματα, παπούτσια μου, ή βάζω κάποιον άλλο να μου τα βγάλει, σε Αριστοφ. **β)** με αιτ. προσ., λύνω τα υποδήματα κάποιου, του βγάζω, αφαιρώ τα παπούτσια, υποδήματα, σε Πλάτ.

ὑπόμαζοι, οἱ, τα μέρη κάτω από το στήθος, από τους μαστούς, σε Βίωνα.
ὑπό-μακρος, -ον, κάπως μακρύς, μακρουλός, σε Αριστοφ.
ὑπο-μᾶλᾶκίζομαι, Παθ., δειλιάζω σταδιακά, σε Ξεν.
ὑπό-μαργος, -ον, κάπως τρελός, έξαλλος, σε συγκρ. *ὑπομαργότερος*, σε Ηρόδ.
ὑπο-μάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ζω*, αλείφω ή τρίβω από κάτω, σε Θεόκρ.
ὑπ-ομβρος, -ον, αναμεμιγμένος με βροχή, κάπως βροχερός, *θέροςὑπομβρον*, βροχερό καλοκαίρι, σε Πλούτ.
ὑπο-μειδιάω, χαμογελάω λιγάκι ή ελαφρά, απαλά, σε Ανακρεόντ.
ὑπο-μείναι, απαρ. αορ. α' του *ὑπο-μένω*.
ὑπο-μείων, -ον, γεν. *-ονος*, κάπως λιγότερος· *ὑπομείονες*, υποδεέστεροι, κατώτεροι πολίτες, αντίθ. προς το *ὅμοιοι*, σε Ξεν.
ὑπο-μέμφομαι, αποθ., κατηγορώ λιγάκι ή κρυφά, μυστικά, σε Πλούτ.
ὑπο-μεμψίμοιρος, -ον, κάπως δυσαραεστημένος με την τύχη του, μοίρα του, σε Κικ.
ὑπομενετέον, ρημ. επίθ. του *ὑπομένω*, αυτό που πρέπει κάποιος να υπομείνει, να βαστάξει, να αντιμετωπίσει με παρρησία, να αντέξει, να υποφέρει, να ανεχτεί, σε Θουκ. κ.λπ.
ὑπομενετικός, -ή, -όν, αυτός που έχει την δύναμη να υπομένει, υπομονετικός, *τῶν δεινῶν*, σε Αριστ.
ὑπο-μένω, μέλ. *-μενῶ*, αόρ. α' *ὑπ-έμεινα*, **I.** μένω πίσω, επιζώ, παραμένω στη ζωή, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. **II.** μτβ., **1.** με αιτ. προσ., περιμένω κάποιον, περιμένω την επίθεσή του, αναμένω την εισβολή, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· *ὑπομένω τὰς Σειρῆνας*, αντιμετωπίζω με παρρησία το παρουσιαστικό τους, σε Ξεν. **2.** με αιτ. πράγμ., δείχνω υπομονή κάτω από, υπομένω καρτερικά, με υπομονή, υποτάσσομαι, υποκύπτω, παραδίδομαι σε, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *ὑπομένω τὴν κρίσιν*, περιμένω τη δίκη, σε Αισχίν.· *περιμένω για κάτι, τὴν ἐορτήν*, σε Θουκ. **3.** απόλ., μένω στον τόπο μου, μένω σταθερός, αμετακίνητος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· *ὑπομένων καρτερεῖν*, βαστώ υπομονετικά, σε Πλάτ. **4.** με απαρ., δέχομαι ή τολμώ να κάνω κάτι, περιμένω να κάνω κάτι, επιμένω να κάνω κάτι, όπως το Λατ. *sustinere*, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν. **5.** ομοίως με μτχ. που αναφέρεται στο υποκείμενο (συνημμένη), *εἰ ὑπομενέουσι χεῖρας ἀνταειρόμενοι*, εάν θα τολμήσουν να σηκώσουν τα χέρια τους εναντίον μου, σε Ηρόδ.· *ὑπομένει ὠφελούμενος*, συναινεί, συμφωνεί στο να βοηθηθεί, σε Πλάτ.· με μτχ. που αναφέρεται στο αντικείμενο (συνημμένη), *ὑπομένω Ξέρξην ἐπιόντα*, περιμένοντας την επίθεσή του, σε Ηρόδ. κ.λπ.
ὑπο-μίγνῳμι, μέλ. *-μίζω*, **I.** προσθέτω με ανάμειξη, Λατ. *admisceo*, *τί τινι*, σε Πλάτ. **II.** αμτβ., πλησιάζω κρυφά ένα μέρος, με δοτ., σε Θουκ.
ὑπο-μυμνήσκω, μέλ. *-μνήσω*, αόρ. α' *ὑπ-έμνησα*· **I.** Ενεργ. **1.** θυμίζω κάποιον ή κάτι σε κάποιον, *τινά τινος*, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ.· *ὑπομυμνήσκω τινά τι*, σε Θουκ., Ξεν.· *ὑπομυμνήσκω τινά*, θυμίζω, υπενθυμίζω, σε Πλάτ. **2.** με αιτ. πράγμ., επαναφέρω στο μυαλό, στη μνήμη κάποιου, μνημονεύω, αναφέρω, *τι*, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *τινί τι*, σε Αισχύλ. **3.** με γεν. πράγμ., υπενθυμίζω κάτι σε κάποιον, κάνω λόγο για, σε Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** Παθ. ή Μέσ., ανακαλώ στη μνήμη μου, θυμάμαι, σε Ξεν. **2.** κάνω μνεία, λόγο για κάτι, *περί τινος*, σε Αισχύλ.
ὑπό-μισθος, -ον, αυτός που υπηρετεί έναντι αμοιβής, πληρωμής, μισθού, μισθωτός, σε Λουκ.
ὑπομνάομαι[ᾱ], αποθ., προσπαθώ να ξελογιάσω ὑπουλα, κρυφά, *ὑπεμνάασθε* (Επικ. β' πληθ. παρατ.) *γυναῖκα*, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπό-μνημα, -ατος, τό, 1. ενθύμηση, μνήμη, θύμιση, ανάμνηση, υπόμνημα, χρονικό, μέσο ενθύμησης, σε Θουκ., κλπ. **2.** σημείωση, υπόμνηση, σημείωμα, σε Δημ.· σε πληθ., απομνημονεύματα, σημειώσεις, σημειώματα, πρακτικά, Λατ. commentarii, σε Πλάτ.

ὑπόμνησις, -εως, ή, 1. ενθύμηση, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** μνεία, λόγος για ένα πράγμα, *ὑπόμνησιν ποιεῖσθαι τινος*, κάνω μνεία ενός πράγματος, στον ιδ.· *ὑπόμνησις κακῶν*, διήγηση συμφορών, σε Ευρ.

ὑπο-μνηστεύομαι, Μέσ., μνηστεύω, αρραβωνιάζω, σε Αριστ. — Παθ., *ὑπομνηστευθεῖς*, αρραβωνιασμένος, στον ιδ.

ὑπ-όμνυμαι, μέλ. -ομοῦμαι — Μέσ., ορκίζομαι, δίνω όρκο ότι ένα πρόσωπο δεν μπορεί να παρουσιαστεί στο δικαστήριο· ζητώ, αιτούμαι αναβολής της δίκης, σε Δημ. — Παθ., *ὑπομοθέντος τούτου*, η ένορκη αυτή βεβαίωση, ένορκη μαρτυρική κατάθεση υποβλήθηκε ως απαλλαγή, στον ιδ. **2.** παρεμποδίζω την εκδίκηση μέσω ένορκης βεβαίωσης, ένορκης μαρτυρικής κατάθεσης σε μία γραφή παρανόμων, σε Ξεν.

ὑπομονή, ή (ὑπομένω)· I. το να παραμένει κάτι πίσω, σε Αριστ. **II.** ανθεκτικότητα, ανοχή, καρτερία, στον ιδ.· ανθεκτικότητα, το σθένος να κάνει κάποιος κάτι, *αἰσχροῶν ἔργα*, σε Θεόφρ.

ὑπό-μωρος, -ον, κάπως ανόητος ή κουτός, σε Λουκ.

ὑπο-ναίω, κατοικώ, ζω, διαμένω κάτω από ένα μέρος, με αιτ., σε Ανθ.

ὑπονέμομαι, Μέσ., καταβροχθίζω, κατατρώγω από κάτω ή κρυφά, σε Ανθ.

ὑπο-νέφελος, -ον (νεφέλη), αυτός που βρίσκεται κάτω από τα νέφη, σύννεφα, σε Λουκ.

ὑπο-νήϊος, -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από το ακρωτήριο Νήϊο, που βρίσκεται στην βάση του, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-νήχομαι, αποθ., κολυμπώ κάτω από το νερό, βουτώ, καταδύομαι, σε Πλάτ.

ὑπο-νίφω[ι], χιονίζω λιγάκι· απρόσ., *ὑπένιφε*, χιόνιζε λιγάκι, σε Θουκ. — Παθ., *νύξ ὑπονιφομένη*, χιονώδης, κατάλευκη, χιονισμένη νύχτα, στον ιδ.

ὑπο-νοέω, μέλ. -ήσω, **I.** υποψιάζομαι, υποπτεύομαι, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· με αιτ. προσ. και απαρ., υποπτεύομαι ότι..., σε Ηρόδ.· *τῶν λεγόντων ὑπενοεῖτε*, αισθάνεστε υποψίες για τους ομιλητές, σε Θουκ. **II.** γενικά, υποπτεύομαι, εικάζω, φαντάζομαι, πιθανολογώ, σχηματίζω, πλάθω, κατασκευάζω, φτιάχνω, κάνω προβλέψεις, εκτιμήσεις γύρω από, σε Αριστοφ.· *απόλ., ὑπονοοῦντες*, κατ' εικασία, σε Πλάτ.

ὑπόνοια, ή (ὑπονοέω), κρυφή σκέψη, **I.** υποψία, εικασία, πρόβλεψη, εκτίμηση, υπόθεση, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *ὑπόνοιαι τῶν μελλόντων*, γνώμες σχηματισμένες για μελλοντικά γεγονότα, σε Θουκ. **II.** αντικειμενική, πραγματική σημασία ενός πράγματος, αληθινός σκοπός, βαθύτερη σημασία, σε Ξεν., Πλάτ. κ.λπ.

ὑπονομηδόν, επίρρ., μέσω σωλήνων, αγωγών, σε Θουκ.

ὑπό-νομος, -ον, I. υπόγειος, σε Στράβ. **II. 1.** *ὑπόνομος*, ό, ως ουσ., υπόγεια διάβαση, δίοδος, λαγούμι, ορυχείο, σε Θουκ. **2.** αγωγός νερού, υδραγωγείο, σε Ξεν.

ὑπο-νοσέω, μέλ. -ήσω, είμαι κάπως άρρωστος, σε Λουκ.

ὑπο-νοστέω, μέλ. -ήσω, επιστρέφω, αποσύρομαι, αποτραβέμαι, αποχωρώ, σε Ηρόδ.· βουλιάζω, βυθίζομαι, κατακαθίζω, κατασταλάζω, στον ιδ.

ὑπονόστησις, -εως, ή, υποχώρηση, καθίζηση, λέγεται για θάλασσα, σε Πλούτ.

ὑπο-νύσσω, μέλ. -ζω, τρυπώ ή τσιμπώ, κεντώ από κάτω· γενικά, κεντρίζω, τσιμπώ, σε Θεόκρ.

ὑπο-νυστάζω, μέλ. -ζω, κυριεύομαι από ὑπνο, αποκοιμιέμαι σταδιακά, σε Πλάτ.

ὑπό-ξύλος, -ον (ξύλον), ξύλινος από μέσα, από κάτω, δηλ. αυτός που είναι ξύλινος, αλλά επικαλυμμένος από επίστρωση μετάλλου, σε Ξεν.

ὑπο-ξύρῳ ή -έω, ξυρίζω ή κόβω λίγο τα μαλλιά — Παθ., μτχ. παρακ.

ὑπεξυρῆμένος, κουρεμένος ή ξυρισμένος, σε Λουκ.

ὑπο-ξύριος[ῡ], -α, -ον (ξυρόν), αυτός που βρίσκεται κάτω από ξυράφι, ξυριστική λεπίδα, σε Ανθ.

ὑπο-ξύω[ῡ], μέλ. -σω, ξύνω, αποξέω ελαφρά, σε Ανθ.

ὑπο-πᾶλαίω, μέλ. -σω, πέφτω από κάτω, συνειδητά στην πάλη, σε Λουκ.

ὑπο-πάσσω, μέλ. -πάσω [ᾶ], σκορπίζω, χύνω, στρώνω από κάτω, σε Ηρόδ.

ὑπο-πεινάω, μέλ. -ήσω, πεινώ κάπως, αρχίζω να πεινώ, σε Αριστοφ.

ὑπό-πεμπτος, -ον, σταλμένος κρυφά, σαν κατάσκοπος, σε Ξεν.

ὑπο-πέμπω, μέλ. -ψω, **I.** στέλνω από κάτω — Παθ., αποστέλλομαι κάτω από, *σκότον*, σε Ευρ. **II.** αποστέλλω κρυφά, στέλνω κάποιον ως κατάσκοπο, παρουσιάζω ψευδομάρτυρα, σε Θουκ., Ξεν.

ὑπο-πεπτηῶτες, Επικ. μτχ. παρακ. πληθ. του *ὑπο-πτήσσω*.

ὑπο-πέρδομαι, αποθ., με Ενεργ. αόρ. β' *ὑπέπαρδον*, πέρδομαι, κλάνω λίγο, σε Αριστ.

ὑπο-περκάζω, μόνο σε ενεστ., αρχίζω να αλλάζω χρώμα, λέγεται για σταφύλια, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-πετάννῃμι, μέλ. -πετάσω, απλώνω από κάτω, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπό-πετρος, -ον, κάπως πετρώδης, σε Ηρόδ.

ὑπο-πίθηκίζω, μέλ. -σω, φέρομαι λίγο σαν πίθηκος, σε Αριστοφ.

ὑπο-πίμπλημι, μέλ. -πλήσω — Παθ., αόρ. α' *ὑπ-επλήσθην*. **I.** γεμίζω βαθμηδόν, σταδιακά, λίγο-λίγο — Παθ., *πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος*, αυτός που ήδη ξεκινά να έχει πυκνά γένια, γενειάδα, μούσι, σε Πλάτ.· *ὑποπίμπλαμαι τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων*, έχοντας τα μάτια μου γεμάτα δάκρυα, σε Λουκ. **II.** σε Παθ., λέγεται για γυναίκες, *τέκνων ὑποπλησθῆναι*, να γίνουν μητέρες πολλών παιδιών, τέκνων, σε Ηρόδ.

ὑπο-πίμπρημι, μέλ. -πρήσω, αόρ. α' *-έπρησα*, **I. 1.** ανάβω φωτιά κάτω από, *τὴν ὕλην*, σε Ηρόδ. **2.** καίω όπως πάνω σε νεκρική πυρά, *τινάς*, στον ίδ.

ὑπο-πίνω[ι], μέλ. -πίομαι, αόρ. β' *ὑπ-έπινον*, παρακ. *ὑποπέπωκα*, **1.** πίνω λιγάκι, πίνω με μέτρο, σε Πλάτ. **2.** πίνω αργά αργά, εξακολουθώ να πίνω, σε Αριστοφ., Ξεν. **3.** *ὑπο-πεπωκώς*, ο κάπως μεθυσμένος, πιωμένος, σε Αριστοφ., Ξεν.

ὑπο-πίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, αόρ. β' *ὑπ-έπεσον*, παρακ. *ὑποπέπτωκα*, **I. 1.** πέφτω κάτω από ή σωριάζομαι, καταπίπτω, βυθίζομαι, βουλιάζω, σε Πλούτ. **2.** πέφτω κάτω, υποκλίνομαι μπροστά σε κάποιον, με αιτ., σε Πλάτ.· απ' όπου, υποτάσσομαι σ' αυτόν, εμπίπτω, εντάσσομαι στην εξουσία του, σε Ισοκρ.· λέγεται για κόλακα, υποκλίνομαι με δουλοπρέπεια σε, *τινί*, σε Δημ.· με αιτ., *ὑποπεσὼν τὸν δεσπότην*, σε Αριστοφ. **3.** μένω λίγο πίσω από κάποιον άλλο, σε Δημ. **II.** διεισδύω κάτω από ή μεταξύ, σε Θουκ. **III. 1.** λέγεται για συμβάντα, περιστατικά, συμβαίνω, τυχαίνω, σε Ισοκρ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, εμπίπτω σε τιμωρία, με δοτ., σε Πλούτ. **IV.** λέγεται για τόπους, κείτομαι, βρίσκομαι, απλώνομαι, εκτείνομαι κάτω από, με δοτ., σε Πολύβ.

ὑπο-πλάκιος[ᾱ], -α, -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από το όρος Πλάκος, στην Τρωάδα, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπό-πλεος, -ον, Αττ. **-πλέως, -ων**, ο αρκετά γεμάτος, πλήρης, με γεν., *δείματός εἰμι ὑπόπλεος*, εἶμαι κάπως φοβισμένος, τρομοκρατημένος, σε Ηρόδ. **ὑπο-πλέω**, μέλ. *-πλεύσομαι*, πλέω κάτω από, *ὑπόπλεον τὴν Κύπρον*, δηλ. κάτω από την υπήνεμη πλευρά της Κύπρου, έχοντας ως προκάλυμμα κατά του ανέμου την Κύπρο, σε Κ.Δ.

ὑποπλῶω, Ιων. αντί *ὑποπλέω*, σε Ανθ.

ὑπο-πνέω, μέλ. *-πνεύσω*, φυσώ ελαφρά, σε Κ.Δ.

ὑπο-πόδιον, τό (πούς), σκαμνάκι, υποστήριγμα ποδιών, σε Λουκ.

ὑποποιέω, I. βάζω κάτι κάτω από — Μέσ., **1.** υποτάσσω σε εμένα, σε Λουκ. **2.** παράγω, προξενώ σταδιακά, σε Πλούτ. **3.** σε Μέσ., κερδίζω με δολία τεχνάσματα, κατακτώ, κερδίζω τη συμπάθεια κάποιου με δόλιο τρόπο, *τινά*, σε Δημ. **II.** σε Μέσ., προσποιούμαι, παριστάνω, σε Πλούτ.

ὑπο-πόλιος, -ον, κάπως γκριζός, γκριζωπός, σε Λουκ.

ὑπο-πορεύομαι, αποθ., προχωρώ κάτω από το έδαφος, σε Πλούτ.

ὑπό-πορτις, -ιος, ή, αυτή που έχει από κάτω της ένα μοσχάρaki, λέγεται για αγελάδα· μεταφ., για γυναίκα, σε Ησίοδ.

ὑπο-πρίᾱμαι, αποθ., αγοράζω σε χαμηλή τιμή, σε Θεόφρ.

ὑπο-πρίω[ι], τρίζω τα δόντια κρυφά, σε Λουκ.

ὑπό-πτερος, -ον (πτερόν), **1.** φτερωτός, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· λέγεται για πλοίο, καράβι, σε Πίνδ. **2.** μεταφ., αυτός που πετά, ίπταται γρήγορα, υψούμενος, αυτός που ανεβαίνει, αυξανόμενος, στον ιδ.· *ὑπόπτερος φροντίς*, επιδόλαιη, τρελή, εξωφρενική σκέψη, σε Αισχύλ.

ὑπ-οπτεύω, μέλ. *-σω*, **I. 1.** υποψιάζομαι, σε Ξεν.· επίσης, *ὑποπτεύω εἰς τινα*, τον υποψιάζομαι, σε Θουκ. **2.** υποψιάζομαι, εικάζω, εκτιμώ, υποθέτω, πιθανολογώ, σε Ξεν. **II. μτβ., 1.** υποπτεύομαι κάποιον, τον παρατηρώ με καχυποψία, σε Σοφ., Θουκ.· *ὑποπτεύω τινά εἰς τι*, για κάτι, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ., γίνομαι καχύποπτος, υποπτεύομαι, δυσπιστώ, σε Θουκ.· *απρόσ., ὥς ὑπωπτεύετο*, όπως γενικά ήταν ὑποπτο, σε Ξεν. **2.** με αιτ. προσ. και απαρ., υποπτεύομαι, υποψιάζομαι ότι, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **3.** με αιτ. πράγμ., κοιτώ, παρατηρώ με καχυποψία κάτι, σε Θουκ.· *αλλά επίσης, ὑποπτεύω τι*, έχω κάποια υποψία, υποψιάζομαι κάτι, σε Ευρ., Ξεν.

ὑπόπτῃς, -ου, ὁ (ὑπόψομαι), καχύποπτος, ζηλόφθονος, σε Σοφ., Θουκ.· λέγεται για άλογο, άγριος, απλησίαστος, αυτός που τρομάζει εύκολα, σε Ξεν.

ὑπο-πτήσσω, μέλ. *-ζω*, **I.** ζαρώνω από φόβο ή ριγώ από φόβο και κρύβομαι κάτω από, όπως σε λαγούς ή πουλιά, *πετάλοις ὑποπεπηῶτες* (Επικ. μτχ. παρακ. αντί *ὑποπεπηκότες*), σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑποπτήζας τάφω*, σε Ευρ. **II.** μεταφ., ζαρώνω, μαζεύομαι μπροστά σε κάποιον άλλο, υποκλίνομαι σε, *τινί*, σε Ξεν.· επίσης, *ὑποπτήσσω τινά*, σε Αισχύλ., Ξεν.· *απόλ.*, εἶμαι μετριοπαθής, συγκρατημένος ή δειλός, άτολμος, σε Ξεν.

ὑποπτος, -ον (ὑπόψομαι), I. 1. αυτόν που βλέπει κάποιος κάτω από τα φρύδια, δηλ. αυτός που αντιμετωπίζεται με καχυποψία ή φθόνο, Λατ. *suspectus*, σε Αισχύλ., Θουκ.· με απαρ., *ὑποπτος αὐτοῖς μὴ πέμψαι*, τον υποψιάζονται ότι δεν έχει αποστείλει, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πράγματα, *τάδ' ἦν ὑποπτα*, σε Ευρ.· *ὑποπτον καθεστήκει*, ήταν θέμα φθόνου, σε Θουκ. **3.** επίρρ., *ὑπόπτως διακεῖσθαι ή ἔχειν*, βρίσκομαι, τελώ υπό αμφισβήτηση, αμφιβολία, υποψία, στον ιδ., Ξεν. **II.** Ενεργ., αυτός που υποψιάζεται, που υποπτεύεται κάτι, με γεν., σε Ευρ.· *τὸ ὑποπτον*, υποψία, ζήλια, σε Θουκ.· *τῷ ὑπόπτῳ μου*, από υποψία για το άτομό μου, στον ιδ.· *επίρρ., με καχυποψία*, στον ιδ.· *ὑποπτον ἔχειν πρὸς τινα*, σε Δημ.

ὑπο-πτῦχίς, -ίδος, ή (πτυχή), κλείδωση, άρθρωση, *τοῦ θώρακος*, σε Πλούτ.

ὑπο-πυθμίδιος, -α, -ον (πυθμήν), αυτός που βρίσκεται κάτω από τον πυθμένα, σε Ανθ.

ὑπό-πωλος, -ον, αυτή που έχει ένα πουλαράκι από κάτω της, σε Στράβ.

ὑπο-ριπίζω, φυσώ από το κάτω μέρος ή ελαφρά, σε Ανθ.

ὑπ-όρνυμι, μέλ. -όρσω, αόρ. α' -ῶρσα· διεγείρω, εξάπτω, ξεσηκώνω, αφυπνίζω μυστικά, κρυφά ή σταδιακά, σε Όμηρ.· *τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα*, τέτοια ήταν η δύναμη της Μούσας να κινητοποιεί, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., σηκώνομαι κρυφά ή σταδιακά, στο ιδ.

ὑπ-όροφος, -ον (ὄροφος, καλάμι), *ὑπόροφος βοά*, ο μαλακός ήχος του αυλού, σε Ευρ.

ὑπορ-ράπτω, μέλ. -ψω, ράβω από κάτω· μεταφ., *ὑπορράπτω λόγον*, επινοώ μια ιστορία, σε Ευρ.

ὑπορ-ρέω, μέλ. -ρῡήσομαι, **I. 1.** ρέω κάτω από ή από κάτω, σε Πλούτ. **2.** ξεχύνομαι σταδιακά, στον ιδ.· μεταφ., συρρέω σταδιακά σ' ένα μέρος, σε Λουκ. **II. 1.** μεταφ., επίσης, γλιστρώ ή παρεισφρύνω, εισέρχομαι απαρατήρητος, Λατ. *subrepere*, σε Πλάτ., Δημ. **2.** παρέρχομαι, λέγεται για χρόνο, σε Αριστοφ.· λέγεται για άνθη, λουλούδια, φθείρομαι, μαραίνομαι, σε Θεόκρ.· χρησιμ. για μαλλιά, πέφτω, μειώνομαι, λιγοστεύω, σε Λουκ.· λέγεται για φίλους, καταφεύγω, προσφεύγω σε κάποιον, στον ιδ.

ὑπο-ρῡγγνύμι ή -ῡω, κάνω κάτι να εκραγεί προς τα κάτω — Παθ., *οὐρανόθεν ὑπερράγη* (αόρ. β') *αἰθήρ*, ο αιθέρας σχίστηκε κάτω από τον ουρανό, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπόρ-ρηνος, -ον (ρήν, ἄρήν), αυτός που έχει ένα αρνάκι από κάτω του, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπορ-ριπίζω, μέλ. -σω, φυσώ από το κάτω μέρος ή ελαφρά, σε Ανθ.

ὑπορ-ρίπτω, μέλ. -ψω, ρίχνω από κάτω, *ὑπορρίπτω τινὰ τοῖς θηρίοις*, ρίχνω κάποιον στα άγρια θηρία, σε Πλούτ.

ὑπ-ορύσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, σκάβω από κάτω, υποσκάπτω, υπονομεύω, φθείρω, σε Ηρόδ.

ὑπ-ορχέομαι, μέλ. -ήσομαι, **I.** αποθ., ορχούμαι με ή στον ρυθμό της μουσικής, σε Αισχύλ.· με σύστ. αιτ., *ὄρχησιν ὑπορχέομαι*, σε Πλούτ. **II.** τραγουδώ και ορχούμαι παριστάνοντας έναν χαρακτήρα, ρόλο, λέγεται για υποκριτή, ηθοποιός της παντομίμας, σε Λουκ.

ὑπόρχημα, -ατος, τό, υπόρχημα ή χορικός ύμνος αφιερωμένος στον Απόλλωνα, κυρίως σε Κρητικούς στίχους, σε Πλάτ.

ὑπό-σαθρος, -ον, κάπως σάπιος, σαπισμένος, χαλασμένος, σε Λουκ.

ὑπο-σαλπίζω, μέλ. -ζω, προαγγέλλω, παραγγέλλω μέσω σάλπιγγας, σε Ανθ.

ὑπο-σείραιοις, -ον, συρόμενος παραπλεύρως, δίπλα, σε Ευρ.

ὑπο-σείω, Επικ. **ὑποσ-σείω**, μέλ. -σω, κουνώ, σείω, τραντάζω από κάτω· *ὑποσσείουσιν ἱμάντι*, το έθεσαν σε κίνηση κάτω από, μέσω του ἱμάντα χάρη στον οποίο περιστρέφεται το τρυπάνι, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-σημαίνω, μέλ. -ἄνω, **1.** περνώ κρυφά μηνύματα, υποδεικνύω, υποδηλώνω, κάνω νύξη ή υπαινίσσομαι, υπονοώ, σε Θουκ. **2.** με στρατιωτική σημασία, *σάλπιγγι ὑποσημαίνω*, δίνω σήμα, σύνθημα, σινιάλο μέσω του ήχου της σάλπιγγας, στον ιδ.

ὑπο-σιγάω, μέλ. -ήσομαι, παραμένω σιωπηλός κατά την διάρκεια που γίνεται κάτι, σε Αισχίν.

ὑπο-σίδηρος, -ον, αναμεμειγμένος με σίδηρο ή αυτός που περιέχει μέρος, ποσότητα σιδήρου μέσα του, σε Πλάτ.

ὑπο-σιωπάω, μέλ. -ήσομαι, περνώ σε σιωπή, αποσιωπώ, σε Αισχίν.

ὑπο-σκάζω, μέλ. -άσω, κουτσαίνω λιγάκι, σε Λουκ.

ὑπο-σκαλεύω, σκαλίζω, συνδανλίζω από κάτω, ανασκαλεύω, τὸ πῦρ, σε Αριστοφ.

ὑπο-σκάπτω, μέλ. -ψω, σκάβω από κάτω, ὑποσκάπτω μακρὰ ἄλματα, μαρκάρω, σημαδεύω, σημειώνω ένα μακρὺ ἄλμα, πῆδημα με μία γραμμὴ, σε Πίνδ.

ὑπο-σκελίζω, **1.** ανατρέπω κάποιον βάζοντάς του τρικλοποδιά, αναποδογυρίζω, ρίχνω κάτω, Λατ. supplantare, σε Δημ., Λουκ. **2.** μεταφ., ὑποσκελίζων καὶ ἀνατρέπων, σε Πλάτ., Δημ.

ὑπό-σκιος, -ον (σκιά), αυτός που βρίσκεται ὑπὸ σκιά, σκιερὸς, σε Πλούτ.

ὑπο-σόλοικος, -ον, ἐνοχος ελαφροῦ σολοικισμού, γλωσσικὸν λάθους, σε Κικ.

ὑπο-σπᾶνίζομαι, Παθ., μτχ. παρακ. ὑπεσπανισμένος, εἶμαι ανεπαρκὴς ἢ στεροῦμαι ἐνὸς πράγματος, με γεν., σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για πράγματα, εἶμαι λειπνός, ἔχω μείνει ανεκτέλεστος, ατελείωτος, μισοτελειωμένος, σε Σοφ.

ὑπο-σπάω, μέλ. -άσω [ᾶ], **1.** αφαιρῶ, αποσπῶ κάτι από κάτω, σε Πλάτ., Δημ. **2.** αποσπῶ κρυφά, ὑπέσπασε φυγῇ πόδα, ἀπέσυρε τὸ πόδι του κρυφά, ανεχώρησε κρυφά, σε Ευρ.

ὑπο-σπείρω, σπέρνω κρυφά, σε Ανθ.

ὑπό-σπονδος, -ον (σπονδή), αυτός που βρίσκεται κάτω ἀπὸ συνθήκη, συμφωνία, δεσμευμένος ἢ εξασφαλισμένος μέσω συνθήκης, συμφωνίας, σε Ηρόδ., Ξεν.· ἰδίως, λέγεται για περισυλλογὴ νεκρῶν ἀπὸ πεδίο μάχης, τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδιδόναι, επιτρέπω, χορηγῶ, παρέχω ανακωχή για την περισυλλογὴ των νεκρῶν, σε Θουκ.· τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους κομίζεσθαι, ἀναιρεῖσθαι, απαιτῶ, αιτούμαι ανακωχῆς για να πράξω ἐτσι (περισυλλογὴ νεκρῶν), ως παραδοχή, αναγνώριση της ἡττας σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.

ὑποσ-σαίνω, ὑποσ-σεῖω, Επικ. ἀντὶ ὑπο-σαίνω, ὑπο-σεῖω.

ὑπο-στάθμη, ἡ, = ὑπόστασις, κατακάθι, ἴζημα, τρυγία, σε Πλάτ.· ἐν τῇ Ρωμύλου ὑποστάθμῃ, in facere Romuli, σε Πλούτ.

ὑπο-σταῖν, ευκτ. αορ. β' του ὑφ-ίστημι· ὑποστάς, μτχ.

ὑπόστᾱσις, -εως, ἡ (ὑφίσταμαι), I. αυτός που κάθετα στον πυθμένα, κατακάθι, ἴζημα, τρυγία, σε Αριστ. **II. 1.** οτιδήποτε τοποθετεῖται ἀπὸ κάτω, ὑπόθεση, περιεχόμενο μιας ομιλίας, λόγου ἢ ποιήματος, σε Πολύβ. κ.λπ. **2.** θεμέλιο ἢ ἔδαφος, βάση, ὁ λόγος των ἐλπίδων, της αυτοπεποίθησης, σιγουριάς, ββαιότητος, του θάρρους, της ασφάλειας, σε Κ.Δ. **III.** ουσία, ἡ ἀληθινή, πραγματικὴ φύση ἐνὸς πράγματος, βασικὴ ἀρχή, πεμπτουσία, στο ἰδ. **ὑποστάτης[ᾶ], -ον, ὁ (ὑφίσταμαι)**, αὐτό που στέκεται κάτω ἀπὸ, στήριγμα, υποστήριγμα, στύλος, στυλοβάτης, σε Πλούτ.

ὑποστᾱτός, -όν, ρημ. ἐπὶθ. του ὑφίσταμαι, ἀνθεκτικὸς ἢ υποφερτός, σε Ευρ.

ὑπο-στᾶχύομαι (στάχυς), Παθ., μεγαλώνω, αυξάνομαι ἢ μεστῶνω σταδιακὰ ὅπως τα στάχυα του σιταριοῦ ἢ του καλαμποκιοῦ, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-στεγάζω, υποστηρίζω, υποστυλώνω ἀπὸ κάτω, σε Αισχύλ.

ὑπό-στεγος, -ον (στέγη), αυτός που βρίσκεται κάτω ἀπὸ στέγη, αυτός που βρίσκεται μέσα σε σπῖτι, σε Σοφ.

ὑπο-στέγω, κρύβω, καλύπτω ἀπὸ κάτω, σε Ξεν.

ὑπο-στέλλω, μέλ. -στελῶ, αὐρ. α' -έστειλα, παρακ. -έσταλκα, **I. 1.** κατεβάζω, συστέλλω, ἰστίον ὑπέστειλε, κατέβασε τα πανιά του, σε Πίνδ. **2.** οπισθοχωρῶ γυρεύοντας καταφύγιο, ἄσυλο, σε Πλούτ.· ὑποστέλλω ἑαυτόν, προφυλάσσομαι, προστατεύομαι πίσω ἀπὸ, τινί, στον ἰδ.· ἐπίσης, αποσύρομαι, τραβιέμαι πίσω, σε Κ.Δ. **II.** Μέσ., ὑποστέλλεσθαι τι, καλύπτω, συγκαλύπτω,

αποκρύπτω κάτι από φόβο, υπεκφεύγω, παραποιώ την αλήθεια σκόπιμα, υποκρίνομαι, προσποιούμαι, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ. · *μηδὲν ὑποστειλάμενος*, αυτός που δεν υποκρίνεται, δεν προσποιείται, σε Δημ.

ὑπο-στενάζω, I. βγάζω βαθύ αναστεναγμό, σε Σοφ. **II.** στενάζω υπό το βάρος ενός πράγματος, τι, σε Αισχύλ.

ὑπο-στενάχίζω ή **-στοναχίζω**, στενάζω κάτω από, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ὑπο-στένω, αναστενάζω χαμηλόφωνα, αρχίζω να αναστενάζω, σε Σοφ. · γογγύζω, αγανακτώ, σε Αριστοφ.

ὑπο-στῆναι, απαρ. αορ. β' του *ὑφ-ίστημι*.

ὑπο-στηρίζω, υποστυλώνω, συγκρατώ, στηρίζω, βαστώ, σε Λουκ.

ὑπο-στήτω, γ' ενικ. προστ. αορ. β' του *ὑφ-ίστημι*.

ὑποστολή, ή, δισταγμός, οπισθοχώρηση, ατολμία, αποφυγή, υπεκφυγή, σε Κ.Δ.

ὑπο-στοναχίζω = *ὑποστεναχίζω*.

ὑπο-στορέννυμι ή καλύτερα **-στόρννυμι**, επίσης **στρώννυμι** ή **-ύω**· μέλ. - *στορέσω*, αόρ. α' -*εστόρεσα*· επίσης *-στρώσω*, αόρ. α' -*έστρωσα*, παρακ.

ὑπέστρωκα· Παθ., *ὑπέστρωμαι*· αλείφω, απλώνω, τοποθετώ ή στρώνω κάτω από· ιδίως, λέγεται για κλινοσκεπάσματα, *δέμνια ὑποστορέσαι*, σε Ομήρ. Οδ.· *λέκτρα ὑποστρώσαι τινι*, στρώνω το κρεβάτι για κάποιον, δηλ. τον υπηρετό ως σύζυγος, σε Ευρ. — Παθ. *αἶ εὖναι ὑποστόρννυται*, σε Ξεν.· *ἥ χαλκὸς ὑπέστρωται*, η οποία είχε ως υπόστρωμα χαλκό, παρ' Ηροδ.

ὑποστράτηγέω, υπηρετώ ως υποστράτηγος υπό τις διαταγές ενός άλλου, με δοτ., σε Ξεν.

ὑπο-στράτηγος, ό, αντιστράτηγος, σε Ξεν.

ὑπο-στρέφω, μέλ. -*ψω*, **I.** στριφογυρίζω από εδώ κι από εκεί, φέρνω πίσω, αναγκάζω κάποιον να κάνει μεταβολή, *ἵππους*, σε Ομήρ. Ιλ.· *Βακχίαν ὑποστρέφων ἄμιλλαν*, επαναφέροντας την Βακχική ἄμιλλα, πάλη, αγώνα, δηλ. μετατρέποντας τη θλίψη σε θορυβώδη χαρά, σε Σοφ. **II.** αμτβ., γυρίζω από εδώ κι από εκεί, υποχωρώ αμέσως, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· ομοίως σε Παθ., *αὗτις ὑποστρεφθεῖς*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** γενικά, επιστρέφω, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· ομοίως σε Μέσ. μέλ., σε Ομήρ. Οδ. **3.** απομακρύνομαι, γυρίζω την πλάτη σε κάποιον, συνεπώς, αποφεύγω επίθεση, σε Ευρ., Ξεν. **4.** η μτχ. *ὑποστρέψας*, ως επίρρ., αντίστροφα, ανάποδα, τουναντίον, σε Αριστοφ.

ὑπο-στροβέω, ταράζω εσωτερικά, σε Αισχύλ.

ὑποστροφή, ή, μεταβολή, στριφογύρισμα, στροφή προς το αντίθετο μέρος, περιστροφή, σε Ηρόδ.· *ἐξ ὑποστροφῆς*, λέγεται για ἄρμα, αφότου παρακάμπει το τέρμα (meta) του *διαύλου*, δηλ. στρέφεται αστραπιαία προς το αντίθετο μέρος, σε Σοφ.· αντιθέτως, τουναντίον, παρά Δημ.

ὑπόστρωμα, -ατος, τό, οτιδήποτε στρώνεται, τοποθετείται από κάτω, στρώμα, στρωμνή, στρωσίδια, σε Ξεν.

ὑπο-στρώννυμι = *ὑπο-στορέννυμι*.

ὑπο-στύφω[ῶ], μέλ. -*ψω*, είμαι κάπως στυφός, στρυφνός, δριμύς, σε Πλούτ.

ὑπο-συγχέω, μέλ. -*χεῶ*, συγχέω λιγάκι — Παθ., είμαι κάπως συγκεχυμένος, σε Λουκ.

ὑπο-σϋρίζω, Αττ. **-ίττω**, μέλ. -*ζω*, σφυρίζω ελαφρά, θροίζω, τρίζω, τσαλακώνω, σε Αισχύλ.

ὑπο-σύρω[ῶ], σύρω, σέρνω προς τα κάτω, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπο-σφίγγω, σφίγγω σφιχτά από κάτω, σε Ανθ.

ὑπο-σχεθεῖν, ποιητ. αντί *ὑπο-σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του *ὑπ-έχω*.

ὑπό-σχεο, Επικ. προστ. αορ. β' του ὑπ-ισχνέομαι.

ὑπο-σχές, προστ. αορ. β' του ὑπ-είχω.

ὑπο-σχέσθαι, απαρ. αορ. β' του ὑπ-ισχνέομαι.

ὑποσχεσίη, ἡ, Επικ. αντί ὑπόσχεσις, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑποσχεσίον, τό, = το επόμ., σε Ανθ.

ὑπόσχεσις, -εως, ἡ (ὑπισχνέομαι), Ι. εγγύηση, δέσμευση, προσυμφωνία, υπόσχεση, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· *ὑπόσχεσιν ἀπολαβεῖν*, λαμβάνω, δέχομαι την εκπλήρωση της υπόσχεσης, σε Ξεν.· *ἀπαιτεῖν τὰς ὑποσχέσεις*, απαίτηση εκπλήρωσής τους, σε Αριστ.· *ὑπόσχεσιν ψεύδεσθαι*, αποτυγχάνει στην εκπλήρωση, ολοκλήρωση, εκτέλεσή του, σε Αισχίν. **ΙΙ.** επάγγελμα (ως τρόπος, μέθοδος του βίου), σε Λουκ.

ὑπο-σχόμενος, μτχ. αορ. β' του ὑπισχνέομαι· υποτ. **ὑπόσχωμαι**.

ὑπο-σχών, μτχ. αορ. β' του ὑπ-έχω.

ὑποταγή, ἡ, υπαγωγή, υποτέλεια, υπόταξη, υποδούλωση, καθυπόταξη, υποταγή, υπακοή, σε Κ.Δ.

ὑπο-τάμνω, Ιων. αντί ὑπο-τέμνω.

ὑπο-τᾶνύω = ὑποτείνω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-τᾶράσσω, συνηρ. **-θράσσω**, Αττ. **-ττω**· μέλ. -ζω· αναταράζω, τaráζω από κάτω ή λιγάκι, σε Αριστοφ. — Παθ., τaráζομαι κάπως, σε Λουκ.

ὑπο-ταρβέω, μέλ. -ήσω, ζαρώνω από φόβο μπροστά σε κάποιον, τινά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-ταρτάριος[ᾱ], -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από τον Τάρταρο, λέγεται για τους Τιτάνες, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ὑπότᾶσις, -εως, ἡ (ὑποτείνω), έκταση, πεδίον ὑποτάσεις, πεδιάδες που εκτείνονται κάτω από, σε Ευρ.

ὑπο-τάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. -ζω· **Ι.** τοποθετώ ή τακτοποιώ από κάτω, τί τινι, σε Πλούτ. **ΙΙ.** υποτάσσω, υποβάλλω, *ἐαυτόν τινι*, στον ίδ.· *ἐαυτῷ τὰ πάντα*, σε Κ.Δ. — Παθ., υποτάσσομαι, πειθαρχώ σε κάποιον, τινι, στο ίδ.

ὑπο-τείνω, μέλ. -τενῶ, **Ι. 1.** εκτείνω, τεντώνω από κάτω, βάζω, θέτω από κάτω, *ἀντηρίδας ὑποτείνω πρὸς τοὺς τοίχους*, μπήγω εγκαρσίως δοκάρια, έτσι ώστε να ενισχύσω, να στρίζω τις πλευρές του πλοίου, σε Θουκ. **2.** τεντώνω ισχυρά, σε Αριστοφ.· μεταφ., ενισχύω την ένταση, επιτείνω, αυξάνω πολλαπλασιάζω, σε Σοφ. **ΙΙ. 1.** υπόσχομαι, προτείνω να κάνω κάτι, με απαρ., σε Ηρόδ., Θουκ.· επίσης, *ὑποτείνω τινὶ μισθοὺς*, σε Αριστοφ.· *ἐλπίδας*, σε Δημ. **2.** προτείνω, *ὑποτείνω τινὶ λέγειν*, σε Ευρ.

ὑπο-τειχίζω, μέλ. Αττ. **-ιῶ**, κτίζω τείχος από κάτω για αποκλεισμό ή κατά πλάτος, διαγωνίως, κτίζω ένα εγκάρσιο τείχος, σε Θουκ.

ὑποτείχισις, -εως, ἡ, ανέγερση, κτίσιμο ενός τείχους κατά πλάτος, σε Θουκ.

ὑποτείχισμα, -ατος, τό, εγκάρσιο τείχος, σε Θουκ.

ὑπο-τελέω, μέλ. -έσω, αποπληρώνω, εξοφλώ οφειλή, χρέος, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· απόλ., πληρώνω φόρο υποτέλειας, σε Θουκ.

ὑπο-τελής, -ές (τέλος IV), γεν. -έος, **Ι.** αυτός που είναι υποχρεωμένος να πληρώνει φόρους, φορολογήσιμος, φορολογητέος, Λατ. vectigalis, σε Θουκ.· πλήρες, *ὑποτελὲς φόρον*, στον ίδ. **ΙΙ.** Ενεργ., μισθωτός, με γεν., σε Λουκ.

ὑπο-τέμνω, Ιων. **-τάμνω**, μέλ. *-τεμῶ* και *τεμοῦμαι*, αόρ. β' ὑπ-ἐτᾶμον, Επικ. απαρ. *-ταμέειν*, παρακ. *-τέμμηκα* — Παθ., αόρ. α' *-ετμήθην*, παρακ. *-τέτμημαι*·

1. αποκόπτω, αφαιρώ από κάτω, αφαιρώ κόβοντας, σε Όμηρ. — Παθ., σε Αισχίν. **2.** κόβω κρυφά ή παράνομα, λέγεται για πωλητή δερμάτων, σε Αριστοφ. **ΙΙ. 1.** αποσπώ, διακόπτω, σταματώ, σε Ξεν.· ομοίως σε Ηρόδ.·

ὑποτεμένεσθαι τὰς ὁδοὺς, εμποδίζω, φράζω, κλείνω, παρακωλύω τον δρόμο

κάποιου, σταματώ κάποιον απότομα, σε Αριστοφ.· *ὑποτέμνεσθαι τινα*, τον εμποδίζω, σε Ξεν.

ὑπο-τίθημι, μέλ. -*θήσω*, αόρ. *ἀ' ὑπ-έθηκα*. **I. 1.** βάζω, τοποθετώ από κάτω, *τίτινι*, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., θέτω, βάζω κάτω από τα πόδια μου, σε Ξεν. **2.** τοποθετώ, θέτω από κάτω ως θεμέλιο ή αρχή, στον ιδ., σε Δημ. — Παθ., τοποθετούμαι ως βάση, τίθεμαι ως υπόθεση, σε Πλάτ. — Μέσ., δέχομαι, παίρνω ως αρχή, παίρνω ως δεδομένο, δέχομαι, θεωρώ, εκλαμβάνω, στον ιδ., σε Δημ.· με αιτ. και απαρ., θεωρώ ή υποθέτω ότι..., σε Πλάτ. **II. 1.** προτείνω κάτω από, παρουσιάζω, σε Λουκ.· μεταφ., προτείνω, εισηγούμαι, σε Ευρ. κ.λπ.· ομοίως σε Μέσ., υποδεικνύω, συμβουλεύω κάποιον κάτι, *ὑποθέσθαι τινὶ βουλήν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἔπος, ἔργον ὑποθέσθαι τινί*, υποδεικνύω έναν λόγο, μία ενέργεια, σε κάποιον οποιονδήποτε, τον συμβουλεύω ή του συνιστώ επί τούτου, σε Ομηρ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** με δοτ. προσ. μόνο, *ὑποθέσθαι τινί*, συμβουλεύω, νουθετώ, παραινώ κάποιον, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ. κ.λπ.· με απαρ., συμβουλεύω, προτρέπω κάποιον να κάνει κάτι, σε Ηρόδ., Θουκ. **3.** προβάλλω, *σκοπόν*, ως σημάδι ή σκοπό, σε Αριστ. — Μέσ., προβάλλω στον εαυτό μου, σε Ισοκρ. **III. 1.** κατατίθεμαι ως παρακαταθήκη ή εγγύηση, βάζω ενέχυρο, ενεχυριάζω, υποθηκεύω, σε Ηρόδ., Αισχίν. κ.λπ.· σε Μέσ., λέγεται για υποθήκη, δανείζω χρήματα επί ενέχυρο, σε Δημ. **2.** εκθέτω σε κίνδυνο, ριψοκινδυνεύω, διακινδυνεύω, σε Πλάτ.· *ὑποθείς τὸν ἴδιον κίνδυνον*, με δικό του ρίσκο, σε Δημ.

ὑπο-τίμάομαι, Μέσ., ως δικανικός όρος, όπως το *ἀντιτιμάομαι*, προτείνω μια μικρότερη ποινή, τιμωρία για τον εαυτό μου, σε Ξεν.

ὑπ-οτοβέω, ηχώ, ακούγομαι σαν απάντηση, απηχώ, σε Αισχύλ.

ὑπο-τονθορύζω, ψιθυρίζω χαμηλόφωνα, σε Λουκ.

ὑποτοπεύω, = το επόμ., *τινά*, σε Θουκ.· με αιτ. και απαρ., στον ιδ.

ὑποτοπέω, αόρ. *ἀ' -ετόπησα*. **I. 1.** υποπτεύομαι, υποψιάζομαι, σε Θουκ.· με αιτ. και απαρ., στον ιδ. **2.** με αιτ. προσ., τον υποπτεύομαι, στον ιδ. **II.** ομοίως ως αποθ., **ὑποτοπέομαι**, αόρ. *ἀ' ὑπετοπήθην*· υποψιάζομαι κάτι, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· με αιτ. και απαρ., υποπτεύομαι ότι..., σε Ηρόδ., Αριστοφ.

ὑπο-τραυλίζω, μέλ. -*σω*, τραυλίζω λιγάκι, σε Λουκ.

ὑπο-τρέμω, τρέμω λιγάκι, σε Πλάτ.

ὑπο-τρέφω, μέλ. -*θρέψω*, ανατρέφω κρυφά — Μέσ., ανατρέφω με στοργή, περιποιούμαι κρυφά, σε Ξεν., Λουκ. — Παθ., αυξάνομαι κατά διαδοχή, Λατ. *subnasci*, σε Πλάτ.

ὑπο-τρέχω, μέλ. -*θρέζομαι* και -*δράμοῦμαι*, αόρ. *β' -έδρᾱμον*· ποιητ. παρακ. -*δέδρομα*. **I.** τρέχω κάτω από, *ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων*, έτρεξε κάτω από το ξίφος και σκύβοντας σφιχταγκάλιασε τα γόνατά του, σε Ομήρ. Οδ.· *ὑπὸ τοῦς πόδας τοῦ ἵππου ὑπέδραμε κύων*, σε Ηρόδ.· απ' όπου, τρέχω, σε Αριστοφ. **II.** απλώνομαι ή εκτείνομαι από κάτω, σε Ομηρ. Ὑμν. **III. 1.** εισέρχομαι τρέχοντας μεταξύ, διακόπτω, παρεμβάλλομαι, σε Αριστοφ., Ξεν. **2.** χώνομαι κρυφά, δόλια στην εύνοια κάποιου, κολακεύω ή απατώ, σε Ευρ., Πλάτ.

ὑπο-τρέω, μέλ. -*τρέσω*, τρέμω λιγάκι, διστάζω, οπισθοχωρώ, υποχωρώ, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., τρέπομαι σε φυγή ενώπιον κάποιου, στο ιδ.

ὑπο-τρηχύνω, **ὑπό-τρηχυνς**, Ιων. αντί *ὑπο-τράχ-*.

ὑπο-τρίβω[τ], μέλ. -*ψω*, σκουπίζω, τρίβω τα υπολείμματα φαγητού ενός πιάτου, σε Κρατίν.

ὑπότριμμα, -*ατος*, **τό**, φαγητό παρασκευασμένο από ποικίλα υλικά κοπανισμένα και αναμεμιγμένα, ανακατωμένα μαζί, Λατ. *moretum*, σε Κωμ.

ὑποτρομέω = ὑποτρέμω, τρέμω κάτω από κάποιον, λέγεται για τα μέλη, σκέλη ενός άνδρα, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπότρομος, -ον, κάπως φοβισμένος ή δειλός, φοβιτσιάρης, σε Αισχίν., Λουκ.
ὑποτροπή, ή (ὑποτρέπω), Ι. μεταστροφή, αλλαγή, μεταβολή, απόκρουση, απώθηση, ήττα, αποτυχία, σε Πλούτ. **ΙΙ.** ξαναπέσιμο, ξανακύλισμα, επιστροφή, επάνοδος, στον ίδ.

ὑπότροπος, -ον (ὑποτρέπω), 1. επανερχόμενος, αυτός που επιστρέφει, επανακάμπτει, σε Όμηρ., Ευρ. **2.** αυτός που συνέρχεται από το πλήγμα ενός κτυπήματος, σε Θεόκρ.

ὑπο-τροχάω, ποιητ. αντί ὑποτρέχω, σε Μόσχ.

ὑπο-τρύζω, ψιθυρίζω, μουρμουρίζω, σιγομουρμουρίζω, σε Ανθ.

ὑπο-τρώγω, μέλ. -ζομαι, αόρ. β' ὑπ-έτράγον· τρώω προκαταρκτικά (σαν ορεκτικό), σε Ξεν.

ὑπο-τυπώω, σχεδιάζω, διατυπώνω σε γενικές, γραμμές, Λατ. adumbrare, σε Αριστ.

ὑπο-τύπτω, μέλ. -ψω, ρίχνω ή πιέζω, ωθώ προς τα κάτω, κοντῶ ὑποτύπτω ἐς λίμνην, πιέζοντας τον πάσσαλο στη λίμνη, πλήττοντας προς τα κάτω μ' αυτόν, σε Ηρόδ.· ὑποτύπτουσα φιάλη ἐς τὴν θήκην, βυθίζοντας τη φιάλη στη θήκη, κιβώτιο, στον ίδ.· ὑποτύψας τούτῳ (ενν. ἡμίσει ἀσκοῦ) ἀντλέει, βάζοντας τον κουβά στο νερό αντλεί νερό, στον ίδ.· ὑποτύπτω τοῖν ποδοῖν, σε Αριστοφ.
ὑποτύπωσις[ῶ], -εως, ή, περίγραμμα, σχεδιάγραμμα, υπόδειγμα, σχέδιο, σε Κ.Δ.

ὑπο-τύφομαι[ῶ], Παθ., καίγομαι με φωτιά που σιγοκαίει, κρυφοκαίει, καίγομαι κρυφά, σε Πλούτ., Λουκ.

ὑπό-τύφος, -ον, κάπως υπερόπτης, αλαζόντας, επηρμένος, αυθάδης, σε Πλούτ.

ὑπ-ουθαΐας, -ου, αυτός που βρίσκεται κάτω από μαστό, αυτός που θηλάζει, σε Ανθ.

ὑπ-ουλος, -ον (οὐλή), λέγεται για πληγές, τραύματα, αυτός που σαπίζει κάτω από πληγή· μεταφ., γεμάτος από κρυφά κακοφορμισμένα τραύματα, νοσηρός, σαθρός κάτω από, σε Πλάτ. κ.λπ.· ὕπουλος αὐτονομία, ψεύτικη αυτονομία, ανεξαρτησία, σε Θουκ.· κάλλος κακῶν ὕπουλον, εξωτερικό κάλλος που υποκρύπτει εσωτερικά κακά, σε Σοφ.· επίρρ., ὑπούλως ἀκροᾶσθαι, υποκριτική, ψεύτικη υπακοή, σε Πλούτ.

ὑπ-ουράνιος, -ον, Ι. κάτω από τον ουρανό, κάτω από τον ορίζοντα, σε Ομήρ. Ιλ. **ΙΙ.** αυτός που φθάνει, εκτείνεται μέχρι τον ουρανό, σε Όμηρ.

ὑπουργέω (ὑπουργός), μέλ. -ήσω, προσφέρω υπηρεσία ή βοήθεια σε κάποιον, υπηρετώ, βοηθώ, συντρέχω, τινί, σε Ηρόδ. κ.λπ.· χρηστὰ ὑπουργέω (ενν. τοῖς Ἀθηναίοισι), τους παρέχω καλή υπηρεσία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ὑπουργέω χάριν τινί, σε Αισχύλ. — Παθ., τὰ ὑπουργημένα, οι προσφερόμενες, παρεχόμενες υπηρεσίες, σε Ηρόδ.

ὑπούργημα, -ατος, τό, προσφερόμενη, παρεχόμενη υπηρεσία, σε Ηρόδ., Ξεν.
ὑπουργητέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να του προσφερθεί υπηρεσία, σε Λουκ.

ὑπουργία, ή, παρεχόμενη, προσφερόμενη υπηρεσία, σε Σοφ., Αριστ.

ὑπ-ουργός, -όν (ἔργον), αυτός που προσφέρει, παρέχει υπηρεσία, εξυπηρετικός, χρήσιμος, ωφέλιμος, βοηθητικός, συντελεστικός, αυτός που συμβάλλει σε κάτι, με δοτ., σε Ξεν.

ὑπο-φαίνω, μέλ. -φάνῶ, **Ι. 1.** φέρνω κάτι στο φως κάτω από, θρῆνυν ὑπέφηνε τραπέζης, τράβηξε το σκαμνί κάτω από το τραπέζι, σε Ομήρ. Οδ. **2.** δείχνω

λιγάκι, μόλις που δείχνω, σε Δημ. **II. 1.** Παθ., φαίνομαι από κάτω, *ὑπὸ τὰς πύλας πόδες ὑποφαίνονται*, σε Θουκ. **2.** μόλις που φαίνομαι, είμαι ορατός μόνο κατά το ήμισυ, σε Ξεν. **III.** Ενεργ., χρησιμ. ως αμτβ. για την αυγή της ημέρας, *ὑποφαίνει ἡμέρα*, ημέρα που μόλις αρχίζει αρχίζει να χαράζει, στον ίδ.· ομοίως, *ὑπέφαινε ἔαρ*, στον ίδ.· μεταφ., *τὰ νῦν ὑποφαίνοντα*, δυσκολίες οι οποίες τώρα μας ξημερώνουν, μας παρουσιάζονται, σε Πλάτ.

ὑποφᾶτις, Δωρ. αντί *ὑποφήτις*.

ὑπό-φαισις, ἡ (φαίνω), φως που ξεπροβάλλει μέσα από μια μικρή οπή, τρύπα, στενό άνοιγμα, σε Ηρόδ.

ὑπο-φείδομαι, μέλ. -*σομαι*, αποθ., φείδομαι, διαθέτω λιγάκι, σε Ξεν.

ὑποφειδομένως, επίρρ., με κάποια φειδώ, λιτά, σπάνια, σε Πλούτ.

ὑπο-φέρω, μέλ. *ὑπ-οίσω*, αόρ. α' *ὑπήνεγκα* (Ιων. *ὑπήνεικα*) ή αόρ. β' *ὑπήνεγκον*, **I.** φέρω κάποιον εκτός κινδύνου· ιδίως, τον βγάζω από κίνδυνο, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** υποφέρω ή βαστώ με το να βρίσκομαι από κάτω, ανέχομαι, κουβαλώ ένα φορτίο, βάρος, σε Ξεν.· μεταφ., ανέχομαι, υπομένω, βαστώ, αντέχω, βαστάω, υποκύπτω, παραδίνομαι σε, *πόνους καὶ κινδύνους*, σε Ισοκρ.· *γῆρας καὶ πενίαν*, σε Αισχίν. κ.λπ. **III.** προσφέρω, προτείνω, παρουσιάζω, σε Σοφ.· προσποιούμαι, προφασίζομαι, σε Ξεν. **IV.** φέρω προς τα κάτω — Παθ., παρασύρομαι από το ρεύμα, σε Πλούτ.· μεταφ., γλιστρώ ή (κατα)βυθίζομαι, καταρρέω, στον ίδ.

ὑπο-φεύγω, μέλ. -*ζομαι*, **I.** ξεφεύγω κρυφά, κατορθώνω να ξεφύγω, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· αποσύρω από, προσπαθώ να αποφύγω κάτι, σε Θουκ. **II.** απόλ., αποσύρομαι για λίγο, λιγάκι, απομακρύνομαι, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὑποφητεύω, έχω το αξίωμα του *ὑποφήτου*, σε Λουκ.

ὑπο-φήτης, -ου, ὁ (φημί), εξηγητής, ερμηνευτής, ιερέας που αναγγέλλει έναν θείο χρησμό, σε Ομήρ. Ιλ.· *Μουσάων ὑποφήται*, δηλ. οι ποιητές, σε Θεόκρ.

ὑπο-φήτις, Δωρ. -*φᾶτις, ἡ*, θηλ. του *ὑποφήτης*, σε Πίνδ., Ανθ.

ὑποφήτωρ, -ορος, ὁ, ἡ, = *ὑποφήτης*, σε Ανθ.

ὑπο-φθάνω[α], αόρ. β' *ὑπ-έφθην*, απαρ. *ὑπο-φθῆναι*, μτχ. -*φθάς*, επίσης σε Μέσ. μτχ. -*φθάμενος*, **I.** σπεύδω πριν από, προλαβαίνω, προφθαίνω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑποφθάμενος κτεῖνεν*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** με αιτ., προηγούμαι κάποιου σε κάτι, σε Πλούτ. — Μέσ., *τὸν ὑποφθαμένη φάτο μῦθον*, σε Ομήρ. Οδ.

ὑπο-φθέγγομαι, μέλ. -*ζομαι*, αποθ., **1.** μιλώ σε χαμηλό τόνο, χαμηλόφωνα, λέγεται για εγαστρίμυθο, σε Πλάτ. **2.** αποκρίνομαι, απαντώ, σε Πλούτ.

ὑπο-φθονέω, μέλ. -*ήσω*, αισθάνομαι κρυφή ζήλια για κάποιον, *τινί*, σε Ξεν.

ὑπό-φθονος, -ον, κάπως ζηλιάρης· επίρρ., *ὑποφθόνως ἔχειν*, το να συμπεριφέρεται κάποιος κάπως ζηλότυπα, σε Ξεν.

ὑπο-φλέγω, μέλ. -*ζω*, θερμαίνω από κάτω, σε Ανθ.

ὑπο-φόνιος, -ον, αυτός που σκοτώνει κρυφά, δολοφονικός, σε Σοφ.

ὑποφορά, ἡ (ὑποφέρω), κράτηση σε υποταγή, σε ομηρία, πρόφαση, σαν είδος δικαιολογίας, σε Ξεν.

ὑπο-φραδμοσύνη, ἡ (φράδμων), παραίνεση, συμβουλή, νουθεσία, σε Ησίοδ.

ὑπο-φρίσσω, Αττ. -*ττω*, μέλ. -*ζω*, ριγώ, τρέμω, ανατριχιάζω από φόβο ελαφρά, σε Λουκ.

ὑπο-φϋγεῖν, απαρ. αορ. β' του *ὑπο-φεύγω*.

ὑπο-φύω, κάνω κάτι να φυτρώσει από κάτω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-φωλεύω, φωλιάζω κάτω από, *τινί*, σε Ανθ.

ὑπο-φωνέω, μέλ. -*ήσω*, φωνάζω προς απάντηση, απαντώντας, σε Πλούτ.· τραγουδώ προς απάντηση, σε Μόσχ.

ὑπο-χάζομαι, Επικ. αόρ. β' -κεκαδόμην· αποθ., αποσύρομαι, υποχωρώ τμηματικά ή λιγάκι, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-χᾶλινίδιος, -α, -ον (χαλινός), αυτός που βρίσκεται κάτω από χαλινάρι· ή ὑποχαλινιδία (ενν. ήνία), ιμάντας, λουρί στο πηγούνι που έχει προσδεθεί στο χαλινάρι, σε Ξεν.

ὑπό-χαλκος, -ον, αυτός που περιέχει μείγμα χαλκού, σε Πλάτ.

ὑπο-χᾶράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, χαράζω από κάτω, σε Πλούτ.

ὑπο-χᾶροπος, -όν, κάπως σπιρτόζος, έξυπνος, σε Ξεν.

ὑπο-χάσκω, αόρ. β' ὑπ-έχᾶνον, παρακ. ὑποκέχην· χάσκω λιγάκι, σε Αριστοφ., Ξεν.

ὑπό-χειρ, ό, ή, = το επόμ., σε Σοφ.

ὑποχείριος, -ον και -α, -ον (χείρ), **1.** αυτός που βρίσκεται κάτω από το χέρι, εξουσία κάποιου, αυτός που βρίσκεται στο χέρι κάποιου, στην δικαιοδοσία του, σε Ομήρ. Οδ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, ο υποκείμενος στην εξουσία κάποιου, ο υπό τις διαταγές του, τινι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· λαβεῖν τινα ὑποχείριον, οδηγώ κάποιον υπό την εξουσία μου, σε Ευρ.· ἔχειντινα ὑποχείριον, σε Θουκ. **ὑπο-χέω**, μέλ. -χεῶ, αόρ. α' ὑπ-έχεα, Επικ. -έχευα — Παθ., παρακ. ὑπο-κέχυμαι· χύνω σε ποτήρι που τοποθετείται από κάτω, χύνω έξω· λέγεται για ξηρά πράγματα, στρώνω ή απλώνω από κάτω, σε Όμηρ. — Παθ., φύλλα ὑποκεχυμένα ὑπὸ τοῖς ποσί, φύλλα διασκορπισμένα κάτω από τα πόδια, σε Ηρόδ.· μεταφ., ἀπιστίη ὑπεκέχυτο αὐτῷ, δυσπιστία, καχυποψία χύθηκε κρυφά επάνω του, δηλ. τον κατέλαβε, στον ιδ.

ὑπο-χθόνιος, -ίη, -ον (χθών), αυτός που βρίσκεται κάτω από τη γη, έδαφος, υπόγειος, σε Ησίοδ., Ευρ.

ὑπό-χθων, -ονος, ό, ή, = το προηγ., σε Ανθ.

ὑπ-οχλέομαι, Παθ., κυλιέμαι, κινούμαι από κάτω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπο-χορηγέω, μέλ. -ήσω, χορηγώ, παρέχω, προμηθεύω, σε Στράβ.

ὑποχορηγία, ή, χορηγία, παροχή, προμήθεια, αρωγή, συνδρομή, σε Στράβ.

ὑπ-οχος, -ον (ὑπέχω), **1.** υποτελής σε κάποιον, υπήκοος κάποιου, τινι, σε Ξεν.· βασιλῆς βασιλέως ὑποχοι, υποτελείς ή αξιωματούχοι του βασιλιά, βασιλιάδες υποταγμένοι στον μεγάλο βασιλιά, σε Αισχύλ. **2.** = ἔνοχος, υποκείμενος σε, υπεύθυνος για, υπόχρεος σε, τινός, σε Δημ.

ὑπό-χρεως, -ων (χρέος), γεν. -ω, **1.** χρεωμένος, αυτός που χρωστά, σε Αριστοφ.: *ὑπόχρεός τινος*, χρεώστης, σε Πλούτ. **2.** λέγεται για περιουσία, ιδιοκτησία, χρεωμένος, μπλεγμένος, επιβαρυνμένος, Λατ. *obaeratus*, σε Δημ. **3.** με γεν., *ὑπόχρεως φιλίας*, δεμένος με δεσμούς φιλίας, σε Πλούτ.

ὑπο-χρίω[ι], αλείφω από κάτω ή επαλείφω, *τί τινι*, σε Ηρόδ.: *ὑποχρίω τινί*, βάφει το πρόσωπό του κάτω από τα μάτια, σε Ξεν. — Μέσ., *ὑποχρίεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς*, βάφω τα μάτια μου από κάτω, στον ιδ.

ὑπό-χρῦσος, -ον, αυτός που περιέχει μίγμα ή μέρος χρυσού· μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, σε Πλάτ.

ὑπο-χωρέω, μέλ. -ήσομαι, **I. 1.** οπισθοχωρώ, αποσύρομαι, απομακρύνομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ.: *συχνά σε μτχ., ὑποχωρήσας φεύγει*, σε Δημ. **2.** με γεν., αποχωρώ από ένα μέρος, σε Ηρόδ., Ξεν.: *ὑποχωρέω τινί τοῦ θρόνου*, αποσύρομαι από την θέση μου σε ένδειξη τιμής απέναντι σε κάποιον άλλο, παραχωρώ την θέση μου σε αυτόν, σε Αριστοφ.: *και, ὑποχωρέω τινί*, υποχωρώ σε, εγκαταλείπω σε, σε Θουκ. **3.** με αιτ., αποφεύγω, δεν πλησιάζω, στον ιδ., σε Πλάτ. **II.** βαίνω, συνεχίζω, εξακολουθώ σταθερά, σε Πίνδ.

ὑποχώρημα, -ατος, τό, προϊόν εκκένωσης, περίττωμα, σε Θεόφρ.

ὑποχώρησις, -εως, ή, **1.** οπισθοχώρηση, απόσυρση, αποχώρηση, τράβηγμα, οπισθοδρόμηση, σε Πολύβ. **2.** άσυλο, καταφύγιο, σε Λουκ.

ὑπό-ψαμμος, -ον, αυτός που από κάτω του έχει άμμο, *γῇ ὑποψαμμοτέρη*, κάπως αμμώδης, σε Ηρόδ.

ὑπό-ψᾶρος, -ον, κάπως διάστικτος, με βούλες, *ἵππος*, σε Στράβ.

ὑπ-οψία, Ιων. -ίη, ή (**ὑπόψομαι**), **1.** υπόνοια, υποψία, ζηλοτυπία, ζήλια, *ὑποψίν ἔχειν ἔς τινα*, σε Ηρόδ., Αττ.: *πρός τινα*, σε Δημ.: *ἐν ὑποψία ποιεῖσθαι*, σε Αισχίν. **2.** λέγεται για αντικείμενο, *ἔχειν ὑποψίαν*, δέχομαι, αποδέχομαι την υποψία, σε Πλάτ.: *ὑποψίαν παρέχειν*, σε Θουκ.

ὑπ-όψιος, -ον (ὑπόψομαι), αυτός που βλέπεται με καχυποψία· *ὑπόψιος ἄλλων*, αυτός που αντιμετωπίζεται καχύποτα μεταξύ άλλων, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπ-οψωνέω, μέλ. -ήσω, κλέβω στην αγορά τροφίμων ή αγοράζω όλες ή τις περισσότερες διαθέσιμες ποσότητες λαθραία, σε Αριστοφ.

ὑπτιάζω (ῥπτιος), μέλ. -άσω, βρίσκομαι σε ὑπτια θέση, ξαπλώνομαι ανάσκελα, περπατώ με το κεφάλι ψηλά, σε Αισχίν. — Παθ., *κάρα ὑπτιάζεται*, το κεφάλι του κλίνει προς τα πίσω, σε Σοφ.

ὑπτίασμα, -ατος, τό, αυτό που βρίσκεται σε ὑπτια θέση, ξαπλωμένο ανάσκελα, *ὑπτίασματα χειρῶν*, ικεσία που εκτελείται με χέρια τεντωμένα προς τα πάνω, Λατ. *supinis manibus*, σε Αισχύλ.: *ὑπτίασμα κειμένου πατρός*, το σώμα του πατέρα του καθώς βρίσκεται σε ὑπτια θέση, στον ιδ.

ὑπτιασμός, ό, ὑπτια θέση σώματος, σε Λουκ.

ὑπτιαστέον, ρημ. επίθ. του *ὑπτιάζω*, αυτό που πρέπει να κλίνει, να γείρει προς τα πίσω, *ἐαυτόν*, σε Ξεν.

ὑπτιόομαι, Παθ., ανατρέπομαι, αναποδογυρίζω, σε Αισχύλ.

ῥπτιος, -α, -ον (από το *ὑπό*, όπως το Λατ. *supinus* από το *sub*), **I.** αυτός που έχει γείρει προς τα πίσω, πάνω στην πλάτη του, *πέσεν ῥπτιος*, έπεσε ανάσκελα, αντίθ. προς το *πρηνής*, σε Ομήρ. Ιλ.: λέγεται για τετράποδο ζώο, *ὀρθοῦ ἔστεῶτος καὶ ὑπτίου*, αφού σηκώθηκε ὀρθιο έπεσε ανάσκελα, σε Ηρόδ. **II.** γενικά, με το κάτω μέρος από πάνω, αντεστραμμένο, *χειρ ὑπτία*, παλάμη χεριού, σε Πλούτ.: *ἐξ ὑπτίου κράνους*, από το αναποδογυρισμένο κράνος, περικεφαλαία, με το κοίλο μέρος της περικεφαλαίας αντεστραμμένο, σε Αισχύλ.: ομοίως, *παράθες ὑπτίαν (τὴν ἄσπίδα)*, σε Αριστοφ.: *ἀψὶς ὑπτία*, μισός τροχός με το κοίλο μέρος του αντεστραμμένο, σε Ηρόδ.: *ὑπτίοις σέλμασιν*

ναυτίλλεται, πλέει με τα ύφαλα του σκάφους αναποδογυρισμένα, δηλ. υφίσταται ναυάγιο, σε Σοφ.· ἐξ ὑπτίας νεῖν, κολυμπῶ ανάσκελα, ανάποδα (με μεταφ. σημασία), σε Πλάτ. **III.** λέγεται για ξηρά, γη, κλίνω προς ένα μέρος, ομαλά, στρωτά, για την Αίγυπτο, σε Ηρόδ.

ὑπ-ωθέω, μέλ. -ώσω, σπρώχνω ή απωθώ, απομακρύνω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑπ-ωλένιος, -ον και -α, -ον, αυτός που βρίσκεται κάτω από τον αγκώνα, σε Θεόκρ.

ὑπωμοσία, ή, 1. όρκος που παίρνονταν για αναβολή εκδίκησης υποθέσεων (βλ. **ὑπόμνυμι** II), γραπτή αίτηση, ένορκη διαβεβαίωση για την αναβολή δίκης, σε Δημ. **2.** όρκος που δίνονταν από τον κατηγορο στην *γραφήν παρανόμων* (βλ. **παράνομος** 2), με αποτέλεσμα την αναβολή του προτεινόμενου νόμου ή ψηφίσματος, στον ίδ.

ὑπωπιάζω, μέλ. -άσω, **I.** μωλωπίζω κάποιον στο μάτι — Παθ., έχω μωλωπισμένο, μαυρισμένο μάτι, *ὑπωπιασμένος*, σε Αριστοφ. **II.** μεταφ., μελανιάζω, μωλωπίζω, νεκρώνω, σε Κ.Δ.· επίσης, ενοχλώ υπερβολικά, βασανίζω, στο ίδ.

ὑπ-ώπιον, τό (ὥψ), **I.** το μέρος του προσώπου κάτω από τα μάτια· γενικά, πρόσωπο, όψη, παρουσιαστικό, εμφάνιση, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** χτύπημα στο πρόσωπο, μελανιασμένο μάτι, σε Αριστοφ.

ὑπώρεια, ή, πρόποδες όρους, βουνού, παρυφές οροσειράς, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

ὑπ-ώρορε, γ' ενικ. παρακ., αμτβ. του *ὑπ-όρνυμι*.

ὑπ-ωρόφιος, -ον και -α, -ον (ὄροφος), αυτός που βρίσκεται κάτω από οροφή, μέσα σε σπίτι, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.· σε Αριστοφ.

ὑπ-ώροφος, -ον, = το προηγ., σε Ευρ.· λέγεται για φωλιά χελιδονιού, κάτω από το γείσο, σε Ανθ.

ὑπ-ωχρος, -ον, χλωμός, υποκίτρινος, ωχρός, σε Λουκ.

ὔρχα, ή, κεραμικό αγγείο για τουρσιά, παστά τρόφιμα, σε Αριστοφ.

ὔς, ὕν, γεν. *ύός [ὔ]* ή **σῦς**, *σῦν*, γεν. *σῦός*, *ό και ή·* πληθ., ονομ. *ὔες* (Αττ. *ὔς*), *σύες*, αιτ. *ὔας*, *σύας* (Αττ. *σῦς*)· γεν. *συῶν*, δοτ. *ύσί*, *συσί*, Επικ. επίσης *ὔεσσι*, *σύεσσι*, **1.** αγριόχοιρος, αγριογούρουνο, είτε αρσενικός (κάπρος) είτε θηλυκός (γουρούνα), σε Όμηρ. κ.λπ.· *σῦς ἄγριος*, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης *σῦς κάπριος* ή *κάπρος*, βλ. κατωτ. **2.** οικόσιτο γουρούνι, χοίρος, σε Όμηρ. κ.λπ.

ὔσγη, ή, χαμόδενδρο, θάμνος με κορμό από τον οποίο παράγεται η χρωστική ουσία *ὔσγινον*.

ὑσγίνο-βᾶφής, -ές, πορφυροβαμμένος, άλικος, κατακόκκινος, σε Ξεν., Λουκ.

ὔσγινον, τό, χρωστική ουσία από τον κορμό του θάμνου, *ὔσγη*, άλικος, πορφυρός, κατακόκκινος, σε Ανθ.

ὑσθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του *ὔω*.

ὑσμίνη[τ], ή, αγώνας, πάλη, μάχη, σύγκρουση, σε Ομήρ. Ιλ.· κατά μεταπλασμό, Επικ. δοτ. *ύσμῖνι*, όπως αν προερχόταν από τα *ύσμίν* ή *ύσμίς*, στο ίδ.

ὔσπληγξ ή ὕσπληξ, ή, γεν. -ηγγος και -ηγος, Δωρ. **ὕσπλαγξ, -αγγος, I.** σχοινί τραβηγμένο, τεντωμένο κατά πλάτος, οριζοντίως, στην αρχή του σταδίου· αφήνονταν να πέσει όταν οι δρομείς ήταν έτοιμοι να ξεκινήσουν, αφετηρία,, σε Πλατ., Ανθ. **II.** βρόχος ή θηλειά μιας παγίδας πτηνών, σε Θεόκρ. (αμφίβ. προέλ.).

ύσσός, ό, ακόντιο, το ρωμαϊκό pilum, σε Πολύβ. κ.λπ.

ὔσσωπος, ή, ὕσσωπος, φαρμακευτικό αρωματικό φυτό, πιθ. η κάππαρη, σε Κ.Δ.

ὑστάτιος[ἄ], **-α, -ον**, ποιητ. αντί του ὕστατος, όπως μεσάτιος αντί του μέσος, σε Όμηρ.· το ουδ. ως επίρρ., επιτέλους, σε Όμηρ. Ιλ.

ὑστάτος, -η, -ον, βλ. **ὑστερος** B.

ὑστέρα, Ιων. **ὑστέρη, ἥ**, μήτρα, κυρίως σε πληθ. *ὑστέραι*, Ιων. *-εων*, σε Ηρόδ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

ὑστεραῖος, -α, -ον (ὑστερος), αυτός που ανήκει στην επόμενη μέρα, (πρβλ.

προτεραῖος)· *τῇ ὑστεραίᾳ* (Ιων. *-αίῃ*) *ἡμέρᾳ*, τη μέρα που ακολουθεί, την επαύριο, την επομένη μέρα, Λατ. *postridie*, σε Ηρόδ.· συχνά και χωρίς το *ἡμέρᾳ*, στον ιδ., Αττ.· επίσης, *ἐς τὴν ὑστεραίην*, σε Ηρόδ.· *ἐν τῇ ὑστεραίᾳ*, σε Πλάτ.· με γεν., *τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης*, την επομένη μέρα της μάχης, στον ιδ.

II. = ὑστερος, μεταγενέστερος, ακόλουθος, επόμενος, σε Ηρόδ., Ξεν.

ὑστερέω (ὑστερος), μέλ. *-ήσω*, παρακ. *ὑστέρηκα*, υπερσ. *ὑστερήκειν* — Παθ., αόρ. *α' ὑστερήθην*· **I.** μένω πίσω ή έρχομαι αργότερα, καθυστερώ, σε Ηρόδ.,

Αττ. **II.** με γεν. πράγμ., έρχομαι αργότερα από, καθυστερώ για, *ὑστέρησαν ἡμέρη μὴ τῆς συγκεκριμένης*, προσήλθαν μία μέρα αργότερα της

προκαθορισμένης μέρας, σε Ηρόδ.· *τῆς Μυτιλήνης ὑστερήκει*, είχε φθάσει

αργά για την σωτηρία της Μυτιλήνης, σε Θουκ.· *ὑστερέω τῆς πατρίδος*,

αδυνατώ να την υπερασπίσω, σε Ξεν. **2.** με γεν. προσ., έρχομαι μετά από κάποιον, στον ιδ.· επίσης με δοτ., έρχομαι πάρα πολύ αργά για κάποιον, σε Θουκ. **III.** μεταφ., δεν φθάνω κάποιον, είμαι κατώτερος, *τινός*, σε Πλάτ. κ.λπ.

IV.1. είμαι ελλιπής, ανεπαρκής, δεν κατορθώνω να πετύχω κάτι· ομοίως και σε Μέσ., *ὑστερεῖσθαι τινος*, σε Κ.Δ. **2.** απόλ., βρίσκομαι σε ανάγκη ή έλλειψη, στερούμαι, στο ιδ. **V.** λέγεται για πράγματα, είμαι ελλιπής, δεν επαρκώ, Λατ. *deficere*, στο ιδ.

ὑστέρημα, -ατος, τό, έλλειμμα, ανάγκη, έλλειψη, σε Κ.Δ.

ὑστέρησις, ἥ, = το προηγ., σε Κ.Δ.

ὑστερίζω (ὑστερος), μέλ. Αττ. *-ιῶ*, αόρ. *α' ὑστέρισα*· **I.** έρχομαι μετά από, έρχομαι αργότερα ή πάρα πολύ αργά, σε Θουκ., Ξεν. **II.** με γεν. πράγμ., μένω πίσω ως προς, φθάνω αργά για τις περιστάσεις, σε Δημ.· μένω πίσω, σε Ξεν.

III. μεταφ., υστερώ, μένω πίσω, είμαι κατώτερος κάποιου, με γεν., στον ιδ.· απόλ., *ὑστερίζω τὸ εἶδέναι*, υστερεί σε γνώση, στον ιδ.

ὑστερό-ποινος, -ον (ποινή), αυτός που επιβάλλει ποινή μετά την πράξη, ενέργεια, αυτός που τιμωρεί κατόπιν, σε Αισχύλ.

ὑστερό-πους, ό, ἥ, ουδ. *-πουν*, αυτός που έρχεται αργά, σε Ανθ.

ὑστερος, ὕστατος, έσχατος, τελευταίος, συγκρ. και υπερθ. χωρίς θετικό βαθμό επιθ.

A.ὕστερος, -α, -ον, τελευταίος· **I.** λέγεται για τόπο, τελευταίος, έσχατος, αυτός που έρχεται κατόπιν, μετά από, επόμενος, ακόλουθος, σε Ευρ., Ξεν.· με γεν., *ὕστεροι ἡμῶν*, από πίσω μας, σε Πλάτ.· *ὑστέρα νεώς*, πίσω (βραδύτερη) από το πλοίο, σε Αισχύλ. **II.** λέγεται για χρόνο, επόμενος, προσεχής, σε Όμηρ. Ιλ.· *τῷ ὑστέρῳ ἔτει*, τον επόμενο χρόνο, κατά τον προσεχή χρόνο, σε Ξεν.·

ὑστέρῳ χρόνῳ, τον μετέπειτα χρόνο, σε Αισχύλ. κ.λπ.· με γεν. προσ., ὕστερα από κάποιον, μετά από κάποιον, σε Όμηρ. Ιλ., Πλάτ.· επίσης, *ὑστέρῳ χρόνῳ τούτων*, σε Ηρόδ. **2.** αργότερα, πολύ αργά, σε Όμηρ. Ιλ., Σοφ. **3.** με γεν.

πράγμ., αργότερα από όσο έπρεπε για κάτι, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **4.** ως ουσ., *οἱ ὕστεροι*, Λατ. *posterī*, σε Ευρ. **III.** λέγεται για μικρότερη ηλικία, αξία ή ποιότητα, *γένει ὕστερος*, δηλ. νεώτερος, σε Όμηρ. Ιλ.· με γεν., *οὐδενός ὕστερος*, κατώτερος από κανέναν, σε Σοφ., Θουκ.· *ὕστερος τῶν νόμων*, κατώτερος, υποκείμενος στους νόμους, σε Αισχίν. **IV. 1.** το ουδ. *ὕστερον* ως επίρρ., πίσω, όπισθεν, με γεν., σε Ξεν. **2.** λέγεται για χρόνο, αργότερα, έπειτα,

μετά από, κατόπιν, σε Όμηρ. κ.λπ. · επίσης *ὕστερα*, σε Ομήρ. Οδ. · με γεν., *ὕστερον τούτων*, μετά απ' αυτά, κατόπιν, έπειτα από αυτά, σε Ηρόδ. · *πολλῶ ὕστερον τῶν Τρωικῶν*, σε Θουκ. **3.** με επιρρ. σημασία με προθ., *ἐξ' ὕστερον*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. · *ἐν ὑστέρω*, σε Θουκ. · *ἐξ ὑστέρης*, σε Ηρόδ.

Β. ὕστατος, -η, -ον, έσχατος · **I.** λέγεται για τόπο, *πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι*, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για χρόνο, *τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν;*, στο ιδ. · *πρὸς ὕστατον φῶς*, σε Αισχύλ. · *ἡ ὑστάτη* (ενν. *ἡμέρα*) *τῆς ὀρτῆς*, η τελευταία μέρα της γιορτής, σε Ηρόδ. · *οὐκὲν ὑστάτοις*, όχι μεταξύ των τελευταίων, σε Ευρ. · *οἱ ὕστατοι εἰπόντες*, σε Δημ. κ.λπ. · με γεν., *ὕστατος ἀλώσιος*, εντελώς τελευταίος για..., σε Πίνδ. **III. 1.** ουδ. ενικ. και πληθ. ως επίρρ., *πύματόν τε καὶ ὕστατον*, σε Ομήρ. Οδ. · *ὕστατα καὶ πύματα*, σε Ομήρ. Ιλ. · *νῦν ὕστατα*, στο ιδ. · *ὕστατα*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** με επιρρ. σημασία με προθ., *ἐν ὑστάτοις*, επιτέλους, σε Πλάτ.

ὕστερο-φθόρος, -ον (φθείρω), αυτός που καταστρέφει μετά από, αυτός που επιφέρει βλάβη μετά από, σε Σοφ.

ὕστερό-φωνος, -ον, αυτός που ακούγεται κατόπιν, αυτός που αντηχεί κατόπιν, σε Ανθ.

ὕστριξ, -ίχος, ὁ και ἡ, σκαντζόχοιρος, σε Ηρόδ. (αμφιβ. προέλ.).

ὕστριχίς, -ίδος, ἡ, μαστίγιο για την τιμωρία των δούλων, σε Αριστοφ.

ὕφ-άγχο ἡ -εῦ, Δωρ. αντί *ὕφηγοῦ*, προστ. του *ὕφηγέομαι*.

ὕφαιμος, -ον (αἶμα), **I.** πλημυρισμένος με αίμα, κατακόκκινος, ερεθισμένος (λέγεται για μάτι), σε Δημ. **II.** λέγεται για ιδιοσυγκρασία, αιματώδης, θερμόαιμος, σε Πλάτ.

ὕφαίνω[ῶ], Ιων. παρατ. *ὕφαίνεσκον*· μέλ. *ὕφᾱνῶ*, αόρ. α' *ὕφῃνα*, μεταγεν. *ὕφᾱνα*, παρακ. *ὕφαγκα* — Παθ., αόρ. α' *ὕφάνθη*, παρακ. *ὕφασμαι* · **I.** υφαίνω, πλέκω, *ἰστόν ὑφαίνειν*, πλέκω, υφαίνω ιστό, σε Όμηρ. · *ἱμάτιον*, σε Πλάτ. κ.λπ. · *ἀπόλ.*, πλέκω, χειρίζομαι, εργάζομαι στον αργαλειό, σε Ηρόδ. — Μέσ., *ἱμάτιον ὑφαίνεσθαι*, πλέκω ένα πέπλο, *μανδύα, ρούχο για τον εαυτό μου*, σε Πλάτ. **II.** μηχανεύομαι, σκαρώνω, σχεδιάζω, επινοώ, εφευρίσκω, Λατ. *texere*, *δόλον ὑφαίνειν*, σε Ομήρ. Ιλ. · *μητίν ὑφαίνει*, σε Ομήρ. Οδ. **III.** γενικά, δημιουργώ, κατασκευάζω, οικοδομώ, σε Πίνδ.

ὕφαίρεσις, -εως, ἡ, λαθραία αφαίρεση, υπεξαίρεση, κλεψιά, παρά Δημ.

ὕφ-αιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' *ὕφειλον*· Ιων. **ὕπ-αιρέω** κ.λπ. · **I.** κυριεύω από κάτω ή εσωτερικά, σε Όμηρ. **II. 1.** τραβώ ή απομακρύνω κάτι κάτω από κάτι άλλο, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ. · επίσης, *τὴν χεῖρα ὑφῆρει*, προσπάθησε να την τραβήξει μακριά, να την αποτραβήξει, σε Αριστοφ. **2.** αφαιρώ κρυφά, βουτάω, υποκλέπτω, σε Θουκ. · *ὕφαιρῶ τῆς ὑποψίας*, σταδιακά, βαθμιαία αφαιρώ μέρος από..., στον ιδ. — Παθ., *ὕπαραιρεμένος* (Ιων. *μτχ.* παρακ.) αυτός που έχει αφαιρεθεί κρυφά, εξαφανισμένος, σε Ηρόδ. · ομοίως και στη Μέσ., αφαιρώ κρυφά, υποκλέπτω, υπεξαيرώ, σφετερίζομαι, στον ιδ., σε Αριστοφ. κ.λπ. **3.** σε Μέσ. επίσης με αιτ. προσ., *ὕφαιρῶ τινά τινος*, αρπάζω κάτι από κάποιον, τον απογυμνώνω από κάτι, σε Αισχίν.

ὕφ-ἄλος, -ον (ἄλς), υποθαλάσσιος, *ὕφαλος Ἑρεβος*, το σκοτάδι της αβύσσου, σε Σοφ. · *τὸ ὕφαλον*, τα κατώτερα ύδατα, σε Στράβ.

ὕφάντης, -ου, ὁ (ὕφαίνω), υφαντής, σε Πλάτ.

ὕφαντικός, -ῆς, -όν (ὕφαίνω), **I.** επιδέξις στην υφαντική, σε Πλάτ. · επίρρ. - *κῶς*, κατά τον τρόπο του υφαντή, στον ιδ. **II.** *ἡ ὕφαντική* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της ύφανσης, στον ιδ.

ὕφαντο-δόνητος, -ον (δονέω), υφασμένος από τη δόνηση, «πέταγμα», γρήγορη κίνηση της σαίτας του αργαλειού, σε Αριστοφ.

ύφαντός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *ύφαίνω*, υφασμένος, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.· *ὅσα ύφαντά τε καὶ λεῖα*, χρυσοποίκιλτα και απλά, απέριττα υφάσματα, σε Θουκ.

ύφ-άπτω, Ιων. **ύπ-άπτω**, μέλ. -*ψω*, **1.** βάζω φωτιά, ανάβω, πυρπολώ κάτω από, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** μεταφ., αναφλέγω, εξάπτω, ερεθίζω, διεγείρω, εξοργίζω ανεπαίσθητα, χωρίς να γίνομαι αντιληπτός, σε Ξεν.

ύφ-αρπάζω, Ιων. **ύπ-αρπάζω**· μέλ. -*άσομαι*, **1.** αρπάζω, αποσπώ κάτω από, σε Ξεν. **2.** αποσπώ, αφαιρώ κρυφά, λαθραία, υποκλέπτω, Λατ. *surripere*, σε Αριστοφ. **3.** *ύφαρπάζω λόγον*, αρπάζω, κλέβω τον λόγο μέσα από το στόμα κάποιου την ώρα που πάει να τον ξεστομίσει, διακόπτω, δεν τον αφήνω να μιλήσει, σε Ηρόδ.· διακόπτω, σε Αριστοφ.

ύφαρπάμενος, ποιητ. αντί *ύφαρπασάμενος*.

ύφασμα[ύ], -ατος, τό (ύφαίνω), υφασμένο ένδυμα, ρούχο, ιστός, σε Ομήρ. Οδ.

ύφαστρίς, -ίδος, ή, = *ύφάντρια*, σε Ησύχ.

ύφάω, ποιητ. αντί *ύφαίνω*, Επικ. γ' πληθ. *ύφώσι*, σε Ομήρ. Οδ.

ύφ-ειμένως, επίρρ. μτχ. Παθ. παρακ. του *ύφίημι*, αμελώς, απρόσεκτα, με ελάχιστη βία, Λατ. *submisce*, σε Ξεν.

ύφ-εῖσα, Ιων. **ύπ-εῖσα** (βλ. [ἕξω](#) I), τοποθέτησα από κάτω ή κρυφά, *ύπείσας άνδρας*, έχοντας τοποθετήσει τους άνδρες σε ενέδρα, σε Ηρόδ.

ύφεκτέον, ρημ. επίθ. του *ύπέχω*, αυτό το οποίο πρέπει να λογοδοτήσει, σε Πλάτ.

ύφελκτέον, ρημ. επίθ. του *ύφέλκω*, αυτό που πρέπει να αποσπαστεί, να εξαχθεί, *τῶνδραδίων*, κάποιος από τους δαυλούς, πυρσούς, σε Αριστοφ.

ύφ-έλκω, μέλ. -*ελκύσω*, (βλ. [ἔλκω](#)), αποσπώ, σύρω μαλακά, απαλά, *ύφέλκω τινά ποδοῖν*, σέρνω κάτω από τα δύο πόδια, σε Ομήρ. Ιλ.· αποσπώ υπονομεύοντας, σε Θουκ.

ύφ-ελοῖάτο, Ιων. γ' πληθ. ευκτ. Μέσ. αορ. β' του *ύφ-αιρέω*.

ύφ-έντες, πληθ. μτχ. αορ. β' του *ύφ-ίημι*.

ύφ-έρπω, μέλ. -*ερπύσω [ύ]*, (βλ. [ἔρπω](#)), **I.** γλιστρώ κρυφά, Λατ. *subrepere*, *ύφεῖρπε γάρ πολύ*, η φήμη διαδίδονταν μακριά, σε Σοφ. **II.** όπως το [ύπέργομαι](#) II, λέγεται για ακούσια αισθήματα, επέρχομαι ασυναίσθητα, κυριεύω, καταλαμβάνω, Λατ. *subire animum*, *χαρά μ' ύφέρπει, τρόμος μ' ύφέρπει*, σε Αισχύλ.

ύφή, ή (ύφαίνω), ιστός, πλέγμα, ύφασμα, σε πληθ., σε Αισχύλ., Ευρ.

ύφ-ηγεμών, -όνος, ό, = *ήγεμών*, σε Ανθ.

ύφ-ηγέομαι, μέλ. -*ήσομαι*, παρακ. -*ήγημαι*· αποθ.· **I.** προηγούμαι, προπορεύομαι, κατευθύνω, δείχνω το δρόμο, οδηγώ, *τινι*, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.· απόλ., πηγαίνω πρώτος, δείχνω το δρόμο, σε Σοφ., Θουκ., Πλάτ.· *κατὰ τὸν ύφηγημένον τρόπον*, σύμφωνα με το κανονικό σχέδιο, σε Αριστ. **II. 1.** με σύστ. αντ., *ύφηγέομαι τήν όδόν*, δείχνω το δρόμο, σε Πλούτ. **2.** με αιτ. πράγμ., υποδεικνύω τον τρόπο, δίνω οδηγίες σε, καθοδηγώ, κατευθύνω, εκπαιδεύω, σε Ξεν., Πλάτ. **III.** οδηγώ σε κάτι, υποδηλώνω ότι κάτι είναι έτσι, σε Αισχύλ. **ύφήγησις, -εως, ή**, καθοδήγηση, οδηγία, νουθεσία, σε Δημ.

ύφηγητήρ, -ήρος, ό, = το επόμ., σε Σοφ., Ανθ.

ύφηγητής, -οῦ, ό (ύφηγέομαι), **1.** αυτός που ηγείται, είναι επικεφαλής στον δρόμο, οδηγός, ηγέτης, αρχηγός, σε Σοφ.· *ώς ύφηγητοῦ τινος* (ενν. *όντος*), σαν να καθοδηγούνταν από κάποιον (αόρατο) οδηγό, στον ίδ. **2.** διδάσκαλος, καθηγητής, σε Πλούτ.

ὕφηνιοχέω, μέλ. -ήσω, εἶμαι ὕφηνίοχος, σε Λουκ. — Παθ., οδηγούμαι κατόπιν, ακολουθώ, έπομαι ή σύρομαι πίσω από, λέγεται για άρματα, σε Δημ. **ὕφ-ηνίοχος**, ό, αμαξηλάτης, ηνίοχος, δευτερεύων ηνίοχος στο άρμα πολεμιστή, σε Ομήρ. Ιλ.

ὕφ-ήσσω, -ον, γεν. -ονος, κάπως κατώτερος ή μικρότερος, σε Ησίοδ.

ὕφ-ιζάνω, = ὕφίζω, κουλουριάζομαι, μαζεύομαι, ζαρώνω κάτω από, με δοτ., σε Ευρ.

ὕφίξεις, -εως, ή, καταστάλαγμα ή κατακάθιση, σε Στράβ.

ὕφ-ίζω, κατακάθομαι, ζαρώνω, μαζεύομαι, κουλουριάζομαι, σε Ευρ.

ὕφ-ίημι, Ιων. **ὕπ-ίημι**· μέλ. ὕφ-ήσω· (βλ. **ἵημι**)· **1.** αφήνω προς τα κάτω, ὕφίημι ἰστόν, χαμηλώνω, κατεβάζω τον ιστό, το κατάρτι, σε Ομήρ. Ιλ.· ὕφίημι ἰστία, Λατ. submittere vela, σε Ομηρ. Ὑμν. **2.** βάζω από κάτω, τί τινι, σε Ὅμηρ.· τι ὑπό τι, σε Ξεν. βάζω νεογνό κάτω από την μητέρα του, το βάζω να θηλάσει, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.· σε Μέσ., λέγεται για μητέρα, ὕφιεσθαι μαστοῖς, βάζει το νεογνό στους μαστούς της, το θηλάζει, σε Ευρ. **3.** ὕφίημί τινα, εμπλέκω, χρησιμοποιώ κάποιον κρυφά, τον προετοιμάζω να διαδραματίσει έναν ρόλο, δωροδοκώ, εξαγοράζω, διαφθείρω (μάρτυρα), σε Σοφ. — Παθ., ὡς ἔχιδν' ὕφειμένη, σαν φίδι που κρυφά ξεπροβάλλει, γλιστρά μέσα, στον ιδ. **4.** εγκαταλείπω, παραιτούμαι, παραδίνομαι, σε Ξεν. **II.** αμτβ., μετριάζω, χαλαρώνω ή κατευνάζω από κάτι, με γεν., ὕπεις τῆς ὀργῆς, σε Ηρόδ.· απόλ., υποχωρώ, ελαττώνομαι, οὐδέν ὕπιέντες, στον ιδ.· επίσης, σε Μέσ., στον ιδ.· ομοίως για πράγματα, τὸ ὕδωρ ὕπεται τοῦ ψυχροῦ, ελαττώνεται η ψυχρότητά του, στον ιδ.· τοῦ στόματός γε ὕφίημι, υποχωρώ ως προς το, σε Ξεν.· με δοτ., υποκύπτω, υποχωρώ σε κάποιον, τοῖς πολεμίοις, στον ιδ. **III.** σε Μέσ. και Παθ., **1.** χαμηλώνω, κατεβάζω τα ιστία, τα πανιά, σε Αριστοφ.· κυρίως σε μτχ. παρακ., πλεῖν ὕφειμένη δοκεῖ μοι, μου φαίνεται ότι θα έπρεπε να κινηθώ με χαμηλωμένα ιστία, δηλ. να χαμηλώσω τον τόνο μου, με μέτρο να κινηθώ, σε Σοφ. **2.** σφάζω νεοσσοὺς ὄρνις ὡς ὕφειμένη, σαν φοβισμένη όρνιθα, ή πιθ. με τους νεοσσούς μου κάτω από τις φτερούγες μου, σε Ευρ. **3.** γενικά, υποτάσσομαι, δέχομαι, σε Ξεν.· με απαρ., κατθανεῖν ὕφειμένη, υπάκουα, με πραότητα προετοιμάστηκε να πεθάνει, σε Ευρ. **ὕφ-ϊκάνω[α]**, = ὑπέρχομαι II, καταλαμβάνω, κυριεύω κάποιον σταδιακά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὕφ-ίστημι, Ιων. **ὕπίστημι**, μέλ. ὕποστήσω, αόρ. α' ὕπέστησα· σ' αυτούς τους χρόνους είναι μτβ.,

A. I. 1. τοποθετώ ή στήνω από κάτω, τίτινι, σε Ηρόδ., Πίνδ.· τρεῖς σταυροὺς ὕπίστησι, μπήγει τρεις ξύλινους στύλους στην λίμνη για να υποστηρίξει το σπίτι, την κατοικία, σε Ηρόδ.· μεταφ., γνώμας ὕποστήσας σοφάς, αφού έστησε σοφές γνώμες ως θεμέλιο, σε Σοφ. **2.** τοποθετώ κρυφά ή σε ενέδρα, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** μτβ. επίσης σε μέλ. και Μέσ. αόρ. α', αντικαθιστώ, τί τινι, κάτι με κάτι άλλο, σε Ξεν. **B.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β' ὕπ-έστην, παρακ. ὕφ-έστηκα, Ιων. μτχ. ὕπ-εστεώς· **I. 1.** στέκομαι από κάτω ως στήριγμα, με δοτ., σε Ηρόδ. **2.** μένω από κάτω, κατασταλάζω, τὸ ὕφιστάμενον, γάλα, αντίθ. προς τὸ ἐφιστάμενον (κρέμα, καϊμάκι, αφρόγαλα), στον ιδ. **II. 1.** θέτω τον εαυτό μου κάτω από μία δέσμευση, αναλαμβάνω την ευθύνη ή υπόσχομαι να κάνω κάτι, με απαρ. μέλ., ὅσσ' Αχιλλῆϊ ὕπέστημεν δώσειν, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· με απαρ. αόρ., οὐ τίς με ὕπέστη σαῶσαι, στο ιδ.· με απαρ. ενεστ., σε Ηρόδ.· απόλ., αφού δόθηκε η υπόσχεση, σε Ομήρ. Οδ.· ὥσπερ ὕπέστη, όπως υποσχέθηκε, σε Θουκ.· όταν ακολουθ. από αιτ. μπορεί να εννοηθεί ένα απαρ., τρίποδας οὓς οἱ ὕπέστη (ενν. δώσειν), σε Ομήρ. Ιλ.· ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν ἥνπερ ὕέστησαν, στο

ιδ. **2.** υποτάσσομαι σε κάποιον, *τινι*, στο ιδ. **3. α)** με αιτ. πράγμ., υποτάσσομαι σε κάτι, συναινῶ σε κάτι, *ὁ τὸ ἐλάχιστον ὑπιστάμενος*, αυτός που συναινεί να πάρει το ελάχιστο, σε Ηρόδ.: *ὑφίσταμαι τὸν πλοῦν*, τον αναλαμβάνω χωρίς τη θέλησή μου, σε Θουκ.: ομοίως, *ὑφίσταμαι τὸν κίνδυνον*, στον ιδ.: σπανίως με δοτ., *ὑφίσταμαι ζυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις*, στον ιδ. **β)** αναλαμβάνω ένα αξίωμα, σε Ξεν. **III.** παραφυλάω κρυμμένος ή σε ενέδρα, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

IV.αντιστέκομαι, προβάλλω αντίσταση σε μία επίθεση, ανθίσταμαι, αντιτίθεμαι, αποκρούω, με δοτ., σε Αισχύλ.: με αιτ., σε Ευρ., Θουκ.: ἀπόλ., διατηρώ τη θέση μου, αντιμετωπίζω τον εχθρό, Λατ. *subsistere*, σε Ευρ., Θουκ.

ὑφ-οράω, μέλ. *ὑπ-όψομαι*, αόρ. β' *ὑπ-εἶδον* και Μέσ. -ειδόμην· παρατηρώ, κοιτάζω από χαμηλά, βλέπω με καχυποψία ή ζήλια, υποπτεύομαι, *τινά*, σε Θουκ. κ.λπ.

ὑ-φορβός, ὁ, = *συφορβός*, σε Ομήρ. Οδ.

ὑφ-ορμέω, μέλ. -ήσω, είμαι κρυφά αγκυροβολημένος σ' έναν τόπο, σε Πολύβ.

ὑφορμίζομαι, Παθ. και Μέσ., προσορμίζομαι κρυφά ή κάτω από ένα μέρος, σε Θουκ., Πλούτ.

ὑφόρμῖσις, ἡ, = το επόμ., σε Ανθ.

ὔφορμος, ὁ (ὄρμος II), αγκυροβόλι, ὄρμος, σε Στράβ.

ὑφώωσι, Επικ. αντί *ὑφῶσι*, γ' πληθ. του *ὑφάω*.

ὔφ-υδρος, -ον (ὔδωρ), υποβρύχιος, λέγεται για δύτη, σε Θουκ.

ὑψ-ἄγορας, Ιων. -ης, -ου, ὁ (ἀγορεύω), πολυλογάς, καυχησιάρης, σε Ομήρ. Οδ.

ὑψ-αυχενίζω, μέλ. -σω, κρατώ τον αυχένα ψηλά, κάνω επίδειξη, σε Ανθ.

ὑψ-αύχην, -ενος, ὁ, ἡ, αυτός που κρατά τον αυχένα ψηλά, αγέρωχος, περήφανος, *ἵππος*, σε Πλάτ.: μεταφ., μεγαλοπρεπής, αρχοντικός, επιβλητικός, πανύψηλος, απέραντος, σε Ευρ.

ὑψ-ερεφής, -ές (ἐρέφω), αυτός που έχει ψηλή οροφή, αυτός που έχει ψηλό θόλο, καμάρα, σε Όμηρ., Αριστοφ.

ὑψ-ήγορος, -ον (ἀγορεύω), πολυλογάς, στομφώδης, μεγαλόστομος, κομπορρήμων, καυχησιάρης, σε Αισχύλ.

ὑψηίς, -ήεσσα, -ῆεν, ποιητ. αντί *ὑψηλός*, σε Ανθ.

ὑψηλ-αυχενία, ἡ (αὐχήν), το κράτημα του αυχένα ψηλά, περηφάνια, σε Ξεν.

ὑψηλό-κρημνος, -ον, αυτός που έχει ψηλούς γκρεμούς, σε Αισχύλ.

ὑψηλολογέομαι, αποθ., λέω υψηλά πράγματα, μιλώ με περηφάνια, καυχίεμαι, σε Πλάτ.

ὑψηλο-λόγος, -ον, μεγαλόστομος, καυχησιάρης.

ὑψηλό-νοος, -ον, συνηρ. -νους, -ουν, υψηλόφρων· *τὸ ὑψηλόνουν*, σε Πλάτ.

ὑψηλός, -ή, -όν (ὔψι), **I.** ψηλός, υψηλός, ανυψωμένος, Λατ. *altus, sublimis*,

σε Όμηρ., Ηρόδ., Τραγ. κ.λπ.: λέγεται για ορεινή χώρα, *χώρη ὀρεινή καὶ ὑψηλή*, σε Ηρόδ.: *ὑψηλὰ χωρία*, σε Θουκ. **II.** μεταφ., υψηλός, μέγας, λαμπρός, σε Πίνδ., Πλάτ.: *ὑψηλὰ κομπεῖν*, μιλώ με αγέρωχο τρόπο, σε Σοφ.: *πνεῦμα ὑψηλὸν αἶρειν*, σε Ευρ.

ὑψηλοφρονέω, είμαι υψηλόφρων, αλαζονικός, υπεροπτικός, σε Κ.Δ.

ὑψηλό-φρων, -ονος, ὁ, ἡ (φρήν), υψηλόφρων, αλαζονικός, υπεροπτικός, υπερήφανος, αγέρωχος, σε Ευρ., Πλάτ.

ὑψ-ηρεφής, -ές, = *ὑπερερεφής*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑψ-ηχής, -ές, (ῆχος), γεν. -έος, αυτός που ηχεί, ακούγεται στα ύψη, *ἵπποι ὑψηχέες*, που χρεμετίζουν, χλιμιντρίζουν δυνατά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑψῖ, επίρρ., σε υψηλό σημείο, ψηλά, σε ὕψος, σε Όμηρ.· στο ανοικτό πέλαγος, στην ανοικτή θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ. (απ' όπου, *ὕψιων, ὑψίτερος, ὕψιστος*).

ὑψί-βάτος, -ον, αυτός που βρίσκεται ψηλά, ψηλά τοποθετημένος, σε Πίνδ., Σοφ.

ὑψῖ-βόας, -ου, ὁ, αυτός που φωνάζει δυνατά, όνομα ενός βατράχου, σε Βατραχομ.

ὑψι-βρεμέτης, -ου, ὁ (βρέμω), αυτός που βροντάει από ψηλά, σε Όμηρ.

ὑψῖ-γέννητος, -ον, αυτός που έχει γεννηθεί ψηλά, *ἐλαίας ὑψιγέννητος κλάδος*, το κορυφαίο της βλαστάρι, σε Αισχύλ.

ὑψί-γυιος, -ον, αυτός που έχει υψηλά χοντρά κλαδιά, αυτός που έχει ψηλό κορμό, σε Πίνδ.

ὑψί-ζῦγος, -ον (ζυγόν), λέγεται για κωπηλάτη, αυτός που κάθεται σε υψηλή θέση, κάθισμα· λέγεται για τον Δία, υψηλόθρονος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

ὑψί-θρονος, -ον, υψηλόθρονος, σε Πίνδ.

ὑψῖ-κάρηνος[ᾱ], -ον (κάρηνον), αυτός που έχει υψηλή κορυφή, σε Ομηρ. Ύμν.

ὑψῖ-κέλευθος, -ον, αυτός που περιπλανιέται στα ὕψη, σε Ανθ.

ὑψί-κερως, -ων (κέρας), γεν. -ω, αυτός που έχει ψηλά κέρατα, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.· επίσης κατά μεταπλασμό, αιτ., *ὕψικέρᾱτα πέτραι*, βράχος με ψηλή κορυφή, σε Πίνδ. παρ' Αριστοφ.

ὑψί-κομος, -ον (κόμη), αυτός που έχει υψηλό φύλλωμα, πανύψηλος, απέραντος, σε Όμηρ., Ησίοδ., Ευρ.

ὑψί-κομπος, -ον, υπερβολικά κομπορρήμων, υπερόπτης, αλαζόνας, επηρμένος, αυθάδης· επίρρ., σε Σοφ.

ὑψί-κρημνος, -ον, I. αυτός που έχει ψηλούς γκρεμούς· λέγεται για βουνό, σε Επιγρ. Ομηρ. **II.** λέγεται για πόλεις, χτισμένα, οικοδομημένα πάνω σε ψηλό γκρεμό, σε απόκρημνη περιοχή, σε Αισχύλ.

ὑψί-λοφος, -ον, αυτός που έχει υψηλό λόφο, σε Πίνδ.

ὑψῖ-μέδων, -οντος, ὁ, I. αυτός που βασιλεύει, διοικεί στα ὕψη, από ψηλά, σε Ησίοδ., Αριστοφ. **II.** μεταφ., πανύψηλος, απέραντος, σε Πίνδ.

ὑψῖ-μέλαθρος, -ον (μέλαθρον), χτισμένος, οικοδομημένος ψηλά, σε Ομηρ. Ύμν.

ὑψῖ-νεφής, -ές (νέφος), αυτός που κατοικεί ψηλά στα σύννεφα, σε Πίνδ.

ὑψῖ-παγής, -ές (παγήναι), αυτός που είναι στερεωμένος στα ὕψη, πανύψηλος, σε Ανθ.

ὑψί-πεδος, -ον, αυτός που έχει υψηλό έδαφος, αυτός που βρίσκεται ψηλά, σε Πίνδ.

ὑψῖ-πετήεις, -εσσα, -εν, = *ὕψιπέτης*, σε Όμηρ.

ὑψῖ-πέτηλος, -ον, Επικ. αντί *ὕψιπέτᾱλος*, αυτός που έχει υψηλό φύλλωμα, πανύψηλος, σε Όμηρ.

ὑψῖ-πέτης, -ου, Δωρ. -πέτας, -α, ὁ (πέτομαι), αυτός που πετάει ψηλά, υψούμενος, αυτός που ανεβαίνει, αυξανόμενος, σε Όμηρ., Αριστοφ.· γενικά ψηλός, αγέρωχος, σε Ευρ.

ὑψί-πολις, ἡ, αυτός που απολαμβάνει υψηλών τιμών στην πόλη του, σε Σοφ.

ὑψί-πους, ὁ, ἡ, αυτός που πατάει ψηλά, δηλ. ψηλός, δεσπόζων, σε Σοφ.

ὑψί-πρυμνος, -ον (πρύμνα), αυτός που έχει υψηλή πρύμνη, σε Στράβ.

ὑψί-πρωρος, -ον (πρῶρα), αυτός που έχει υψηλή πλώρη, σε Στράβ.

ὑψί-πῦλος, -ον (πύλη), αυτός που έχει ψηλές πύλες, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

ὑψί-πυργος, -ον, αυτός που έχει ψηλούς πύργους, σε Αισχύλ., Σοφ.

ὑψιστος, -η, -ον (ὑψι), υπερθ. χωρίς θετ. βαθμό σε χρήση, μέγιστος, υψηλότατος, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· *ἐν τοῖς ὑψίστοις*, δηλ. στον ουρανό επάνω, σε Κ.Δ.

ὑψίτερος, -α, -ον, επίθ. από συγκρ. του επιρρ. *ὑψι*, υψηλότερος, σε Θεόκρ.

ὑψι-φάνης, -ές (φαίνομαι), = το επόμ., σε Ανθ.

ὑψι-φαής, -ές (φάος), αυτός που διακρίνεται, φαίνεται από ψηλά, από μακριά ορατός, σε Ανθ.

ὑψι-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), υψηλόφρων, υπεροπτικός, αλαζονικός, υπερφίαλος, ψωροπερήφανος, σε Πίνδ.

ὑψι-χαίτης, -ου, ό (χαίτη), μακρυμάλλης, σε Πίνδ.

ὑπόθεν (ὑψος), επίρρ., **I.** από ύψος, από ψηλά, από επάνω, άνωθεν, Λατ. *desuper*, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. **II.** όπως το *ὑποῦ*, **1.** ψηλά, ψηλά, στα ύψη, σε Ανθ. **2.** με γεν., υπεράνω, επάνω, σε Πίνδ.

ὑπόθι (ὑψος), επίρρ., όπως το *ὑποῦ*, ψηλά, στα ύψη, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑψ-όροφος, -ον, αυτός που έχει υψηλή οροφή, αυτός που έχει υψηλή στέγη, σε Όμηρ.

ὑψος, -εος, τό (ὑψι), **I.** ύψος, σε Ηρόδ., Αττ.· *ὑψος ἔχειν, λαμβάνειν*, φθάνω σε κάποιο ύψος, σε Θουκ.· *απόλ., ὑψος*, σε ύψος, κατ' ύψος, αντίθ. προς τα *μῆκος* ή *εὖρος*, σε Ηρόδ. **II.** μεταφ., κορυφή, αποκορύφωμα, κορωνίδα, σε Πλάτ.

ὑπόσε, επίρρ. κίνησης, προς τα ύψη, προς τα πάνω, ψηλά, σε Όμηρ.· *ὑπόσ' ἔχοντες*, αυτοί που εκτείνονται σε ύψος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὑποῦ (ὑψος), επίρρ., άνωθεν, σε ύψος, σε Όμηρ.· *τῆς πόλιος ἐκκεχωσμένης ὑποῦ*, του εδάφους υψωμένου σε μεγάλο ύψος, σε Ηρόδ.· μεταφ., *ὑποῦ ἐξ᾿αίρει* τι, το επαινώ υπερβολικά, στον ίδ.· *ὑποῦ αἶρειν θυμόν*, σε Σοφ.

ὑπόω (ὑψος), μέλ. -ώσω, **I.** σηκώνω ψηλά, εγείρω, σε Βατραχομ., Ανθ. — Μέσ., επαίρομαι, σε Ανθ. **II.** μεταφ., ανυψώνω, εξυψώνω, σε Κ.Δ.

ῥω[ῥ], μέλ. -ῥσω [ῥ], αόρ. α' ῥσα — Παθ., αόρ. α' ῥσθην, παρακ. ῥσμαι· **1.** στέλνω βροχή, βρέχω, *Ζεὺς ῥε*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ό θεός ῥει*, σε Ηρόδ.· έπειτα, η ονομ. παραλείπεται, το ῥειχρησιμ. ως απρόσ., όπως το Λατ. *pluit*, βρέχει, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· *ῥοντος*, όταν βρέχει, σε Αριστοφ.· *ῥοντος πολλῶ*, καθώς έβρεχε πολύ, καταρρακτωδώς, σε Ξεν. **2.** με αιτ. τόπου, *ἐπτά ἐτέων οὐκ ῥε τὴν Θήρην*, για εφτά χρόνια δεν έβρεξε στην Θήρα, σε Ηρόδ.· απ' όπου, σε Παθ., με Μέσ. μέλ., βρέχομαι, σε Ομήρ. Οδ.· *ῥσθησαν αἱ Θῆβαι*, βράχηκαν οι Θήβες, δηλ. έβρεξε εκεί, σε Ηρόδ.· *ήχώρη ῥεται*, δηλ. βρέχει στη χώρα, στον ίδ. **3.** με σύστ. αντ., ῥσε χρυσόν, έβρεξε χρυσάφι, σε Πίνδ.· *καινόν ᾗει Ζεὺς ῥει ῥδωρ*, σε Αριστοφ.